

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KAFKA

ARALIK 2014 Sayı: 4
Fiyat: 5 TL

Bi dünya...

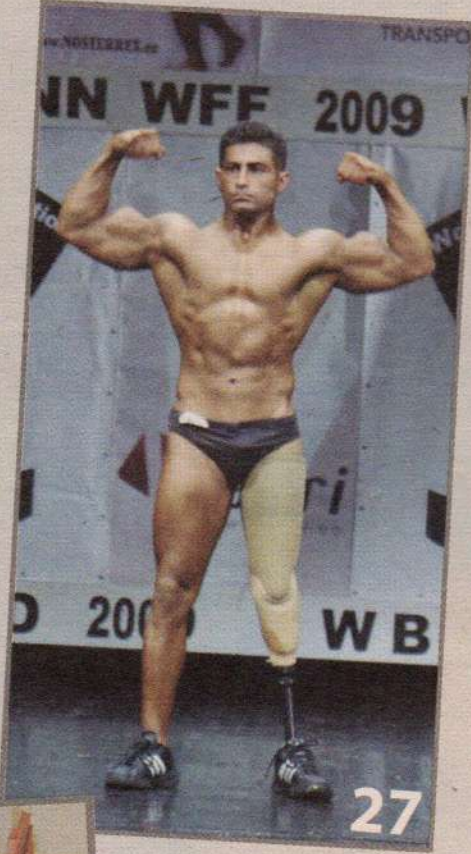

gazi cagdas

Can Dünder • Ataol Behramoğlu • Sırrı Süreyya Önder • Ayşen Gruda • İlber Ortaylı • Sunay Akın
Güçlü Mete • Selami Şahin • İclal Aydın • Metin Uca • Zafer Algöz • Yaşar Günaçgün • Rıdvan Akar
Zeki Kayahan • Tümer Metin • Tayfun Talipoğlu • Ceyhun Yılmaz • Fatih Portakal • İsmail Saymaz
Erhan Karadağ • Serkan Ocak • Ali Ece • Nihat Sırdar • Simge Fıstıkoğlu • Başar Başaran • Dilan Bozyel

dünya engelliler günü

3 Aralık

Görme engelli atlet Semih Deniz, ulusal ve uluslararası yarışlardaki 200'üncü madalyasını kazandı. (2014)

Galatasaray Tekerlekli Sandalye Basketbol Takımı namağlup Dünya Şampiyonu oldu. (2007)

Tokat'ta bakıma muhtaç vatandaşlara en iyi şekilde bakılmasını sağlamak amacıyla ilk engelli çocuk umut evi açıldı. (2014)

Ayten Yur Özyürük Antalya'daki IBSA Görme Engelliler Dünya Oyunları'nda 57 kiloda halterde dünya rekoru kırdı. (2011)

Bağımsız Eğitimciler Sendikası Genel Başkanı Gürkan Avcı engelliler için 'Toplumsal zencileri' yorumunu yaptı. (2009)

İlk Paralimpik Yaz Oyunları Roma'da düzenlendi. (1960)

Lokman Ayva, Avrupa Konseyi'nin ilk görme engelli üyesi oldu. (2007)

Zonguldak'ta görme engelliler için yapılan yürüyüş yolunun üzerine 'dur' yazılı tabela konuldu. (2014)

Aydın'da 'Engelleri Aşıyoruz, Polis Oluyoruz' projesi kapsamında eğitimlerini tamamlayan 20 engelliye polis kimlikleri dağıtıldı. (2013)

İşitme engelli 9 öğrenci, müzik öğretmenleri Cansu Yıldırım'ın geliştirdiği yöntem sayesinde müzik aletlerini çalmayı öğrenip "Duyan Kalpler" orkestrasını kurdu. (2014)

Zonguldak'ta okuduğu liseyi üçüncülükle bitiren doğuştan görme engelli Enes Sarıbaş, TOEFL sınavında tam puan alarak ABD'deki üniversiteden davet aldı. (2014)

Adıyaman'da doğuştan bedensel engelli 8 yaşındaki kız, okuma yazma öğretmek için evine gelen öğretmenin yaptırdığı egzersizler sayesinde yürümeye başladı. (2014)

Tekirdağ'da Engelsiz Yaşam Projesi çerçevesinde yüzme kursu açıldı. Birçok engelli hayatlarında ilk kez girdiği havuzun tadını çıkardı. (2014)

Görme engellilere dikkat çekmek amacıyla açılan, ziri karanlıkta yemek servis eden Senses Restoran Mısır Apartmanı'nda açıldı. (2012)

Muhammed Ali Bulgay Engelliler Vücut Geliştirme Şampiyonası'nda 1. oldu. (2014)

TA RİH TE ARA LIK

İSPARK, akülü engelli araçlarının şarj edilebileceği elektrikli şarj üniteleri projesini hayata geçirdi. (2014)

Olimpiyatlara katılan ilk engelli sporcu olan Güney Afrikalı atlet Oscar Pistorius, 400 metre elemelerinde serisini 2. bitirmeyi başardı (2013)

Engelli sporcu Tolga Murat Balıkcı, bisikletle İzmir'den Ankara'ya 61 saatte gitti. (2014)

Samsun'da işitme engelli Fatma Kaynarca Güzel, tıp fakültesini bitirip doktor oldu. (2014)

Şehir içi yolcu taşıma hizmeti yapan araçlardan engelliler için erişilebilir olmayanlara yetki belgesi, izin veya ruhsat verilmemesine yönelik kanun TBMM'de kabul edildi. (2014)

Sinan Davşan Görme Engelliler Dünya Judo Gençlik Oyunlarında 60 kiloda Türkiye 1'si oldu. (2010)

Türkiye İşitme Engelliler Gençler Atletizm Milli Takımı Avrupa 2. si oldu. (2014)

Nergis Demirarslan Engelliler Dünya Güzeli seçildi. (2009)

Şafak Pavey '3 Aralık Dünya Engelliler Günü' konuşması yaptı. Engelli sorunlarını araştırma komisyonu kurulmasını teklif etti. (2013)

Paralimpik Oyunlar Uluslararası ikinci büyük spor yarışması haline geldi. (2008)

Görme Engelli Ressam Eşref Armağan 'Real Super Human' ve 'The Colors Of Darkness' isimli belgesellere konu oldu. (2009)

Ankara'da taksici Selman Uğurlubilek, engelli kızı Ayşe için aracına yaptırdığı rampa sistemi ile bütün engellilere hizmet vermeye başladı. (2013)

Antalya'da 7 yaşındaki ortopedik engelli Selen, diğer öğrencilerin velileri tarafından istenmedi. Milli Eğitim Bakanlığı soruna henüz çözüm bulamadı. (2014)

Konservatuara alınmayan görme engelli Ümran, 186.58 puanla, Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı'na birincilikle girdi. (2011)

Doğuma bağlı 'Serebral Palsi ve Hidrosefali' hastalığına yakalanan Dilara Özen gittiği okulun asansörü 1 yıldır tamir edilemediği için eve mahkum oldu. (2013)

Can Dündar

vicdan müzesi

Yıllar sonra Türkiye’de gezeceğim basın müzesini hayal ettim. Bir vicdan bölümü olacak mıydı müzede? Bildiğini yazamayan, gördüğüne sessiz kalan, duyduğunu okurundan saklayan gazeteciler günah çıkaracak mıydı orada?

Geçen ay Washington’da, Basın Müzesi “Newseum”u gezdim. Mesleğimin tarih koridorlarında dolandım adeta; saatler boyu çıkamadım. Haber tarihi galerisinde, unutulmaz günlere ait gazetelerin birinci sayfalarını inceledim.

Bir yetimler yurduna sızan ilk araştırmacı kadın gazetecinin hayatını anlatan filmi izledim. Kurulan geniş stüdyoda kendi anonslarını çekerek muhabircilik oynayan çocuklara özendim. Japonya’dan Rusya’ya dünya basınının 11 Eylül’ü nasıl verdiğini gözledim. Görevi başında ölen, öldürülen gazeteciler için dikilen anıtı ziyaret ettim. Onlara gösterilen saygıya imrendim.

Müzenin “Pulitzer Ödüllü fotoğraflar” bölümünde, tarihin donakaldığı anlar sergileniyordu. Çatışmalarda, savaşlarda, kazalarda çekilmiş unutulmaz kareler, bir dünya albümüne sığdırılmış gibi

yan yanaydı. Ve duvardaki video ekranında, o anı donduran fotoğraflar, tanık oldukları sahneleri anlatıyordu. Ödüllü fotoğraflardan birinde, ölümün eşiğinde bir Afrikalı kız vardı.

Açlıktan tükenmiş bedeni, bir tarlanın ortasında yere kapanmış, Azrail’i bekliyordu. Azrail, akbaba kılığında çıkagelmışti sanki... Küçük kızın yanına tünemiş, avını gagalamaya hazırlanıyordu. İnsanlığın bittiği yerin resmiydi.

Sonrası uçurumdur. O kareyi çeken fotoğrafçı konuşmamıştı videoda... Konuşamamıştı. Onun yerine, öyküsü yazılıydı, fotoğrafın yanında...

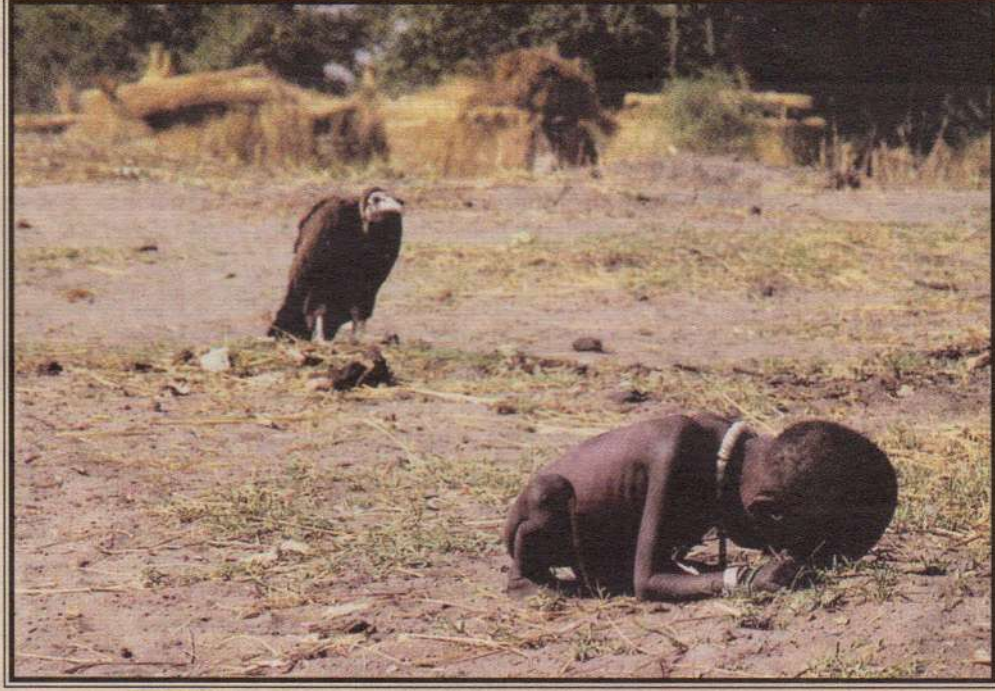
Kevin Carter’dı fotoğrafçının adı... Güney Afrikalıydı. 33 yaşındaydı. O fotoğrafı, 23 Mart 1993 günü savaşın ve açlığın pençesindeki Sudan’da çekmişti. Fotoğrafın çekildiği yerin az ötesinde Birleşmiş Milletler’in beslenme kampı vardı. Küçük kız, muhtemelen oraya ulaşmaya çalışıyordu. Carter, kızın inlemesini duyup yanına gitmiş, onu çekerken akbabanın geldiğini görmüş ve peşpeşe deklanşörüne basmıştı. **Fotoğrafı çektikten sonra akbabayı kovalamış, kızı orada bırakıp uzaklaşmış, sonra da bir ağacın altına oturup hüngür hüngür ağlamıştı.** Carter’ın fotoğrafı, ertesi gün dünyanın en saygın gazetelerinin birinci sayfasında yayınlandı. Bir sonra da itibarlı Pulitzer ödülünü aldı. Lakin ödülün ardından yergiler ve sorgular geldi:

“O kız ne olmuştu peki? Neden onu orada bırakıp gitmişti? Gazetecilik, bir çocuğun ölümünü belgeleme noktasında bitiyor muydu? Bir adım sonrasında başlayan insanlık, mesleki faaliyet sayılmıyor muydu?”

Carter savunmaya geçti,

“Sudanlı kıza dokunamamıştı, çünkü bölgeye giden gazeteciler, bulaşıcı hastalıklar konusunda sıkı sıkıya uyarılmıştı. Çevrede yardım görevlisi de yoktu. Çaresizdi. Kaldı ki çektiği fotoğraf sayesinde tüm dünya, yardım örgütlerine para yağdırarak, o kızın imdadına koşmuştu.”

Eleştirileri böyle yanıtlasa da yakın bir arkadaşına, “O çocuğu kaldırıp götürmediğim için çok ama çok üzgünüm” diye

dert yanmıştı. Bu iç hesaplaşma uzadı. Bitmek bilmeyen tartışmalar, suçlamalar onu yıprattı, depresyona soktu.

Fotoğrafı çektikten 16 ay sonra, 27 Temmuz 1994 günü kamyonetini Johannesburg’un bir banliyösüne park etti. Walkmanini kulağına taktı. Müziğin sesini açtı ve egzozu içeri verdi. Bulunduğunda, vicdanına yenilmiş, zehirlenerek can vermişti.

Müzeden çıkarken, yıllar sonra Türkiye’de gezeceğim basın müzesini hayal ettim. Yaşayageldiğimiz yıllar nasıl yansıyacaktı acaba müzenin galerilerine?

Belki bir köşede, bomba muamelesi yapıp toplatılan kitaplar sergilenecekti; çekilip yayınlanmayan fotoğraflar, yasaklanan yazılar, atılamadan silinen manşetler, görmekten geline belgeler, çöpe giden bomba haberler... Bir başka köşede, kovulan yazarların yayınlanmayan yazıları teşhir edilecekti.

Onlar işten atılsın diye dönemin siyasetçilerinin, gazete yöneticileriyle yaptığı konuşmaların kayıtları dinletilecekti salona belki... Bir gazete patronu Başbakan’a ağlayacaktı; “Patron, üzdük mü seni” diye... Şaşıracaktı müzeyi gezenler... “Ne günlermiş” diye hayret edeceklerdi muhtemelen... Ya vicdan?

Bir vicdan bölümü de olacak mıydı müzede? Bildiğini yazamayan, gördüğüne sessiz kalan, duyduğunu okurundan saklayan gazeteciler günah çıkaracak mıydı orada?

Ülke yağmalanırken, yağmacıyı haber verenlerin başına akbabalar üşüşmüşken görmekten gelenler, sessizce boyun eğenler, bırakıp gidenler ya da akbabayı övenler, kırılmış kalemler, gözlükler, hayaller yer bulacak mıydı müzede?

Yoksa tersine, müzeyi (sarayın içinde bir yere) kurmak akbabalara kısmet olacak, ‘Vicdan Müzesi’ sürgünde mi açılacaktı?

Medya, tamamen müzelik mi olacaktı?

Bunları düşündüm müzeden çıkarken...

Takma kafaya, yaz Kafa’ya dedim sonra; yazdım buraya...

beton sana canım feda!

Türkiye'nin yakın dönem çevre sorunları 'Su Kullanım Hakkı'yla başladı. 2003'te çıkarılan bu yönetmelik, memleketin dört bir yanındaki akarsuların 49 yıllığına özel şirketlere kiralanması anlamına geliyordu.

Yurttaşlar, önce tehlikenin farkında olamadı. Dere yatakları ancak hafriyatla doldurulduğunda, derelerde su kalmayınca durumun anormalliğini fark etti. Başta Karadeniz olmak üzere her yerde mücadele başladı, Muğla Yuvarlakçay'da yaşam savunucuları kendini anıt ağaçlara zincirledi. Erzurum Tortum'da hidroelektrik santral (HES) karşıtı köylü kadınlar yerlerde sürüklendi, dava masraflarını karşılayabilmek için albüm yapıp satan, hatta ineğini satan bile oldu.

Mücadelelerin büyük kısmı bir süre mahkeme kararlarıyla çevreciler adına zaferle sonuçlandı. Ancak daha sonra mahkeme kararları aleyhte çıkmaya başladı. Çünkü Karadeniz'deki HES'leri durduran idare mahkemelerinin yargıçları bir bir farklı yerlere tayin edildi. Mevzuatlar değiştirildi. Öte yandan hukuk arkadan dolandırıldı. Bir projenin olmazsa olmazı 'Çevresel Etki Değerlendirmesi' (ÇED) raporu en başından alternatifli hazırlandı. Durdurulan ya da iptal edilen bir ÇED raporunun yerine yenisi yürürlüğe sokuldu. Sürekli 'Ali Cengiz' oyunları oynandı. 'Cengiz'lere kıyak geçildi. Olan hep vatandaşa, doğaya oldu.

Var mı gücü yete-bile-n?

Bugün geline nokta artık HES'ler daha az konuşulur durumda. Çünkü büyük kentlerdeki inşaat baskısı öyle arttı ki en son ağaçlara göz dikildi. Kıyıda köşede yeşil alan neresi varsa betonlaşma çalışmaları başladı. Üstelik tüm itirazlara, mahkemelerin durdurma ve iptal kararlarına rağmen...

Enerji Bakanı, "100-200 ağaç için yatırım engellenmez" dedi. Manisa'nın Soma ilçesine bağlı Yırca'da tam 6 bin zeytin ağacı dozerlerin altında kaldı, direnen köylünün eline kelepçe vuruldu. Fakat Danıştay projeye 'Dur' dedi. Köylüler kesilen onlarca yıllık zeytin ağaçlarının yerine şimdiden yenilerini ekmek için hazırlıklara başladı.

Son yıllarda büyük bir 'hukuk tanımazlık' başladı. Bunun en önemli örneği Ankara'daki Atatürk Orman Çiftliği'nde yaşananlar... Yapılan Ak Saray aleyhine onlarca kez mahkemeye başvuruldu. İmar planı değiştirildi, ruhsat alındı, ihaleye çıkıldı, iskân verildi... Tüm bu aşamalara dava açıldı. Yıkılması gereken inşaat yıkılmadı, suç duyurusunda bulunuldu. Mahkeme yapılan doğa kıyımına son verebilecek bir karar aldı. Peki ya sonuç?

Ankara'da, Atatürk'ün mirası ormanlık alanda dev inşaat hızla yükseliyor. Yeraltında dört, yer üstünde dört toplam sekiz katlı, en az bin odalı bir sarayın yapımı mahkemeye ve yurttaşlara rağmen sürüyor. Çünkü eski başbakan, şimdiki Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan aynen şöyle demişti, "Biz hukuksuz bir şey yapmıyoruz, gücü yeten gelip yaksın..." İşte bu sözler, Türkiye'deki çevre mücadelesinin ne boyutta yapılabildiğinin, adaletin nasıl işletilebildiğinin göstergesi...

Devletin zirvesi bunu dedikten sonra artık bu inşaatı hangi belediye mühürleyebilir? Hangi yıkım ekibi o sarayın yanına yaklaşabilir?

Ağaçların yerini beton alıyor!

3. köprü ve bağlantı yolları İstanbul'un kuzey ormanlarını parçalara ayırılıyor. Yuvaları yok olan domuzlar duruma isyan edip şehre iniyor, boğaza atlıyor. 3. havalimanı ile kuşları göç yolları bozuluyor. Ne bilim insanları çare olabiliyor, ne mahkeme kararları durduruyor bu amansız çılgınlığı... Çünkü bizi yönetenlerin mottosu şu: "Beton sana canım feda..." Memleketteki son yeşil alanlardan birini daha kurtarabilmek için Üsküdar'daki Validebağ Korusu'nda halen büyük bir mücadele yaşanıyor. 354 bin metrekarelik Validebağ Korusu, ölümü temsil eden Karacaahmet'i saymazsak İstanbul Anadolu Yakası'nın en büyük yeşil alanı. Korunun hemen yanındaki 1200 metrekarelik bir alanda cami yapılmak isteniyor. Ancak mahalle sakinleri ve Validebağ Gönüllüleri bu inşaatın koruya girebilmek için 'ilk adım' olduğunu iddia ederek projeye karşı çıkıyor.

Eski İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu, Gezi Parkı Direnişi sonrasında "Yanlış yaptık" demişti. Ancak bu sözden kastı 'müdahale biçimi'yle ilgiliydi. Validebağ Korusu'nun yanındaki yeşil alana inşaat yapılmasına karşı çıkanlara polis yine şiddet uyguladı ancak bu kez daha ihtiyatlı davranıldı. Şiddet uzun sürmedi, alanda sürekli polis bekletildi. Yaşam savunucularının gitmesi beklendi, çadırlar söküldü, sonra bir gece sabah 04.00'da beton mikserleri geldi ve sökülen Erik ağaçlarının yerine beton döküldü. Mahkeme kararı da birkaç ağacın hakkını savunanların aleyhine çıkınca betonun önünde kimse duramaz oldu. Cami yapılmak istenen alanın 500 ila 800 metre yakınlarında en az beş cami bulunuyor. Ancak Validebağ Korusu'na en yakın Fethipaşa Korusu 2.5 kilometre uzakta... Varın böyle bir yerde 'butik' bir caminin ne kadar ihtiyaç olduğunu siz yorumlayın...

Ezcümle, "Su boşuna akıyor" dendi. Karadeniz'deki akarsular borulara hapsedildi. Balıklara yaşam alanı bırakılmadı. Yırca'da 6 bin zeytin yerle yeksan oldu. Danıştay zeytin ağaçlarının söküldüğü arazide termik santral yapımı şimdilik durduruldu. Ancak 490 dönüm araziye yeniden zeytin ağaçları mı dikilecek, yoksa 400 kişinin yaşadığı Yırca Köyü'ne 3'üncü bir termik santralin inşaatı mı başlayacak, bunu hep birlikte bekleyip göreceğiz. Validebağ'da beton mikserleri beton dökmeye devam ediyor. Betondan saraylar, betondan gökdelenler, betondan camiler ağaçların yerini alıyor. Unutmamak gereken bir şey var ki, beton 'fotosentez' yapmıyor. Yitip giden yalnız birkaç ağaç değil. Bunu insanlar daha önce anlatmıştı. Yine anlatmaya ve bu uğurda mücadele etmeye devam edecek... Çünkü yitip giden en önemli varlığımız: Geleceğimiz!

İclal Aydın

neredesin?

Fark ettim ki yeni kitabımı yazmak, eski bir arkadaşımın çay içmek, harcama dosyasını düzenlemek için vakit bulamadığından yakınan ben, her gün iki saatten fazla bir zamanı elimdeki telefona bakarak geçiriyordum...

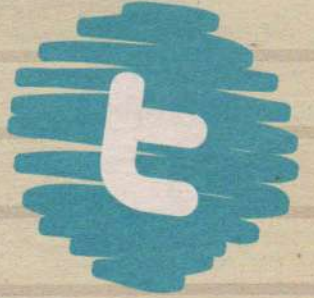
Bir süredir sosyal medya orucundayım... Bir seneyi aşkıdır Twitter'dan ufak ufak kopmuştum zaten. Gün içindeki her boş anımda akıllı telefonumu elime alıyor ve bütün ilgimi Instagram'a yöneltiyordum. Twitter'da ağzından alevler çıkaranlar Instagram'da başkalaşıyor; kedisi, çocukları, balkonu, yağmuruyla sevecen, tatlı kişilere dönüşüyordu. O eski günlerde mekan (Instagram) çok kalabalık değildi; kullanıcılar nazik, paylaşımlar içten görünüyordu. Çok geçmedi, Twitter'dan usanan çoğunluk Instagram'a kaymaya başladı. Twitter'dan Instagram'a göçenler fevkalade önemli şahsi yorumları ve uyarı sopalılarıyla beraber geldiler. Facebook'la aram hiç olmamıştı. Bu yüzden onu bunu dürtme, ittirip kaktırma, sitem başlığı altında saydırma şampiyonlarının Facebook kökenli olduğunu geç anladım. Velhasıl bir sabah bir kalktım ve telefonumun üzerindeki bütün programları sildim. **Kendime bir de deneme süresi verdim. 63 gün... 9 hafta boyunca hiçbir sanal sosyal ortamda bulunmama kararımı uygulamaya başladım.** Sadece paylaşımları kesmek değil, hiçbir şekilde girip ne olmuş ne bitmiş diye bakmamaktı esas olan... 10 gün geçmişti ki zihnimde ciddi bir ferahlama hissettim...

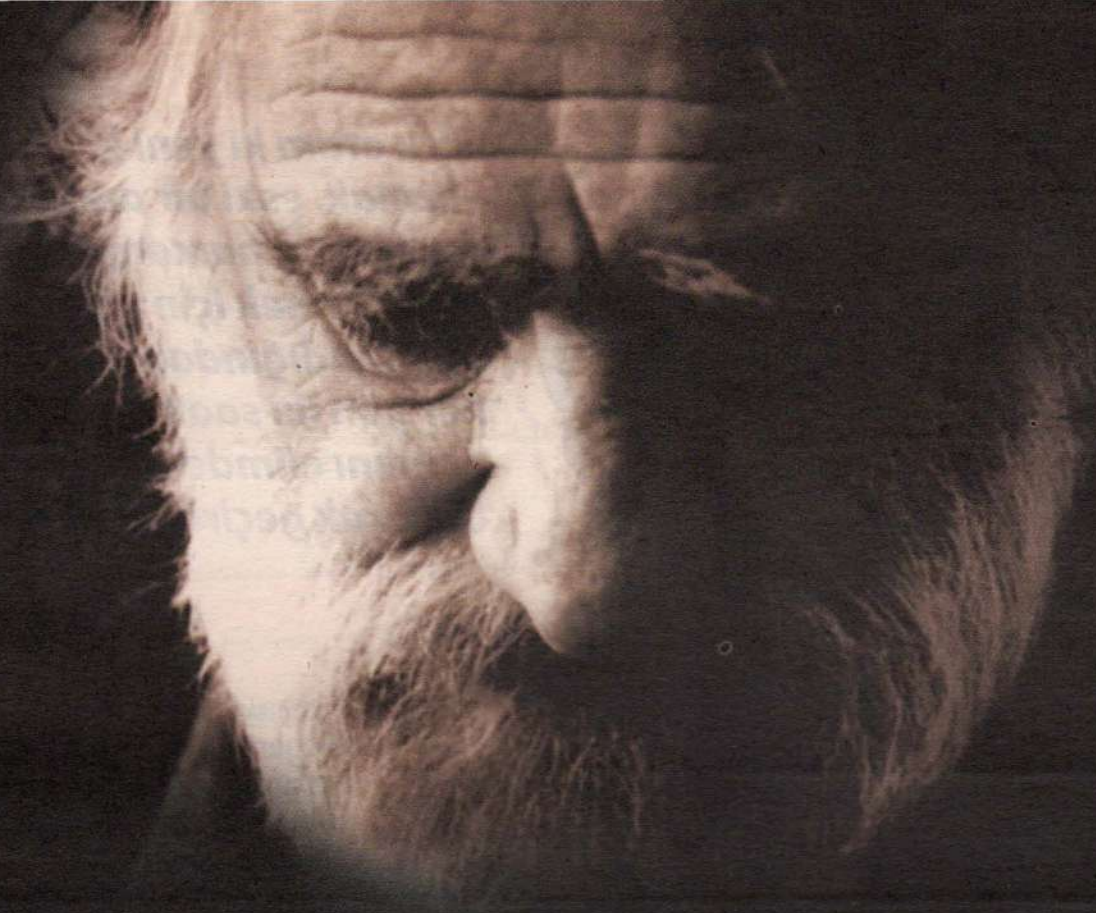
Kızımın doğumu sonrası fazla kilolarımı vermek için bir doktora gitmiştim. Doktor bana **"10 gün boyunca yediğiniz, içtiğiniz her şeyi dakika dakika yazın. Hiçbir şeyi atlamayın. Yeme alışkanlıklarınızı görmek istiyorum"** demişti.

10 gün sonra doktorun kapısından girerken elimdeki kağıtlar aslında ne yapmamam gerektiğini söylüyordu bana... Aradan geçen uzun yıllar sonrasında panik atak olduğumu zannederken yine böyle 10 günlük kendini takip edip yazma sürecinin ardından panik atak filan değil yüksek sınırlarda gezen bir hipoglisemi hastası olduğumu öğrenmiştim. Bütün o ilaçlar çöpe gitmiş, saatli beslenme programıyla kendimi kısa sürede toparlamıştım. Bu iki dönemde de yaptığım şey bir kağıdın üzerine saat kaçta, ne yediğimi, içtiğimi, ne vakit uyuduğumu,

kalktığımı yazmaktı. **Anlık ve yersiz hazlarımı besleyerek kendime toplamda ne kadar zarar verdiğimi görmeme yararıydı bu çalışma...** Zihnim siliyordu, unutturuyordu, beni kandırıyordu ama kağıt kayıt tutuyordu... Gün içinde elim telefona gidip instagramı, falanca siteyi, filanca platformu her açtığımda saate baktım. Bir de telefonu elimden bırakırken... Birkaç gün olup biteni not ettiğimde ortaya dehşet veren bir sonuç çıktı... Yeni kitabımı yazmak, eski bir arkadaşımın çay içmek, harcama dosyasını düzenlemek için vakit bulamadığından yakınan ben, her gün iki saatten fazla bir zamanı elimdeki telefona bakarak geçiriyordum. Bilmem kim hanımın yeni ayakkabısı, benim kedinin patisi, filanca ünlünün selfisi derken gün akıp bitiyordu... Üstelik bir de hiç tanımadığımız insanlara bizimle ilgili yorum yapma hakkı veriyor, yorumu beğenmezsek şikayet ediyorduk... Bunu durup dururken yapmadım, hayır... Biri bana **"Biraz durmak ister misin?"** diye sordu sanki...

Bir yıl önce kendimi yeniden doğurma çabası içine girdim. Bulabildiğim, isimlendirebildiğim hatalarımdan, alışkanlıklarımdan çıkan sonuçları okumaya başladım... Gevezeliklerimin çoğu, benim gibi ölümlü olan bir grup insana karşıymış... Geçici olduğunu belki de hiç idrak etmediğim bir hayatın içinde ne çok debelenmişim... **Hayatı paylaşmak, ilham verici olmak, ilham almak güzel de bunun sınırı nerede başlayıp nerede bitiyor, gerçekten karışık.** Kendime sürekli soruyorum: Her konuda fikir belirtmek, her gün batımını mutlaka paylaşmak gerekiyor mu sahiden? Haberleşmek için, buluşmak için yeni bir meydan olan bu alanlar mutlaka fethedilmeli mi? 1 Aralık'ta yani Kafa Dergi'nin yeni sayısı çıktığında benim oruç da bitmiş olacak. Mümkün olduğunca dikkatli kullanmaya çalıştığım bu alanlarda yepyeni üretimlerimizle buluşacağız elbette... Ola ki yine aklım kayar da amacımdan uzaklaşırsam siz uyarın beni... Bir 63 gün daha kesin iyi gelir... Sözünüz yerini, paylaşımlarınız anlamını bulsun inşallah...

kim özlerdi avuç içlerinin kokusunu

O kadar da önemli değildir bırakıp gitmeler,
arkalarında doldurulması mümkün olmayan boşluklar
bırakılmasaydı eğer.

Dayanılması o kadar da zor değildir,
büyük ayrılıklar bile, en güzel yerde başlatılsaydı eğer.

Utanılacak bir şey değildir ağlamak,
yürekte süzülüp geliyorsa gözyaşı eğer.

Yüz kızartıcı bir suç değildir hırsızlık,
çalınan birinin kalbiyse eğer.

Korkulacak bir yanı yoktur aşkların,
insan bütün derilerden soyunabilseydi eğer.

O kadar da yürek burkmazdı alışılmış bir ses,
hiçbir zaman duyulmasaydı eğer.

Daha çabuk unutulurdu belki su sızdırmayan sarılmalar,
kara sevdıyla sarıp sarmalanmasalardı eğer.

Belirsizliğe yelken açardı iri ela gözler zamanla,
öylesine delice bakmasalardı eğer.

Çabuk unutulurdu ıslak bir öpücüğün yakıcı tadı
belki de,
kalp, göğüs kafesine o kadar yüklenmeseydi eğer.

Yerini başka şeyler alabilirdi uzun gece
sohbetlerinin,
son sigara yudum yudum paylaşılmasaydı eğer.

Düşlere bile kar yağmazdı hiçbir zaman,
meydan savaşlarında korkular, aşkı ağır
yaralamasaydı eğer.

Su gibi akıp geçerdi hiç geçmeyecekmiş gibi duran zaman,
beklemeye degecek olan gelecekse sonunda eğer.

Rengi bile solardı düşlerdeki saçların zamanla,
tanımsız kokuları yastıklara yapışıp kalmasaydı eğer.

O büyük, o görkemli son, ölüm bile anlamını yitirirdi,
yaşanılacak her şey yaşanmış olsaydı eğer.

O kadar da çekilmez olmazdı yalnızlıklar,
son umut ışığı da sönmemiş olsaydı eğer.

Bu kadar da ısıtmazdı belki de bahar güneşleri,
her kaybedişin ardından hayat yeniden başlamasaydı eğer.

Kahvaltıda da önce sigaraya sarılmak şart olmazdı belki de,
dev bir özlem dalgası meydan okumasaydı eğer.

Anılarda kalırdı belki de zamanla ince bel,
namussuz çay bile ince belli bardaktan verilmeseydi eğer.

Uykusuzluklar yıkıp geçmezdi, kısacık kestirmelerin
ardından,
dokunulması ipekten bir o kadar uzakta olmasaydı eğer.

İssiz bir yuva bile cennete dönüşebilirdi belki de,
sıcak bir gülüşle ısıtılsaydı eğer.

Yoksul düşmezdi yıllanmış şarap tadındaki şiirler böylesine,
kulağına okunacak biri olsaydı eğer.

İnanmak mümkün olmazdı her aşkın bağrında bir
ayrılık gizlendiğine
belki de, kartvizitinde "onca ayrılığın birinci
dereceden failidir"
denmeseydi eğer.

Gerçekten boynunu bükmezdi papatyalar,
ihanetinden onlar da payını almasaydı eğer.

İssizliğe teslim olmazdı sahiller,
kendi belirsiz sahillerinde amaçsız gezintilerle
avunmaya kalkmamış olsaydın eğer.

Sen gittikten sonra yalnız kalacağım.
Yalnız kalmaktan korkmuyorum da, ya canım ellerini
tutmak isterse...

Evet Sevgili,
Kim özlerdi avuç içlerinin ter kokusunu, kim
uzanmak isterdi ince parmaklarına,
mazilerinde görkemli bir yaşanmışlığa tanıklık
etmiş olmasalardı eğer!!

Zafer Algöz

haşırt the black board

Allah o Fransız mutfağını yerla yeksan etsin... Tepsi gibi koca bir tabak geliyor. Ortasında güvercin boku gibi bir şey! Yemeğin adı kendinden büyük. Çocuklar mal mal yüzüme bakıyor...

Öztürk Serengil'le 1986 senesinde Çeşme'de tanıştık. Biz genç tiyatrocular yaz tatilinde otelin su sporları, eğlence, animasyon ve halkla ilişkilerinden sorumluyuz. Öztürk Serengil ise otelin dışında bir mekan açmıştı. Adını hiç unutmuyorum. Grek alfabesiyle yazılmış bir tabeła ve üstünde koca harflerle ÖZTÜRKAJ KELAJ yazan bir mekan... Hemen her akşamüstü yanımıza geliyor ve anlattıklarıyla herkesi kırıp geçiren müthiş deli bir adamdı.

Bir gün dedi ki;

- Yevvvrummm ben size HAŞIRT THE BLACK BOARD THE SEASIDE'ı anlattım mı?

- Abi o ne demek?

- Deniz kenarında uzun atlama çocuğum... Dedi ve anlattı.

İzmir Alsancak'ta deniz kenarında genç bir yatırımcı lüks bir Fransız restoranı açıyor. Açılıştan aylar önce Öztürk Abi'yi nerede görse; "Abim açılışı sen yapacaksın, şeref verirsin abi, onur duyarım abi, gurur duyarım abi, sensiz olmaz abi..." Bir aksilik oluyor Öztürk Abi gidemiyor açılışa. Çocuk yılmıyor. İzmir'de nerede karşılaşsalar yapıyor; "Misafirim ol abi, lütfen abi! Mekanımı şereflendir abi..." Restoranı gitmek bir türlü kısmet olmuyor. Aylar sonra İstanbul'dan Öztürk Abi'min misafirleri geliyor. "Yahu acaba nereye gitsek?" diye düşünürken, aklına geliyor: Yevrucuğum gelin sizi Fransız restoranına götürüyem, diyor. "Hem başka lezzet tadarız, hem de mekan sahibine aylardır mahcubuz, çocuğu şereflendirelim." Öztürk abi anlatmaya devam ediyor:

Bir cuma gecesi mekana girdik. Ambians şahane... Manzara öpajji... Ama dükkanda kimse yok. Dedim ya mekana haciz gelmiş ya da cenaze var. "Kimse yok mu?" diye seslendim. Birden Muzaffer Tema gibi karizma bir şef geldi. Full papyon! Baba belli ki vestiyerde uyuyordu uyandırdık Muzaffer Abi'yi... "Buyrun efendim nereye oturmak istersiniz?" dedi. "Ulen zaten her yer bizim kimse yok!"

Geçtik aynalı bir masaya oturduk. Garsonlar, komiler bir yerlerden yıldırım gibi yetiştirler. Mekan sahibi gence haber salınmış. O da geldi: Canım abim nihayet şeref verdin. Emret abim. Dükkan senin abim!" Masayı donattılar. Henüz ortada yemek yok ama masa kılıç kıllan ekibi gibi... İç içe tabaklar, bardaklar, çatallar, bıçaklar, kaşıklar, peçeteler... Full aksesuar! Menüye bakıyoruz. Hiçbir şey anlamıyoruz. Her şey Fransızca.

Mekan sahibi yardımcı oluyor, "Getir oğlum, götür oğlum, hadi çabuk oğlum!" Allah o Fransız mutfağını yerla yeksan etsin... Tepsi gibi koca bir tabak geliyor. Ortasında güvercin boku gibi bir şey! Yemeğin adı kendinden büyük... Çocuklar mal mal yüzüme bakıyor. "Öztürk Abi biz bunları hangi çatalla hangi bıçakla yiyeceğiz?" "Yevrumm paniğe gerek yok, dışarıdan içeriye doğru geleceğiz. Her boş tabağa çatallı, bıçağı bırakın. Sıradakiyle devam edersiniz." Arada mekan sahibi brifing veriyor. Düşüncelerimizi soruyor. Biz istemeden siparişler ve ikramlar yağıyor. Neyse tatlılar, kahveler, konyaklar filan derken yemekler bitmek üzere... Kalkıp gideceğiz, işimiz gücümüz var. Sağ elimi kaldırıp hesap isteyeceğim. Bir baktım mekan sahibi yok. Şef garson Muzaffer Abi'yle göz göze geldik. Delikanlılıkta 'hesap' diye elini kaldırırdıysan o hareketi tamamlayacaksın! Ya da elini kışına sokucesin...

"Heeesaaappp garsonnn!!!" Muzaffer Tema tak diye bir topuk selamı çaktı: Emredersiniz efendim! Hesap bir geldi. Meydan Laresse gibi koca bir kitap anasını satayım. Hesaba bir dikiz yaptım.

"Hiiiiii Aanneciğimmmmm!"

Burada sordum, "Kazık mı Öztürk Abi?"

Kazık bunun yanında kürdan kalır Zaferim, bildiğin Roma Mızrağı... Haşırt the black board seaside! Yani deniz kenarında uzun atlama...

Elimi pantolon cebime attım. Kumar için ayırdığım kedi kafası gibi lastikli balyadan paraları çekip tak tak tak diye koca deftere attım. Muzaffer Tema'ya da sağlam bir sakal... Nasıl olsa olan olmuş babayı üzmeye gerek yok. Arkadaşlar bize böbrek üstü bezimize kadar keseyi yaptılar. Ortadan kaybolan mekan sahibi birden çıkageldi, "Abiciğim şeref verdin, onur duydum. Gurur doldum, her zaman beklerim, burası senin..." Dedim "Yeevruumm bütün personeli topla, teşekkür edeceğim." Aşçı, garson, komi, bulaşıkçı... Kim varsa geldi. Manga gibi hizaya geçtiler. En baştan sarılıp, öpüşüp, merasime başladı; "Yeeevruumm her şey için teşekkürler. Hakkınızı helal edin. Öpajji, öpajji..."

Mekan sahibi atıldı, "Allah uzun ömür versin üstadım, burası senin. Her zaman beklerim. Daha çok görüşeceğiz."

Dedim "Sanmıyorum yeevruumm... Öztürk Abi'nizi bu dünyada ziyadesiyle s*ktiniz. Bundan sonra ahirette görüşürüz. Hakkınızı helal edin, alayınıza ÖPAJJI..."

"1964'te beni yargılayıp ömür boyu hapse mahkum eden mahkemede söylediklerimi tekrarlıyorum:

Beyaz ırkın üstünlüğüne ve siyah ırkın üstünlüğüne karşı savaştım. Bütün insanların uyum içinde ve eşit haklara sahip olduğu demokratik, özgür bir toplumun hayalini kurdum. Bu uğruna yaşamak ve ulaşmak istediğim bir ideal. Ancak gerekirse bu ideal uğruna ölmeye de hazırım."

Nelson Mandela'nın cezaevinden tahliye olduktan hemen sonra Cape Town'da yaptığı konuşmadan...
(11 Şubat 1990)

Nelson Mandela

(18 Temmuz 1918 - 5 Aralık 2013)

Nihat Sırdar

ilk arabamız...

Babam "Hadi gidelim bir araba alalım kendimize" dedi. Alacağımız aracın motorlu olmayacağını bilmeme rağmen mutluluktan attığım çılgılığı hatırlarım bugün bile.

Buick su gibi akar,
Cadillac fazla yakar;
Bizim taka dururken anam,
Chevrolet'e kim bakar...

Zeki Müren'in zamanında söylediği bu şarkıyı pek bilen yoktur. Karışan şanzıman ve zamanın arabaları arasındaki rekabetten bahseder. Epey eğlencelidir. Lakin benim araba merakım bu şarkıdan kaynaklanmaz. Aslında ne babam ne de etrafımdaki aile büyüklerinin öyle ahım şahım bir araba merakı olmamasına rağmen ben çocukluğumdan itibaren otomobile olan aşırı merakımla epey bir çektirmişim bizimkilere.

Yıl 1981. Darbenin hemen ertesi. 5 yaşına yeni girmişim. Ananemlerin Florya'daki kampa kurdukları çadırla, ilk kez yaz tatili denen kavramla tanışıyoruz. O vakte kadar öyle bir tatile gitmişliğimiz yok. Olan deniz gezileri de Menekşe'ye kadar zaten. Deniz kenarında canın sıkıldıkça denize girip denizin kenarında uyumak epey eğlenceli geliyor çocukken insana. Ama ben sıkılıyorum haliyle bir süre sonra ve kayboluyorum. Kampingi ayağa kaldırmış bizimkiler. Herkes beni arıyor. Ve ben sonraki hayatımın en büyük meraklarından biri olacak makinelerin birinin içindeyim.

Olanca şirinliğimle kandırdığım asker abilerin cipinin direksiyonunda o yaşların ölümcül sorularını sorarak bunaltıyorum; **"Abi bu ne? Bu düğmeye basınca ne oluyor abi? Vites ne demek abi? Debriyaj ne?"**

'Acaba 5 yaşındaki bir çocuğu sıkıyönetim kanunuyla gözaltına alabilir miyiz?' durumuna gelen asker abilerin yardımına dayımlar yetişiyor ve beni buluyorlar.

O yıllardan aklımda kalan sadece o cip ve Ali Dayı'mın "Denize atalım. Yüzmeyi öyle öğrenir" diye beni suya fırlatması. Zaten o korkuyla yıllarca yüzmeye cesaret edemedim ben.

Ama otomobillere olan ilgim artarak devam etti.

Maddi durum araba almaya müsait olmadığı gibi yakın akrabalarda da böyle bir durum yoktu. O nedenle mahallenin abilerinin arabalarına iç geçirerek bakmak, anahtarsız aracının içinde oturup müzik dinlemek gibi etkinlikler geliştirdik biz de kendimizce. Kimi zaman Şeref Abi'nin 56 Belair'inde kimi zaman yine Şeref Abi'nin Isuzu NKR kamyonetinin ön tarafında (Şeref Abi candır) arkadaşlarım Serdar ve İsmail'le uzun kaset dinleme ve muhabbet seanslarıyla günler günleri kovaladı.

İlk araba kaçırma girişimim ise 1987 yılına denk gelir.

Ali Dayı'mın Yenikapı'da kocaman bir reklam atölyesi vardı. Tabelacı olarak adlandırabileceğiniz ama zamanın en büyük tabela ustalarından biriydi benim dayım. Ortağı Haluk Tunçeri iş bağlantılarını yapar, iki dayım da işleri yapardı. Muhtemelen hatırlamaz ama o dükkanın içinde ve etrafında Haluk Amca'nın oğlu ve günümüzün ünlü basketbolcusu Kerem Tunçeri'yle oyunlar oynanmışlığımız vardır. Bir gün yine oyun maksatlı gittiğim dükkanın yanındaki boş arsada onlarca gıcı gıcı Renault otomobil gördüm. Durumun bizim dükkanla ilgili olduğunu anlamam çok uzun sürmedi elbette.

O zamanlar folyoyla yapıştırma gibi bir kolaylık olmadığı için arabaların üzerine yapılacak her reklam ipekten yapılmış kalıplara boya çekilmesi gibi işlemlerle oluyordu. O yüzden her aracının en az iki gün bizde kalması gerekiyordu. Üzerine 'Prestige Collect' diye bir hesap makinesinin reklamı

uygulanan araç teslim alınıyor ve gidiyordu.

Bu durumun benim için ne demek olduğunu ve hissettiğim mutluluğu size anlatamam.

Yeni araba kokusuyla ilk tanışmam ve o kokuyu içime çekmem... Üstelik o yeni arabaların anahtarlarının hepsi dayımın masasının çekmecesinde.

Fırsat önümde yani. Ama bir Ali Dayı korkusu var. O nedenle hedef küçük dayım. Paşa'ya o arabalardan biriyle ananemi getirdiği gecelerden birinde çaktırmadan Kamil Dayı'mdan anahtarı arakladım. İlk kez kontağı açış ve vitesle olan aracın debriyaja basmadığım için ilk zıplaması...

Bunların sonucu olarak direksiyon başındaki ilk küfrümün dudaklarımdan "Hasss....rrr! diye dökülmesi... Kendimize ait ilk arabaya sahip oluşumuz ise ayrı bir olaydır hayatımda.

Öyle sandığınız gibi bir araba değil ama bu.

Pazarlarda terlik satıyorduk ve babam pazarlara derme çatma el arabaları ile gidiyordu o yıllarda.

O kadar derme çatma, emanet ve kötü arabalar kullanıyorduk ki, kaynakçılara orasını burasını yaptırmaktan ve Karaköy'den rulmanlı lastik tekerlek almaktan imanımız gevremişti.

Bayram öncesi satışlarının iyi olmasının verdiği cesaretle bir gün babam "Hadi gidelim bir araba alalım kendimize" dedi. Alacağımız aracın motorlu olmayacağını bilmeme rağmen mutluluktan attığım çılgılığı hatırlarım bugün bile.

Paşa'dan 35'e binip Eminönü'ne yola koyulduk. Unkapanı'nda inip İMC'nin içinden babamın bir zamanlar ciğercilik yaptığı dükkanı arkamızda bırakarak Küçük Pazar'a geldik.

Ara sokakların birinde hızar seslerinin geldiği bir dükkana girdik. Kürek ve kazma saplarını tahtaları soyarak şekillendiren bir amca "Buyurun" dedi. Babam bir tezgah arabası istediğimizi söyledi.

Yan taraftaki depoya girdik ve ilk arabamızla orada tanıştık. Hala mis gibi ahşap kokan, lastik tekerleklerinin telli jantları pırıl pırıl parlayan bir el arabası.

İçim gitti resmen.

Ben altındaki küçük dolabı hayranlıkla incelerken babam pazarlığı yaptı ve Sırdar Ailesi olarak ilk arabamıza kavuştuk.

El arabası olması ruhsat, vergi ve plaka gibi birçok lüzumsuz teferruattan azat etti bizi.

Alır almaz ilk kıyağını yapmıştı bize.

Babam bir kamyonete yükleyip götürelim diye teklif edince, ödediği paranın kaç terlik satmaya tekabül ettiğini ıskı hızıyla hesaplayıp **"Ne gerek var. Beraber yürüyerek götürürüz"** dedim.

Unkapanı'ndan Kocamustafapaşa'ya babamla birlikte yaptığımız o ilk sürüşün mutluluğunu, keyfini ve gururunu sanırım bir daha hayatım boyunca hiç yaşayamayacağım.

Mahalleye girerken kabaran göğsümüz, babamın keyifle bahçede içtiği kahve, benim nalburdan bezir yağı alıp gecenin bir yarısına kadar arabayla uğraşmam ve yıllarca bize ekmek kazandıran ilk arabamız...

İsmi yok, markası yok, modeli yok. Ama çok fena bir yerde duruyor içimde birader. O yüzden her sebze, meyve dolu el arabasını görünce doluyor gözler.

Kimbilir ne emek, nasıl bir heyecan ve ne umutlar var o aracının üstünde yüklü senin benim bilmediğimiz.

El arabası deyip geçmeyin.

Daha dikkatli bakın bir dahaki sefere.

Reyhaneh Jabbari

içime sevgisini ektiğin bu ülke beni hiçbir zaman istemedi

Kendisine tecavüz girişiminde bulunan kişiyi öldürdüğü için idam edilen İranlı Reyhaneh Jabbari'nin annesine yazdığı veda mektubu...

Sevgili Sholeh,

Öğrendim ki bugün kısasla tanışma sırası benimmiş. Yaşam kitabımın son sayfasına geldiğimi senden öğrenemediğim için kırıyorum. Bilmem gerektiğini düşünmüyor muydun? Üzgün olduğun için ne kadar mahcup olduğumu biliyorsun. Neden senin ve babamın elini öpme şansını bana vermedin?

Dünya bana yaşamak için 19 yıl verdi. O uğursuz gecede ölmeliydim. Bedenim şehrin bir köşesine atılmalı ve birkaç gün sonra polis beni teşhis etmen için seni tecavüze uğradığımı da orada öğreneceğin adli tıp doktorunun ofisine götürmeliydi.

Biz onların gücü ve servetine sahip olmadığımız için, katilim asla bulunamayacaktı. Hayatına utanç ve ızdırapla devam edecek, birkaç yıl sonra da bu ızdırap seni öldürecekti. Her nasılsa bu lanetlenmiş hikaye değişti. Bedenim bir köşeye atılmadı ama Evin Hapishanesi ve onun tek kişilik hücrelerine gömüldü, şimdi de mezarlığa benzeyen Şehr-e Ray hapishanesine. Ama kaderim buymuş, şikayet etme.

Sen benden iyi bilirsin ki ölüm yaşamın sonu değildir.

Sen bizlere okula giderken bir kavga ya da şikayet karşısında bir hanımefendi gibi olmamızı öğretmiştin. Nasıl davranmamız gerektiğinin altını ne kadar çok çizdiğini hatırlıyor musun? Senin deneyimlerin yanılttı. O kaza başıma geldiğinde, öğrendiklerimin bana yardımı olmadı. Mahkemede beni soğukkanlı ve zalim bir suçlu gibi anlattılar. Hiç gözyaşı dökmedim. Hiç yalvarmadım. Kanunlara güvendiğim için ağlamadım. Ama kayıtsız olmakla suçlandım.

Sivrisinek bile öldüremez,

hamam böceklerini

antenlerinden yakalayıp

dışarı atardım. Taammüden

cinayetle suçlanıyorum. Hayvanlara

yaptığım muamele bir erkeğe eğilim olarak yorumlandı ve hakim kazanın yaşandığı sırada tırnaklarımın uzun ve ojeli olduğu gerçeğine bile bakma zahmetine katlanmadı. Kendisinden adalet beklenen bir hakim için ne kadar da iyimser! Ellerimin sporcu kadınlar gibi, özellikle de boksörler gibi, iri olmadığını sorgulamadı. Ve içime sevgisini ektiğin bu ülke beni hiçbir zaman istemedi, beni sorgulayanların hakaretleri yüzünden ağlarken, en adi sözlerini dinlerken hiç kimse bana destek olmadı. Güzelliğimin son işareti saçlarımı kazıdığım 11 gün hücre cezasıyla ödüllendirildim.

Sevgili Sholeh,

Duydukların yüzünden ağlama. Karakoldaki ilk günümde, yaşlı bekar bir görevli canımı yakmak için tırnaklarımı kullandığında, güzelliğin burada aranan bir şey olmadığını anlamıştım. Güzeli görünmek, güzel düşünce ve dilekler, güzel el yazısı, güzel gözler ve görüş, hatta hoş bir sesin güzelliği... Anneciğim, düşüncelerim değişti ve bunun sorumlusu sen değilsin. Sözlerimin sonu gelmeyecek; onları, senin yokluğunda ve senden habersiz beni infaz ederken sana ulaştırması için birine veriyorum. Sana miras olarak pek çok el yazımı bırakıyorum. Yine de ölmeden önce senden bir şey istiyorum. Aslında bu dünyadan ve bu ülkeden bir tek isteğim var. Biliyorum bunun için zaman lazım. Ama

lütfen ağlama ve dinle... Senden mahkemeye gidip bu

arzumu anlatmanı istiyorum, hapisteyken böyle bir mektup yazamazdım. Bir kez daha benim yüzümden acı çekeceksin. Eğer yalvarman gerekirse, bunun için sana kızmam. Gerçi sana yapmamamı söylememe rağmen infaz edilmemem için onlarca kez yalvarmıştım. İyi kalpli annem, sevgili Sholeh, canımdan daha çok sevdiğim, toprağın altında çürümek istemiyorum. Gözlerimin, genç kalbimin toza dönüşmesini istemiyorum. Ben asılır asılmaz bunu ayarlamamı; kalbimin, böbreğimin, gözlerimin, kemiklerimin, vücudumdan ne nakledilebilirse onları ihtiyacı olanlara hediye etmeni istiyorum. **Organlarımı alanların ismimi bilmesini, bana bir buket çiçek almalarını hatta benim için dua etmelerini**

bile istemiyorum. Şunu çok

içten söylüyorum, gelip yas tutarak acı çekeceğin bir mezar istemiyorum.

Benim için siyahlar giymeni istemiyorum.

Zor günlerimi unutmak için elinden geleni yap. Rüzgar

beni alıp götürsün. Dünya bizi sevmedi.

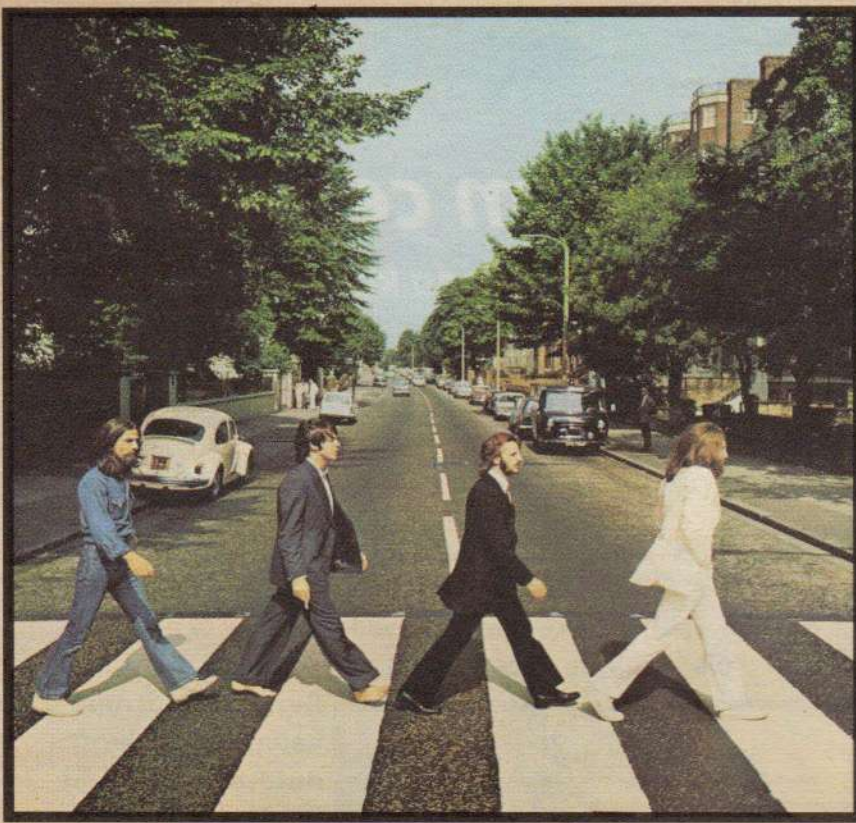
Kaderimi istemiyorum. Ve

şimdi ölümü kucaklayarak buna bir son veriyorum. **Çünkü Allah'ın**

mahkemesinde, beni sorgulayanlardan ben davacı olacağım. Hakimden; beni taciz etmekten

geri durmayan Yüksek Mahkeme'nin hakimlerinden davacı olacağım. Yaratıcının mahkemesinde Dr. Farvandi ve Kasım Şabani'den davacı olacağım; tüm o bilgisizlerden, yalanlarıyla bana haksızlık eden, benim haklarımı çiğneyen ve gerçeğin bazen görünenden farklı olduğuna dikkat etmeyenlerden davacı olacağım. Sevgili iyi kalpli Sholeh, diğer bir deyişle sen ve ben suçlayanlar, diğerleri ise sanık. Bekleyip Allah'ın ne istediğini görelim. Ölene dek seni kucaklamak isterdim, Seni seviyorum. Reyhaneh

Yaşar Günaçgün

an gelir...

Fotoğraf, donmuş bir an. Biraz önce ya da sonra çekilmiş olsa çok başka bir şey anlatacak bir an...

An zamanın en küçük parçası demek değil.

An yekpare bir zaman. Belki de fotoğrafın esas çekiciliği bundan...

Tek bir anda bütün zamanı barındırdığı hissi merak uyandırır bende, bir saniye önce çekilseydi ne olurdu ya da bir kare sonrasında ne vardı ruloda? Bilhassa siyah-beyaz fotoğraflarda düşünürüm bunu. Belgedir onlar bir bakıma, dönemin yaşam stilini, anlayış ve algılayışını bir çırpıda anlatan.

Hem bir fotoğraf hem de albüm kapağı olarak en çok konuşulmuş olanı belki de 'Beatles'ın 26 Eylül 1969 tarihli 'Abbey Road'undakidir.

Beatles'ın bu 11. resmi albümü de birçok başarı kazanmıştır kazanmasına ama albüm kapağı ciddi bir pop kültürü fenomenine dönüşmüştür.

Fotoğraf 8 Ağustos 1969'da albümün kayıtlarının yapıldığı ve albüme adını veren 'Abbey Road' stüdyolarının hemen önündeki o sonradan çok meşhur olacak yaya geçidinde çekilmişti.

Sonradan müzik dünyasının en ünlü karesi olacak olan bu fotoğrafı çekmesi için fotoğrafçı Lain Macmillan'a trafiğe açık bu caddede sabah 11.30'da sadece 10 dakikalığına izin verilmişti.

Fotoğrafında arkada görünen alakasız şahıs ise çekildiğini farketmeyen albüm kapağını neçe sonra gören Amerikalı bir turist Paul Cole'dur.

Bu fotoğraf adı geçen albümü, caddeyi ve yaya geçidini öylesine meşhur etmiştir ki yılın 365 günü o yaya geçidinden geçerken fotoğraf çektiren ve bunu yaparken de sebepsiz bir şekilde mutlak surette sırttan insanları görebilirsiniz.

Hatta şimdi bile canlı seyredebilirsiniz. Ciddiyim hem de 'Abbey Road Studios Earth Cam' uygulamasını indirerek. Ben ara sıra buralardayım.

Size yine yazarım. Görüşmek üzere..

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Can Durukan

sularının akışına ölürüm cebelitarık

Yüz ölçümü Kadıköy Hasanpaşa kadar olan, masada kazanamadığı bağımsızlığını yeşil sahada kovalayan ülke...

Kalecileri itfaiyeci, sol bek ve orta sahalı polis, sağ beki yönetici yardımcısı, forvetleri nakliyecisi...

Yüz ölçümü Kadıköy Hasanpaşa (Yaklaşık 6 km2) kadar olan Cebelitarık, anlı şanlı tarihine bir başarı daha ekledi; 2016 Avrupa Şampiyonası grup elemelerine katıldılar!

İroni yapmıyorum, 1999 yılından beri direniyorlar. UEFA'ya üye olmak için defalarca başvurular. Ama her seferinde politik gerekçeler nedeniyle reddedildiler. İspanya, Cebelitarık'ın

kendi himayelerinde olması gerektiğine inanıyordu. Nitekim Büyük Britanya da öyle... İspanya cephesinde işler görüldüğünden daha kritikti. Cebelitarık'ın UEFA'ya daimi üye olması durumunda, Katalonya Milli Takımı'nın da aynı yolu izleyerek, Avrupa Şampiyonası'na katılma ihtimalinden korktular. Öyle korktular ki, UEFA'yı tüm takımlarını Avrupa kupalarından çekmekle tehdit ettiler. Ancak Cebelitarık pes etmedi. 99'da İspanya'nın engelleme çabalarını da unutmadı. 2002 yılında yapılan referandumda

Cebelitarık halkı ya İngiliz himayesine ya da İspanyol himayesine dahil olmaya karar verecekti. **30 bin nüfuslu ülkeden İspanya'ya sadece 40 oy çıktı!** Belki bu bir bağımsızlık ilanı değildi. Ama kendilerini yeşil sahada görmek istemeyen İspanya'ya da unutulmaz bir tokattı. 2007 yılında UEFA'ya daimi üye olmak için yaptıkları bilmem kaçınıcı başvuru yine reddedildi. Yılmazlar. CAS'a başvurup UEFA'dan davacı oldular. Sadece üç ülke onların daimi üyeliğini destekledi. 2012'de yaptıkları son başvuru Mayıs 2013 yılında nihayet kabul edildi. UEFA'nın o toplantıda yaptığı Cebelitarık'ın resmi üye olmasıyla ilgili oylamada bu defa tablo değişmişti. 2 ret oyu çıktı; biri tahmin edildiği üzere İspanya, ötekisi Belarus!

Henüz FIFA'ya üye değiller. O nedenle Dünya Kupası'nda top koşturma şansları yok. 6 takımlı bir ligleri var. Bizimki gibi adları 'Süper' olmasa da, kendileri için gayet yeterli. Ülkedeki en büyük stadyum 5 bin kişilik. Zaten ülkenin tek stadyumu da o. Federasyonları hiçbir takıma saha kapama cezası vermiyor. Passolig yok! Masaya yumruğunu vuran yöneticiler yok. İşsizlik yüzde 2,5. Avrupa krizlerle inim inim inlerken onlar hayatın keyfini çıkarıyor. **Belki arada sinirlerine hakim olamayıp, hakeme 'fuck off!' diyorlardır. Orası Britanya toprağı sayıldığı için zaten onun da cezası yok!**

Suyun öte tarafındaki Fas ve hemen yanı başlarındaki İspanya'ya göre turizm gelirleriyle, yatırım cenneti olarak anılmasıyla tam fırsatlar ülkesi. Futbol içinse daha çok erken. Sadece 600 lisanslı futbolcuları var. Büyük çoğunluğu da yarı profesyonel. Ülkenin 5 bin kişilik tek stadı UEFA kriterlerini karşılamadığı için, ilk resmi maçlarını 150 km mesafedeki Portekiz'in tatil cenneti Algarve'de oynadılar. **O maça bütün ülke halinde deplasmana gidebilirlerdi. Çünkü**

Algarve Stadı'nın kapasitesi, onların nüfusuyla eşitti; 30 bin kişi!

Şimdi UEFA'yı dize getiren Cebelitarık, FIFA'nın da yakasına yapıştı. Yine CAS'a gidecekler. Daimi FIFA üyeliği için başvuracaklar. Politikada kazanamadıkları tam bağımsızlıklarını yeşil sahada kazanmaya çalışacaklar. Kendi maçlarını kendi sınırları içinde oynamak için daha büyük bir stat inşa edecekler. Polonya ve Kuzey İrlanda'dan 7 gol yediler. Almanya'dan ise 'sadece' 4 gol. Ama yılmıyorlar. UEFA daimi üyesi olduktan sonraki ilk özel maçlarında

Malta'yı 1-0 mağlup ederek futbol tarihlerine ilk görkemli zaferlerini yazdırdılar.

Bitmedi, dahası var; Cebelitarık her gol yediğinde esas golü yiyen İspanya oluyor! Katalonya bağımsızlık için referanduma giderken, bu Britanya himayesindeki küçük ülke, tam bağımsız olacağı günlerin hayalini kuruyor. FIFA'nın da daimi üyesi olup, Dünya Kupası'nda boy göstermek gibi çok iddialı hedefleri var. **70 milyonluk ülke, tarihinde iki Dünya Kupası görmüşken, ister misiniz onlar 30 bin kişiyle Katar 2022'ye deplasman yapsınlar!?** Politik nedenlerle bir türlü kazanamadıkları bağımsızlıklarını belki de yeşil sahada kazanacaklar. Ve hatta kim bilir bir gün hem İspanya, hem İngiltere ile aynı grupta yer alıp, ikisine de gol atacaklar... Şimdilik aynı politik nedenlerden dolayı İspanya'yla aynı grupta mücadele etme şansları yok. Sanırım İspanya onlarla karşılaşmaktan korkuyor!

Hatta bir gün bakarsınız bizle de aynı gruba düşer ve bize de gol atarlar. **Paralel evrende yaşayan bir ülkenin İmparator'u o golü de 'tesadüf' olarak yorumlar.** Cebelitarık denemeye ve 'bu da mı gol değil?' diye sormaya devam edecek. Masadan hep 1-0 yenik kalkan bu küçük ülke, yeşil sahada kendini artık daha büyük ve daha güçlü görüyor; **Çünkü futbol asla sadece futbol değil...**

Başar Başaran

hiç kadın tanımadım

Gece yarıları, taksi durakları, nemli çarşaf, çocuklar gibi ağlamalar, bir kuş yavrusu gibi kendi kalbimi eline verdiğim kadınlar kimdi, ben yaşamadım mı bunları?

Geçenlerde Emre'ye de söyledim, ben kadın tanımadım. Otuzlu yaşların ortasından geriye bakıyorum; kadınların-hadi güncel ilişki terminolojisi kullanayım- 'hayatıma giren kadınların' hiçbirisine değemedim. Bak ama eskiden olsa 'bana değemediler' derdim. Hiç yoktan bunu bir inkişaf kabul ediyorum. Demek ki artık kendimi merkeze alan bir noktada değilim. Daha dürüst olayım 'beni' merkezden kıpırdatamadıysam da en azından orada bırakıp bir iki adım uzaklaşarak bakmaya başladım.

Merkezde ben, ötede kendim ve ikimizin karşısında tanımadığım kadınlar.

Kronik aşk üçgenimin kenarlarını bulduğumu zannediyorum. Daimi huzursuzluğumun müsebbibi olarak işaretliyorum.

Zira tek tarafı boş bir tahterevallide, zincirsiz bir salıncakta, tersine bir kaydırakta

geçen ömrümde neden eğlenemediğimi düşünüp durdum

ben. Ayakkabımın içi kum doldu, terledim, rüzgâr yedim, sıkıldım, söyleyemedim. Peki, ben niçin hiçbir kadını sevedim? İnsan

tanımadığını nasıl sevsin?

Peki, neydi o yataklara düşmeler, cam kırıkları, bira kutuları, içimden içimi çekip çıkaran o büyük acılar neydi? Gece yarıları, taksi durakları, nemli çarşaf, çocuklar gibi ağlamalar, bir kuş yavrusu gibi kendi kalbimi eline verdiğim kadınlar kimdi, ben yaşamadım mı bunları? Vardılar, uzun uzun anlattım onları, haklarında analarının babalarının düşünmediği kadar düşündüm. Misafir terliği de giydim onlar için, pişirdiklerini de yedim. Gece üstlerini örttüm, filmlere gittim, eleştirilerine hak verdim, titredim üstlerine, üstlerinde.

Onları yazdım, bekledim, düşledim.

Tanımadan nasıl oldu bunlar?

Üçgene baktıkça görüyorum, benim ardıma saklanmışlar. Zihnimde bir ayna kırılıyor anlıyorum; onlar sandığım bendim. Platon'un mağarasında izledim gölgelerini. Yıllar boyu kendimle seviştim, kavga ettim. Kendimden ayrıldım, kendime kavuştum.

Karşımdakinin kim olduğuna bakmadan anlattım dertlerimi, dinledim. Ne merhem oldum yaralarına, ne bana ilaç oldular. Nasıl olsunlar hiçbirisini tanımadım. Bir yabancı en fazla adres tarif eder insana.

Saati söyler. Ne bileyim sizin için bilet basar tramvaya.

Günaydın der geçersiniz. Benim avım bendim, kendimi kaçırdım, kadınları suçladım. Bu ne körlük dedim Emre'ye.

Hiçbirini görmedim. Şimdi sabah mahmurluğuyla ovuşturuyorum gözlerimi, odada benden başkası yok. Yalnızlığımı bir haber gibi yeni duyuyorum.

Acaba karşısındakini görebilenler mi bu mutlu insanlar? Civardalar,

evleniyorlar, çocukları, hayalleri oluyor, bir ev daha alıyorlar, geceleri bir dünya gibi çekip üstlerine yorganı, uykuya dalıyorlar. Bilmiyorum. Ben bir yanılgının sonunda kendi üçgenimi buluyorum. Bana öyle geliyor ki; ilk kez doğru yerden bakıyorum. Gördüğünden üzüyor insan. Kendisine içerliyor, ayıplıyor. Bir varoluşu aşamamış olmasına, kendinden bir duvar örüp kendi önüne, gerisini ardında bırakmasına kızıyor.

Şu taşı uzağa atamayan kollarının cıızlığından mahcup oluyor. Gerçeği kendisi de bilmeyen bir yalancının elinde avucunda ne kalır? Bir hiç uğruna yaktığı kürek dolusu aşktan utanıyor. Düşünsene sana iyi geldikleri için sevdin sandın onları. Elin üşüdüğü için tuttun ellerini. Onay istediğin için sordun. Korktuğun için sığındın. Anlatmak istediğin için dinledin.

Kendine vurmaya gücün yetmedi seni dövsünler istedin. Her eyleminin çıkışı önceliği sendin yani. Etki sen, tepki onlardı. Karşıdakine atfettiğin eylemsizliğe bakar mısın, kimsin sen? Bir duvar tenisinin galibi olur mu, tek çocuk hüznüne mahkûm yaşamak hayatı... Çizdiğin resimleri beğensinler istedin, resim çizmek değil. Subjektif idealizmin hapisanesinde kendine göre, kendin kadar sandın hakikati. Fazlası var mıydı, bilemedin.

Çünkü; kadın dediğin Schrödinger'in kedisi aksi gibi.

Elinde derece varsa ateşi, mezura varsa boyunu ölçüyorsun. Bir tepside yayılan su, kadehte beli incelen rakı. Nereden bakarsan güneşe oradan yanıyorsun. Şarap istersen şarap getirirler, ekmek istersen ekmek. Şimdi bu yaşımda durdum üçgenin ortasında objektif bir aşk var mı diye merak ediyorum. Gerçekten 'ben'den bağımsız, kendinde bir başkası olabilir mi, güzelliğin on para etmesinden, güzelliğin aşkımdan önce gelmesinden bahsediyorum. Yara yokken kanatacak, yol yokken götürecek, kendisini dayatacak bir varoluştan söz ediyorum. İki

bağımsız varlığın ilgisiz bir anda karşılaşması meselem. Akla bir fikir gibi düşecek aşkı soruyorum. Zira aşk ancak böyle bir tarafsızlıkta mümkün olabilir. Hikâyeyi dinleyen

başlatacak yani. Duayı kabul eden söyleyecek. Kaderin kaderi elimizden o vakit kurtulacak. Zamanla böyle barışacağız. Öyleyse insan ilk eylemsizliğine geri dönmekle bulacak aşkı. Kendini var edip başkasına bakacak. Önce bir potansiyel olarak salınmayı kabul edecek. Kendine şahit aramayacak. Sonra gelip bir meteorun çarpmasını bekleyecek. Kâinat nasıl doğduysa biz de öyle doğacağız. Her şey hakikatin kendisini

ilk açık ettiği andaki gibi olacak. Birdenbire. Demek ki gerçek en başından beri gözümüzün önünde duruyor. Objektif bir aşkla yaratacak kendisini insan. Sonra sevecek, üzülecek, gülecek.

Yani önce aşk olacak sonra hayat başlayacak. Tabi hala ikisi de varsa.

Gerçeği kendisi de bilmeyen bir yalancının elinde avucunda ne kalır?

Ayakkabımın içi kum doldu, terledim, rüzgâr yedim, sıkıldım, söyleyemedim. Peki, ben niçin hiçbir kadını sevedim?

Şimdi sabah mahmurluğuyla ovuşturuyorum gözlerimi... Yalnızlığımı bir haber gibi yeni duyuyorum!

Elinde derece varsa ateşi, mezura varsa boyunu ölçüyorsun. Nereden bakarsan güneşe oradan yanıyorsun.

Selami Şahin

elbet bir gün buluşacağız...

Sadece yorumu ve güçlü sesiyle değil, sahnede ortaya koyduğu görsel şölenle de hep ilklerin sanatçısı oldu. O sahne dünyasında devrim yarattı.

1975-76'lı yıllarda Beyoğlu Sıraselviler'deki Kulüp 12, 'Kulüp Reşat', 'Love Story' gibi gece kulüplerinde buluşurduk. Ama ilk tanışmamız Sıraselviler'de arkadaşımı beklerken girdiğim bir kafede olmuştu. Zeki Müren beni görmüş. Ben tabi bunu bilmiyorum... Dediler ki, "Zeki Müren içeride, sizi masasına davet ediyor." Kalabalık bir masaydı. Kendisini gördüğüm gibi "Paşam, elinizi öpeyim" dedim. Yanağımdan öptükten sonra: "Esağfurullah Selamiciğim. Lütfen oturun. Bir şey ikram edelim" dedi. Çok heyecanlıydım... Bir kahve içmek istedim. Bana "Helal olsun sana, sesin çok güzel. Ben de senden 2 beste okudum" dedi. Bestelerden biri Yaprak Yeşili Gözlüm biri ise Aç Kapatı Gardiyan. "Sesin çok güzel, benim taklidimi yapıyorsun. Türkçen düzgün..." dedi. "Paşam" dedim, "Siz benim için bir müzik okulusunuz. Gerçekten bunu anlatmak mümkün değil. Kelimeler yetersiz kalır. Sizinle gurur duyuyoruz. Gerek yorumunuzla gerek Türkçe'yi telaffuz edişim olarak bu benim için çok büyük bir gurur ve mutluluk" dedim. "Esağfurullah, asıl ben mutlu oldum." dedi. Ve ilk tanışmamız böyle oldu.

Ben Zeki Müren'i 'ona erişilmez, benimle konuşmaz' diye düşünürdüm. Oysa kendisini tanıyınca o kadar samimi o kadar sıcak o kadar alçak gönüllü olduğunu gördüm ki, büyük bir şaşkınlıkla "Allah Allah" dedim. Hiç beklemiyordum. Kendi kendime "Bir sanatçı bir şarkı tutturduğunda yanına varamazsın. Alçak dağları ben yarattım havasına girer. Oysa Zeki Müren ne kadar alçak gönüllü ne kadar mütevazî" diye söylendim. Karakter olarak, ruh olarak örnek alınacak insandı. Sohbetimiz çok uzun sürdü... Seneler içerisinde arkadaş olduk. Kendisi çok duygusal, kimseyi küçük görmeyen; 'hakaret etme,

emir verme' gibi huyları olmayan biriydi.

10 albümünü ben yönettim. 30'a yakın şarkımı okudu. Benim için büyük bir gururdur. Orkestrayla olan ilişkisi çok iyiydi. Mesela sazlar ile konuşurken, kemanlar çalarken durdurur büyük bir nezaketle, "Çocuklar burasını daha duygusal çalsak, hadi canlarım benim" diye müthiş bir nezaketle adeta rica ederdi. "Bunu ne biçim çaldınız!" gibi emirler vermezdi.

Kalp kırmazdı. Zeki Müren bir ekoldür. Sadece yorumu ve güçlü sesiyle değil, ortaya koyduğu görsel şölenle de ilklerin sanatçısı oldu. Sahnede dünyasında devrim yaptı adeta.

Zeki Müren'den önce sanatçılar birkaç temel enstrümanı arkalarına alıp sahneye çıkardı. O arkasında dev bir orkestrayla çıkan ilk sanatçı oldu ve onlara tek tip kıyafet giydirip sahneye çıkarmak da onun başlattığı bir akımdı. Sahneyi sadece şarkı söylemekten ibaret görmezdi. Bir şov olduğuna inanırdı. Herkesin sahneye klasik takım elbise ya da gece kıyafetiyle çıktığı dönemlerde Zeki Müren çoğunu kendi tasarladığı çok ses getiren kostümler giyip çıkardı.

Bir sürü anımız var. Hangi birini anlatayım ki? Zeki Müren'le bir gün sohbet ederken "Tatili nerede yapıyorsun?" diye sordu. Ben başka bir şehirden bahsedince "Neden Bodrum'a gelmiyorsun? Bodrum çok güzel" dedi. Bodrum'u çok seviyordu. O zamanlar orada bir

evi de vardı. Şu an tabii ki Bodrum çok güzel bir şehir ancak Bodrum'u Bodrum yapan sanatçıların ve birçok insanın oraya gelmesine neden olan Zeki Müren'dir. Ben de onun çağırması üzerine Bodrum'a gittim, bir otelde kaldım. Akşamları yemeğe davet ediyordu. Sayesinde sevdim Bodrum'u. Yeni besteler yapıp ona dinletince, aralarından bazılarını seçip, "Ah bu şarkı tamam. Bunu alıyorum. Sen benim albümümü yönet" diyerek 1980 yılında açtığım

şirketim Lider Müzik Üretim'le çalışma kararı aldı. Birlikte stüdyoya girerek 3-4 albüm yaptık. Bir bakıma kendisinin patronu oldum ama biz onunla her zaman aile gibiydik.

Şarkıları ben seçerdim, o ise bana "Sana bırakıyorum. Rejisör sensin. Senaryo yazarısın... Sen yöneteceksin ben de oynayacağım, şarkıları okuyacağım" derdi. Hakikaten bana bu konuda ilham veriyordu.

Zeki Müren gibi bir sanatçı benim şarkılarımı okuyacağı için onun sesine ve duygularına göre yorumlayacağı besteler yapıp öyle giderdim yanına. O da "Selamiciğim, helal olsun sana. Bu tamamdır. Sen nasıl istersen seç şarkıları, ben okuyorum" derdi bana.

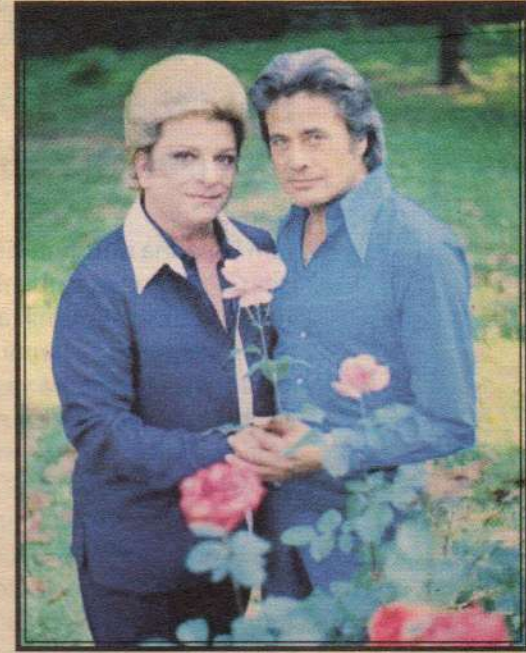
Biz albümü yaparken bazen "Seeeeni..." derken 'e' harfini uzatarak okuduğum için "Selamiciğim gel buraya" deyip, yaptığım 'prozodi' hatasını düzelterek doğrusunu okudu. Özellikle bu konuda bana çok fazla katkısı oldu.

Bir gün Agora Meyhanesi 45'lik albümünü ben yönetiyordum, içeri girdi "Selamiciğim, birer duble viski içelim. Hem ben daha duygulu okuyacağım hem de sen beni daha iyi anlayacaksın" dedi.

Agora Meyhanesi İsmet Nedim'in bestesidir. Bakın dinleyin Zeki Müren dışında herkes girişini yanlış okumuştur. Suriye Pasajı'ndaki Grafson Stüdyosu'ndaki kaydı ben yönetiyordum... Girdi, birer duble viski koydu. Ve okumaya başladı: "Burası Aaaaaagora..." Dedim ki: "Stop!" Bana hemen "Daha yeni başladım Selamiciğim, ne oldu?" dedi. "E hep Zeki Müren bana nasıl şarkı söyleyeceğimi söylerdi, öğrencisi ben olduğum için hocasına hatasını elbette söyleyecek" dedim ve durumu kendisine şöyle açıkladım: "İsmet Nedim böyle bestelemiş ama 'Burası Aaaaagora...' yanlıştır. 'Burası Agoora...' doğrusudur." Bu olaydan sonra "Helal olsun" diyerek bana sarılıp, alnımdan öptü ve "Eboynuz kulağı geçer Selamiciğim" dedi. Şarkıyı dinlediğiniz zaman da Zeki Müren'in herkesten farkı söylediğini görürsünüz. Agora Meyhanesi'ni her dinlediğimde ise Zeki Müren aklıma geliyor ve tüylerim diken diken oluyor.

Eskiden sahnelerimiz yarım 'D' harfi gibi olurdu. Sahneyi 'T' harfi gibi yapan ilk kişi de Zeki Müren'dir. Çünkü kendisi halka daha iyi ilişki kurabilmek istiyordu. İnsanlarla o şekilde daha iyi bir diyalog kuruyordu. Gazinoya geldiği zaman kuliste bütün sazları yanına çağırır: "Bu ara nağme ortası 2, giriş 1 veya baştan 2 orta ara nağme tek. Burada vokaller girecek, bunu burada yapacağız. Ara nağmelerde çok sesli çalın ama ben okumaya girdiğimde lütfen sazların sesini kısın" derdi. Sanki sahneye ilk kez çıkacakmış heyecanı her konserde bunu tekrarlardı. Sahnede gerçekten yapılmamış yapılmak çok önemli... O kadar farklı giyim tarzı vardı ki; sanki bir kelebek, bir rüya

gibiydi. Hem kulağa hem göze hitap eder arada minik espriler de yapardı. Eşi benzeri yoktu. 1984 yılında bir gün telefonla kendisini aradım, "Yeni şarkı varsa gel Selamiciğim" dedi. "Olmaz mı! Sürprizim var" diyerek elimde bir davetiyeyle gidip yanına oturdum. "Bu davetiye ne, hayırdır inşallah?" diye sordu. "Nişanlanıyorum. En kısa zamanda da evleneceğim" cevabımla birlikte mutluluğunu, "Buna çok çok çok sevindim" diyerek dile getirdi. Fırsatı olması halinde nişana beklediğimi iletince, nişan yüzüklerini kendisinin takmak istediğini söyledi. Elmadağ'da bir gece kulübüne gittik. Nişanda altınları, yüzükleri "Allah mesut etsin" diyerek taktı. En kısa zamanda da düğünü

yaptık. O anılar hala resimlerde duruyor. **Ve sonra... 1985 yılının son aylarından önce yanına giderek "Mutluluktan uçuşuyorum. Baba oluyorum, oğlum**

olacak. Şimdi isim düşünüyoruz..." dedim. Bana, "Senin firman var: Lider Müzik. Çocuğunun isim babası olabilir miyim?" diye sordu. Ben de 'tabii ki' cevabını verince "adını 'Lider' koyacaksın" dedi ve oğlumun isim babası o oldu.

Rahatsız olduğu zamanlar birkaç kez aradığımda, "Selamiciğim iyi değilim, kendimi toparladığımda ilk işim seni arayıp bir araya gelmek olacak. Bu şekilde beni görmeni istemiyorum" dedi. Sonra bir akşamüstü eve bir telefon geldi: "Selamiciğim" dedi. "Paşam saygılar sunuyorum. Güzel bir haber var mı?" soruma "Allah'tan ümit kesilmez" diye cevap verip şöyle devam etti: "Yalnız arayışımın sebebi başka...

Senden bir ricam olacak: İyileşir ve albüm yaparsam, eşin için yazdığın 'Özledim, teninin kokusunu özledim...' şarkısını okumama izin verir misin?" Dedim ki:

"Bunu söylemenize gerek var mı? Bütün şarkılarım size feda olsun." Maalesef kısmet olmadı...

Televizyonlarda vefat ettiği haberlerini gördüm.

Şoförü Mithat'ı aradım "Maalesef kaybettik" dedi.

Cenazesi Bursa'daydı. Ben de kalkıp cenazeye gittim. Allah rahmet eylesin. Onun yeri dolmaz gerçekten. Zeki Müren bence Türk Sanat Müziği'nin bir efsanesi, bir örneği, bir hocasıdır... Şarkı nasıl okunur, diksiyon nedir? Ondan çok şey öğrendim ben; giyimiyile, yapısıyla, kalbiyle, güzelliğiyle... Kendisine saygılarımı sunuyorum, O'nun yeri dolmaz.

Zeki Müren yıllar geçse de unutulmayacaktır efendim.

Sonsuz saygılar...

Metin Uca

boşluğa ilk adım...

Hepi topu 60-70 metrelik bina aşağı doğru bakınca binlerce metrelik dibi belirsiz bir çukur gibi geliyordu.

O an...

Tam kenarına oturdum. En kenarına...

Her şey dönmeye, kalbimin sesi kulaklarımı acıtmaya başladı. Tüm Ankara ayaklarımın altındaydı. İntihar edilen o kritik eşiği, ürkererek bacalarımı sarkıttığım lüks otelin çatısının kenarında, tam sınırda yaşıyordum.

İlk adımı atmam gerekiyordu.

Ama bütün vücudum kasılmış, arkamda telsiziyle ayakta bekleyen, aşağıdakilere İngilizce anonsunu bile anlayamaz noktaya, yani tam kilitlenme haline gelmişim.

Oysa korkumu yenmek için çıkmıştım buralara...

Küçücükken *"hadi çarp, taş et beni"* diye seslendiğim

Tanrı'nın umursamadığını görünce nasıl güçlendiysem, nasıl Kayaş İstasyonu'nda dumanlar çıkararak yeni kalkmış kara bir canavara benzeyen lokomotifin önünden, 6 metre kala çığlıklar arasında karşıya geçip istasyondakilerin yüreğini ağzına getirdiysem, sıra yükseklik korkumdaydı onu da yenecektim, yenebilirdim.

Ama hala ilk adımı atamıyordum.

Hepi topu 60-70 metrelik bina, aşağı doğru bakınca binlerce metrelik dibi belirsiz bir çukur gibi geliyordu. Aşağıdaki kalın hava yatağı ve yanındaki küçücük görünen insanların yüzleri, sesler, renkler her şey çok silik, çok küçük, çok ürktücüydü. İlk adımı atacak gücü bulamıyordum. Oysa benden önceki dağcı, 10-15 saniyede otelin dış yüzünde aşağı doğru koşarak ipler aracılığıyla inişi tamamlamıştı. Arkasından giden ikinci dağcı da göz açıp kapayıncaya kadar alttaki büyük koruma yatağının üstüne ulaşmıştı.

Sıra bendeydi.

İlk defa bir gönüllü, hem de **-kimse bilmesede-** yükseklik korkusu olan bir gönüllü, yüzü aşağı dönük, camlara basarak, iplerle bağlı bir koşu gerçekleştirecekti.

İlk adımı atacak cesareti, kaskatı vücuduma kimse veremiyordu. Nedenini bilmediğim, belki de hiç yükseklik korumasız çıkmadığım için nasıl oluştuğunu bilmediğim bu korkuyu yenemeyecek miydim?

Çocukluk hayalleri uçmak üzerine kurulu olan, en çok Ay'a Seyahat'i okumayı seven ben, yükseklik korkusuna mı yenilecektim?

Aklımda karmaşık düşünceler, binlerce görüntü, binlerce anı, **Nazım'ın Karayılan satırları...**

Hani *"Karayılan*

Karayılan olmazdan önce

Antep köylüklerinde ırgattı.

Belki rahatsızdı, belki rahattı,

bunu düşünmeye vakit bırakmıyordular,

yaşıyordu bir tarla sıçanı gibi

ve korkaktı bir tarla sıçanı kadar."

diye başlayan dizelerle anlatılan savaştan kaçan, fıstık ağacından alınıp indirilen ürkek bir karayılan... Ama gül fidanı dibinde yüzükoyun yatarken bir taşın arkasında kafasını kaldıran karayılanın bir kurşun gelip canını alması sonrası değişen karayılan...

Ve kulaklarımda Genco Erkal'ın eşsiz sesiyle

"İbret al deli gönlüm

demir sandıkta saklansan bulur seni,

ak taş ardında kara yılanı bulan ölüm."

Mucizelere inanmam ama **'korkma'** diye haykırdı sanki iç sesim...

Sol ayağım, bir alt katın camına bastı. Yüzyıllar gibi geçen bir saniye sonrasında sağ adım...

Belimde ipin gerginliği, elimde iniş halatı... Artık çatı katında yüzükoyun camdan aşağı doğru yürüyorum.

İlk adım korku doluydu, ikinci adım mükemmel ve sonrası büyük rahatlama... Damarlarımda adrenalin denizi, yüzümdeki hafif esinti ve korkudan unuttuğum İngilizceyle bana anlatıldığı gibi önümden bağlı ipi hafifçe çekerek ağır acemi, ürkek adımlarla otelin dış yüzünde camdan aşağı dikine yürüyorum. Artık ne yükseklik korkusu var, ne derin uçurumlar gibi gelen zemindekilerin şaşkın bakışları... Sadece ben varım özgürüm, başarmıştım. Son korkumu da yenip özgürlüğe adım atmıştım. Beyazlar içerisinde aşağı doğru inerken, daha sonraki yıllarda beni uçuş aşkıyla paraşüte, ultralight, PPL eğitimine götürecek yolculuğun da başındaydım. Artık Wright Kardeşler kadar gökyüzü tutkunu, uçma aşkıyla doluydum.

Öndeki halatı daha hızlı çekiyor, koşmasam da otelin camlarına basarak aşağı doğru iniyordum.

Ve biraz da rahatlamanın getirdiği boşvermişlikle tam ortalara yaklaşırken ayağım kaydı. Havada arkamdaki halata asılı dönüp, kafamı üstüne bastığım cama vurdum.

"İyiyim iyiyim, sadece ayağım kaydı" cümlesini kendi kendime tekrarladım. Aşağıdaki küçük çığlıkları ve telsizdeki endişeli İngilizce komutları da rahatlıkla duyuyordum.

Her şey bitiyor muydu, başaramayacak mıydım...

Halatı düzeltmek için havada birkaç tur atarken, arkadan tutan emniyet halatının çirtitlerini duymak biraz sinir bozucuydu. Öne kayıp görüşümü engelleyen kaskı düzelttiğimde şaşkınlık dolu gözlerle bakan kat temizlik görevlisini gördüm.

Tamamlamalıydım cesaret yolculuğumu. Ne olursa olsun bunu başarmalıydım.

2 dakikalık ama yıllar gibi geçen dönüşü tamamladım. Ayaklarım tekrar otelin camlarında, yüzüm yine alttaki hava yatağında...

Yeniden inmeye başladım.

Son 10 metre, son 5 metre, son 1 metre... Hayatımın en güzel ve en anlamlı deneyiminin sonunda 20 santimden, huzurlu bir

yastığa baş koyar gibi büyük hava yatağına düşüş... Terlemiş eller,

uzun sürdüğü için çıplak elle tutulamayacak kadar ısınmış halat kancaları

ve alkışlar... Unutulmaz bir deneyimi başarıyla tamamlamıştım.

Göğsüme sıkıştırdığım telsiz mikrofonla inişi

Kanal D haber için de kaydetmiş, altta bekleyen,

benden beter korkulu ATV muhabiri Tayfun Talipoğlu'nu

da mat etmiştim.

Göğsüme sıkıştırdığım telsiz mikrofonla inişi

Kanal D haber için de kaydetmiş, altta bekleyen,

benden beter korkulu ATV muhabiri Tayfun Talipoğlu'nu

da mat etmiştim.

Nilay Uçar

çizgi sözcüktü...

"İz bırakmak. Bundan başka ne ki resim yapma dürtüsü? Her şey ellerle başladı, ellerle bitecek."

Ağabeyimin bana "Ben bir kızın ilk önce ellerine bakarım." dediği 10 yaşına denk geliyor tırnaklarımı yemeyi bir anda bıraktım. O günden sonra durup durup ellerime bakıyorum. Aynı tırnaklara utana sıkıla yeni yeni oje sürüşümse liseye başladığım yıllara denk geliyor; kuzenimin az okuyorum diye önce fırçalayıp sonra Abidin Dino'nun 'Eller'ini ellerime tutuşturduğu güzel zamana.

Sonrasıysa çorap söküğü... Meslek lisesi okuyuşuma aldırış etmeden oldum olası sevdiğim kalemleri, boyaları kendime iş ediniyorum. Oje sürmelere devam ediyorum, makyaj yapmıyorum ama. Çünkü Abidin Dino'nun 'Yüzler'ini de okudum. 'Eller'i daha güzeldi. Ellerin anlattıkları kelimelerle değil çizgilerle idi. **Çizgi sözcüktü artık ve çizmek konuşmak kadar hayati.**

Kendisi öyle diyor ki ressamımız güzel bir çocukmuş ve büyüdükçe çirkinleşmiş. O günden sonra yüzlerinden çok ellerine bakıyordum insanların. Ve Abidin Dino... Suratinin aksine elleri, elleri çok güzel Abidin Dino'nun. Söylenenlere göre annesinin ve kardeşlerinin çok güzel elleri varmış. Kim bilir, insanların güzelliklerini ellerinde gördü ve elleri konu edindi hayatı boyunca.

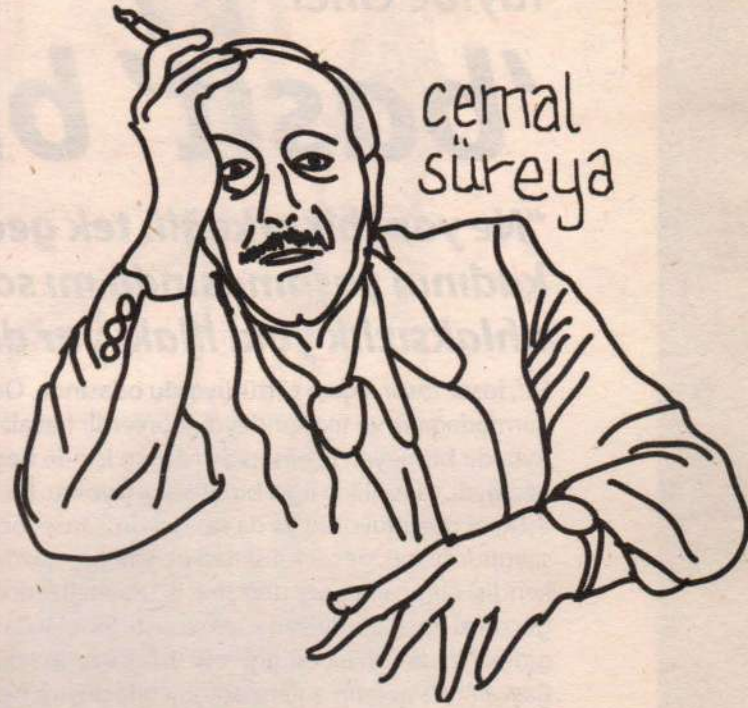
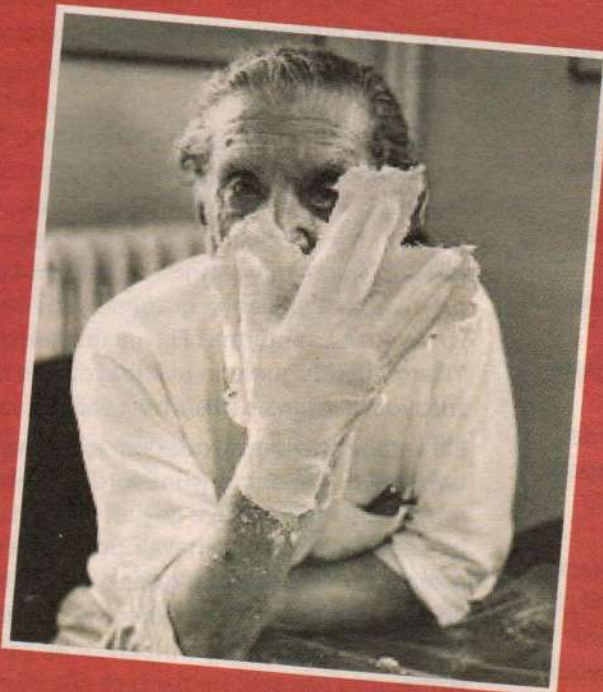
Ressamlar kendini tanıtmak için portrelerini, bakışlarını çizerler. O ellerini çizdi. Portresi elleriydi. Eller; insanlar, yaşamlar demekti onun için. Bunu kanıtlayabilecek bir sözü var kitabında: Oldum olası alt-üstlüklerden hoşlanmam, özellikle parmaklar söz konusu olunca. Başparmak örneğin. Onu başparmak seçen kim? Ya da kendini beğenmiş şahadet parmağına bakın, ne kadar dogmacı, afarozcu, bağınaz.

Çalışan işçi eller, acı çeken eller, uzun zarif parmaklarıyla sanki göğüsünüzü delip de içinize dokunan, acıtan eller.

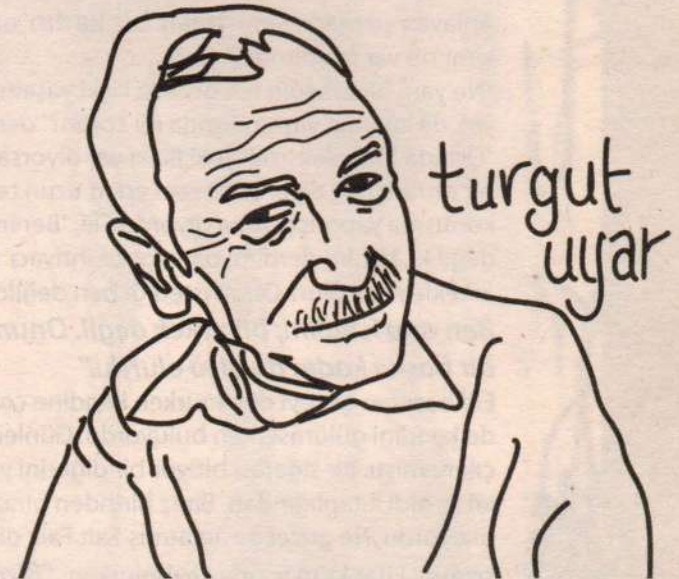
"Sen mutluluğun resmini yapabilir misin Abidin?"

İşin kolayına kaçmadan ama. Bana sorarsanız Abidin Dino işin zoruyla boğuşmuş. **Bir dokunuşu resmedebilmek mutluluğun tarifi sayılmaz mı?**

Böbreği alındığında acısını serumlu hasta elini çizerek anlattığı Paris'te kalırken mesela; Fransızlar onu Sanat ve Edebiyat Kültür Nişanı'yla ödüllendirir. Bir Fransız adam var, 'Kanatlanan El' diye kitap yazmış Dino'ya. Sonrası her dolu dolu hayat gibi ölüm tabii... Ama ben yazıyı ölümüyle değil, onun 'Eller'i bitirdiği sözle noktalıyorum. "Son bir söz: Dört ayaklı bir yaratık olan atın gözlerine dikkatle baktınız mı hiç? Parmaksız bacaklarının küt uçları, ne verecek, ne de bir şey alabilecek durumda, böylece at ne resim yapabilir, ne de okşayabilir. Gözlerinin sonsuz kederi işte bu yüzden."

'kim istemez mutlu olmayı ama mutsuzluğa da var mısın?'

'belki de asıl ustalık budur her zaman acemi olmayı bilmek.'

'Bu senin gözlerin gibisi yoktur, Adamın rüyasına rüyasına sokulur.'

Tayibe Önel

'basit' bi' kadın

"Ne yani bir erkeğin tek gecelik ilişki yaşamada sorun yok da kadının yaşamada mı sorun?" demişti bir arkadaşı, "Ortada bir ahlaksızlık yok! İllaki var diyorsan karşılıklı bir durum bu."

Elif, fosur fosur sigara tütürüyordu odasında. Oda darmadağın ve toz içindeydi. Günlerdir havalandırmamıştı. Aylardır bitmeyen iç hesaplaşmasının içinde boğulmak üzereydi. Cinsellikle ilgili bir önyargısı yoktu. Bu konuyu aştığını düşünüyordu ya da sanıyordu. Cinsel özgürlüğü savunurdu, tek gecelik ilişkileri de yadırgamazdı. Ama konu kendisi olunca her şey değişmişti. Olayın üzerinden 3 ay geçmişti ama kendini affedememişti. Sürekli dalıp dalıp gidiyor kadın-erkek eşitliği-eşitsizliği üzerine düşünüyordu. Başkalarına anlatıp anlatmadığını bile düşünmeye başlamıştı. Okulda onun bir arkadaşıyla karşılaşmıştı manalı bakmıştı sanki arkadaşı. Daha önce çok şahit olmuştu böyle erkek muhabbetlerine... Önceleri kimseye söyleyemedi, anlatamadı. Olmadı, anlatmayı denedi arkadaşlarına, anlattı da...

Anlayan çıkmadı. Kimi 'basit bir kadın' olmakla suçladı, kimi 'ne var lan bunda?' dedi.

"Ne yani bir erkeğin tek gecelik ilişki yaşamada sorun yok da kadının yaşamada mı sorun?" demişti bir arkadaşı, "Ortada bir ahlaksızlık yok! İllaki var diyorsan karşılıklı bir durum bu." diyerek devam eden uzun teselli edici bir konuşma yapmıştı. Ama diyordu Elif, "Benim takıntım bu değil ki, benim derdim; bana 'gece ihtiyacı' olarak bakan bir erkekle nasıl olur? Onun istediği ben değildim. Problem bu. **Ben onu istedim; bir erkek değil. Onun için ben değil, bir başka kadın da olsa olurdu.**"

Elif bazen o geceyi düşünürken kendine çok kızıyor, bazen de kendini gülümserken buluyordu. Günlerdir odasından çıkmamıştı. Bir sigarası bitiyor bir diğerini yakıyordu. Birkaç kitap aldı kitaplığından. Biraz birinden biraz birinden okuyordu. Ne güzel de anlatmış Sait Faik diye düşündü çok sevdiği kitapların içinde kaybolurken: **"Birdenbire her şeyi hoşuma gitmişti. Ama ben onun birdenbire hoşuna gitmemiştim. Ağır ağır hoşuna gider miyim acaba? Buralarını düşünmedim. Düşünmedim, hemen o gece ona âşık oldum."** Belki de hoşuna giderdim tanısaydı, bilseydi.

Elif o geceden birkaç gün sonra görmüştü onu. Seslendi el salladı. O duydu ve gördü, yüzü tuhaflaştı sanki... Gitti arkasına bile bakmadan... Elif öylece, ağlamaklı kalakaldı yolun ortasında.

Odadaki sessizliği telefonu bozdu, sessize aldı. İnternette haberlere göz gezdirdi. Bir katliam yaşanıyor yanı başımızda... Her gün katledilen kadınlar vardı bu ülkede. Çocuklar katlediliyordu, işçiler... İçi daraldı, bunaldı kapattı interneti. Ev arkadaşı bozdu bu sefer sessizliği, kapısını tıkkırdatıp, açtı. Yüzüne sahte bir gülücük kondurup:

"Kahve yapıyorum ister misin?" dedi. Elif, ters ters bakarak: "İçmiyorum. "Hadi gel ya sıkıldım karşılıklı kahve içip, iki çift lafın belini kiralım" diyerek ısrarcı olmaya çalıştı ama Elif sinirlendi: "Zıkkım iç Yasemin!" Yasemin "Kız dediğin kendini ağırdan satmalı" dediğinden beri Elif ona karşı soğuk hatta kötü davranıyordu. Yasemin: "Ya ne oluyor sana ne söylesem bağırıp çağırıyorsun. Tamam, yeter ama." Elif: Ne yeter belki iyüzlü! Bilmiyor muyum sanki arkamdan dedikodumu

yaptığını?" Yasemin odanın kapısını çarparak söylene söylene uzaklaştı. Elif önceden insanları kırmaktan çok korkar, hep anlayışlı davranırdı.

Bir sinirle uzun süredir çıkmadığı evden dışarı attı kendini. Nereye gideceğini bilmeden, yürüyordu sadece... Yürüdükçe düşünüyordu; insanları, önyargılarını, ikiyüzlülüklerini, aynı zamanda yardımseverliklerini, dostluklarını... Daha farklı geliyordu gördüğü her şey Elif'e. Hâlbuki sokaklar aynı sokaklar, insanlar aynı insanlardı. Sahilde buldu kendini bir süre sonra. Hava sıcak sayılmazdı serindi ama etraf kalabalıktı. Üstü başı yırtık bir adam geliyordu Elif'in olduğu yöne doğru. Yanından geçenlere 'sus' işareti yapıyordu: Uyuyorlar. Sürekli tekrarlıyordu bunu. Elif'deli midir nedir, kim uyuyorsa' diye düşündü. Ve 'deli'yle karşılaşmamak için yönünü değiştirdi. Bir banka oturdu, adalara karşı. Rüzgârla saçları savruluyordu bir o yana bir bu yana. Biraz ilerisinde iki yaşlı adam tartışıyordu. Özgürlüğümüzü elimizden alanları, insanları vuranları, ağaçları kesenleri, çocukları ağlatanları tartışıyorlardı. Ara ara tartışmaya kulak veriyor ara arada dalıyordu Elif uzaklara: İnsanlar tek gecelik ilişkilerinde de seçici olmalı bence, diyordu. Yanındaki tartışma alevlenmişti. Gözleri yerinden çıktı çıkacak olan yaşlı amca: Bahane arıyorlar yakıp yıkmak için. Üstü başı yırtık olan 'deli' adamı gördü yine bir ileri bir geri gidiyordu. Zihnini uzaklaştırmaya çalıştı yine çevresinden, olmadı. Öteki yaşlı adam tartışma boyunca sakindi onun ses tonu yükseldi bu kez, "Ulan kamu malıymış, kamu malları sıfırlanırken neredeydiniz? Vicdanlarınızı rahatlamak için bahaneler aramayın. Zamlara, asgari ücret rezaletine karşı çıkmayan bu insanlar nasıl oluyor da kardeşlerini öldürmek için sokağa çıkıyor. Kamu malıymış, kamu malı... **"Oysa bilmiyorlardı ki, "Masum insanları öldürmenin utancını kapatacak büyüklükte bir bayrak yoktur."*** Bir saniye içinde insanın aklından ne çok şey geçiyordu. Elif'in aklından da bir sürü şey geçti ve bir anda tartışmanın içinde buldu kendini. "Haklısın amca, biz insanların öldürülmesinden çok kırılan camlara öfkelenmesini öğrendik. Bize bunlar öğretildi; yıllarca... Ve öğretilmeye devam ediyor..." Elif'in daha söyleyecekleri bitmemişti tartışan adamların yanında 'deli' adam belirdi. Eğildi, usulca parmağını dudaklarına götürerek 'sus' dedi. Etrafa bakındı "Uyuyorlar, uyandırma". Elif anlamıştı kimin uyuduğunu... Yıllardır uyuduğu derin uykudaydı yine insanlık! Tüm dillerde susuyordu insanlar. Dilsiz bir kalabalık vardı.

Elif yatağına uzanmış, odasının tavanına astığı yıldızlara bakıyor ve yine onu düşünüyordu. "Acaba hiç aklıma geliyor muyum? Sanmam." diye geçirdi içinden. Dışarıdan gelen bir sesle irkildi, dağıldı hayali. Sonra aklı gündüz yaşadığı olaya gitti. "Hayatının farkında olan kaç insan var ki bu ülkede. Herkes bencil ve sadece kendi derdini düşünüyor" diye düşünerek kalktı yerinden ve bir şarkı açtı. Ahmet Kaya söylüyordu son sen: Dağlar bize düz olur mu? / Yar gelmezse ne olur / Bir yar gider bin yar gelir / Düşmanlar görür kör olur / Hadi sen git işine de herkes kendi işine / Dağlarımda zulüm var düşmem yar peşine... *Howard Zinn

Tümer Metin

niyet ettim iyi niyetle küfretmeye!

İnönü'de tünel boyunca duvarda nostalji resimleri vardır.

Benim resmim kaldırılmıştı. Yutkundum...

Beşiktaş'tan Fenerbahçe'ye transferimden sonra İnönü'deki ilk maçımı hiç unutmuyorum. 2006 yılıydı... 32 yaşındaydım. 5 senedir çocukluk hayalim olan takımın formasını giyiyordum. Hocamız Tigana'yla iyi anlaşıyordum. Başkan Yıldırım Demirören'in de beni bir sonraki sene takımda istediğini biliyordum. Askerlik dışında hiçbir sorunum yoktu. O an itibarıyla benim Beşiktaş'tan tek ayrılma nedenim, futbol oynamaya devam edebilmek için yurt dışına gitmek olabilirdi. Kupa finalinden birkaç gün sonra Erdil Arpacı'nın yarım ağız yaptığı bir teklif ve ön görüşme sonrası birkaç günlüğüne gittiğim ve sebepsiz huzursuz geçirdiğim tatil dönüşü uçağa Nobre'nin transfer haberini okumuş, elinde tuttuğu 11 numaralı formamı görünce beynimden vurulmuşa dönmüş ve tüm tatil o an içimde hissettiğim huzursuzluğun nedenini anlamıştım.

Yarım ağızla bir önceki senenin yarısı teklif edilmiş, senelerdir giydiğim 11 numara bana sorulmadan Nobre'ye verilmişti. Belli ki bir sonraki sene takımda düşünülüyordum. Gidişimin kulübe değil de bana bağlı olması isteniyor, Beşiktaş'ı bırakmayı benim tercihimmiş gibi göstermeleri için de taktiksel bir teklifte bulunuyorlardı. Sonrasında yaşanan birçok olaylar zinciriyle yavaş yavaş Beşiktaş'tan koparıldığımı hissetmeye başlamıştım. Hatta o süreçte Fenerbahçe'den teklif gelmiş, Başkan Aziz Yıldırım'a teklifinden dolayı teşekkür edip, öncelikle kendi kulübümle görüşeceğimi; ancak olası kötü bir sonuçta kendileriyle görüşmeyi değerlendirebileceğimi söylemiştim. Aziz Başkan da "İlla bir yol bulup anlaşacaklardır seninle. Seni bırakmayacaklardır" demişti. Bırakmayacaklardı beni. Ben de Aziz Başkan gibi buna inanıyordum. Bir uzlaşma yolu bulunacak, hatta ben Fenerbahçe Başkanı ile görüştüğüm için özür bile dilemek zorunda kalacaktım. Olmadı. En son televizyonlara görüntüleri yansıyan Murat Aksu görüşmesiyle Beşiktaş defteri kapandı benim için. Beni daha kapıda "Gel bakalım Fenerbahçeli Tümer" diye karşılayan Murat Aksu'ya "Ben Beşiktaşlılığımı kimseyle tartışmam" demiştim. Bu sözlerle başlayan görüşme bir sonraki sene takımda düşünülmediğim, istenmediğim açıkça belirtilerek sonlanmıştı. O an daha o odadan çıkmadan kafamda yurt dışına gidiyordum. Bundan sonra oynayabildiğim kadar yurt dışında oynayacak ve bırakacaktım futbolu. Saniyeler içerisinde beynimden binlerce düşünce geçiyordu. Hiçbirinin önemi yoktu aslında. **Çocukluk hayalim, uğruna yıllarca emek verdiğim Beşiktaş'tan kendi iradem dışında ayrılmak zorunda kalmıştım.**

Tam kapıdan çıkarken Murat Aksu:

- Nereye gideceksin ki? Kim alır seni? dedi.

- Kim alır beni?!

Benim için artık gittiğim takımın adının, renklerinin, kim olduğunun bir önemi yoktu. Beşiktaş'tan ayrılmıştım. Ötesi yoktu. Ama bir tek şey vardı ki; ben ne kötü bir oyuncuydum ne kötü bir sene geçirmiştım. O an saniyeler içinde hızla tek bir şey geçti kafamdan:

- "İzle televizyondan 1 saat sonra nereye gittiğimi" dedim ve çıktım.

Başkan Aziz Yıldırım'ı aradım "Başkanım, sözleşmeyi hazırlayın imzaya geliyorum" dedim. 1 saat sonra kendimi üzerimde sarı lacivertli formayla imza atarken buldum.

Fenerbahçe formasıyla Beşiktaş karşısında oynadığım ilk maç Türkiye Kupası yarı final

maçıydı ve maç İnönü'deydi. Hayatımdaki en zor maçlarımdan, hayatımın en zor günlerinden biriydi.

Beşiktaş taraftarının bana yaptığı besteyi, Fenerbahçe transferime olan tepkisini gösterdiği ilk maçı. **Sahaya çıktığımda dizlerim titriyordu!** Maçı 1-0 kaybettik. Futbol hayatımda oynadığım bütün maçları hatırlarım bir şekilde. Ama o maçı bugün bile hatırlamıyorum. Sahaya nasıl çıktım, nasıl oynadım hafızamda yok, silinmiş.

Sahaya çıkana kadarki bölümü hatırlıyorum sadece. Bir de maçı Beşiktaş'ın 1-0 kazandığını...

Maça çıkarken bir milyon defa geçtiğim tünele yabancılaştım birden. **Beşiktaş Stadı'nda tünel boyunca duvarda nostalji resimleri vardır. Benim resmimde vardı o tünelde. Resmimin olduğu yeri ezbere biliyordum.**

Önünden geçerken benim resmimin kaldırıldığını gördüm. Yutkundum, hiçbir şey söylemedim söyleyemedim.

Resimlerin olduğu duvarı geçtikten sonra Beşiktaş soyunma odasının önünden geçtim. Çok zordu. Sanki bir güç arkamdan itiyordu beni içeri girmem için. Ya da benim sahaya o odadan çıkmam için... Yanlıştı bir şeyler... **Üzerimde yanlış forma vardı, yanlış soyunma odasıydım, yaşananlar yanlıştı.**

O duygularla ısınmaya çıktım. Tüm stat o besteyi söylemeye başladı. Ben o andan sonrasını hatırlamıyorum. Bir beste yapılmıştı adıma. Yaratıcı ve Çarşı'ya yakışır bir besteydi. **Bir sonraki hafta olası bir cezaya maruz kalmamak için içinde tek kelime küfür barındırmayan bir besteydi.** Küfür etmemişlerdi bana ama küfürden beter bir yolla tepki göstermeyi başarmışlardı.

İnönü Stadı'na Beşiktaş formasıyla değil deplasman takım formasıyla çıkmak; deplasman takım soyunma odasında hazırlanmak kendi evine misafir gibi gelmek gibiydi. Orası benim evimdi; o seyirci benim ailemdi. Ve ben o evden isteyerek ayrılmamıştım. Seyirci bana tepkisini ve kışkırtılığını gösteriyordu ama ben de tepkili ve kırgındım. **O gün sahanın ortasına bağdaş kurup, elimde mikrofonla bütün stada anlatmak isterdim bütün yaşadıklarımı, bütün yaşananları...** Kırgınlığımı, kızgınlığımı, çubuklu formadan nasıl koparıldığımı...

Haa bugün hala o besteyi söyleyenler var anlamsızca...

Duyduğumda bir etkisi var mı, yok tabii!

Futboldaki küfür tartışması bana bu yaşadıklarımı hatırlattı.

Benim bu herkesin farklı bir yerinden tutup savunmaya çalıştığı konuda tek bir kriterim var: Niyet!

İbadete bile 'niyet' ederek başlarız. Sadece futbolda değil hayatın her alanında ne dediğinden çok, ne demek istediğin senin 'niyetin' dir.

Evet, futbol erkek oyunudur, hem saha içiyle hem tribünüyle, içinde doğal olarak da küfrü barındırır. Kabul! Ama çocukken oynadığımız mahalle arası maçlardaki masumiyetle, niyeti bozmadan, uzatmadan, bekleme yapmadan...

Sonraki haftalara, aylara sürüklemen, hatta benim durumumda yıllarca anlamsızca taşımadan, sanki güzel bir mirasmış gibi babadan oğula, abiden kardeşe devretmeden, içinde nefret gibi büyütmeden, tutmadan, biriktirmeden...

Aksi takdirde; hayat akıp giderken, hem taraftar hem sporcular nesil değiştirirken, işte bu biriktirdiklerimiz yüzünden daha çok ve daha sıkça "Nerede o eski günler?" diye kendi kendimize söyleniriz.

Sırrı Süreyya Önder

Evrin Alataş, ülkemizdeki insan hakları savunuculuğunda özel yeri olan kadınlardandı. Kısacık ömründeki bütün yazınsal faaliyetlerini insan haklarına vakfetmişti. Hak ihlalleri için insan hakları örgütlerine müracaat edenler arasından 20 kişinin başvuru dilekçesini seçerek değişik yazarların öyküleştirmesini istemişti. Bunları bir kitap olarak yayınlamayı düşünüyordu. Ömrü vefa etmedi. Geride mücadele ve baskılarla geçen kısa bir ömür bırakarak gitti. Bana gönderdiği başvuru bir askerlik hikayesiydi. Yaklaşan İnsan Hakları Haftası dolayısıyla ve Alataş'ın aziz anısına saygıyla...

bu askerlik bitmez!

Diyarbakır'ın Yunus Emre Mahallesi'nde ikamet eden Şehmus ALÖKMEN'in imanını sakatlamamak uğruna, hayatını sakatlamasının hikayesidir.

İslamın şartı beştir:

Namaz kılmak, oruç tutmak, zekat vermek, hacca gitmek ve kelime-i şehadet getirmek!

Vatandaş olmanın şartı ise saymakla bitmez. Bu şartların birçoğu savsaklanabilir ama zorunlu askerlik şartı kesinlikle savsaklamaya gelmez. **Ülkemizdeki bedelli askerlik lobisinin yarısı eğer vicdani reddi savunsaydı, militarist genlerimiz bir hayli tımar edilmiş olurdu ya neyse...**

Aslına bakılırsa Şehmus'un bu şartlardan hiçbir şikayeti yoktu; dinine bağlıydı, ibadetini aksatmazdı. Günü geldiğinde askerlik şartını yerine getirmek için de başvurusunu tereddütsüz yapmıştı.

Şehmus, 20'sine geldiğinde ilkokulu bile bitirememişti. Askere alıp, Sivas-Temeltepe'ye gönderdiler...

Yoksulun hayatı şartlardan ibarettir!

Şehmus, vatandaşlık şartını yerine getirirken dininin şartlarını da ihmal etmek istemiyordu. Abdestini, namazını, elinden geldiğince aksatmamaya çalışıyordu. Eğer acemi eğitimi de denilen dönemde, bir gün namaz kılmak için abdest alırken kendisine seslenen onbaşıyı duymuş olsaydı belki de yolu İnsan Hakları Derneği'ne hiç düşmeyecekti.

Ama gerçekten mi duymadı yoksa 'Abdest alırken, Zinhar, Allah'tan başka bir şeyi düşünmeyin!' şiarı gereğince kendisini Allah'ına mı vermişti bilinmez, neticede duymadı işte...

Onbaşı, Şehmus'a ağza alınmayacak küfürler etti. Bu yetmezmiş gibi bir de tokat atınca Şehmus da onbaşıya bir tokat attı. İşte ondan sonra üç kişi daha gelerek ve "Allah yarattı" demeyerek öyle bir dövüldüler ki Şehmus'u, 15 gün hastanede yattı.

Yoksulun kısmeti dayaktan yana bir kez açılmaya görsün ardı arkası gelmez. Hastaneden taburcu oldu olmasına ama doğruca askeri cezaevine atıldı. 155 gün kaldığı cezaevinde sürekli dayak yedi, sürekli hastaneye kaldırıldı...

Onu **"Siz vatan hainleri, teröristler, Apo'cusunuz hepiniz. Ceza almayacağımızı bilsek seni burada öldürürüz"** diyerek dövüyorlardı.

Tahliye edildikten sonra Edirne-Uzunköprü'ye dağıtımına gönderdiler. Bölüğüne teslim oldu ve sadece üç gün dayak yemedi. Üçüncü gün onu çağıran bir asteğmen ağza alınmayacak küfürler ederek tehdit etti.

Şehmus, bu küfür ve tehditlerin neyin habercisi olduğunu, vücudundaki sızılardan dolayı iyi bildiği için vatandaşlık şartından, istemeyerek de olsa firar etmeye karar verdi.

Aslında buna firar demek ne kadar doğrudur bilinmez; canını dinlendirmek istedi demek sanki daha yerinde bir ifade olur. Memleketi Diyarbakır'da 6 ay kaldı. Ruhundaki yaralar değil ama

bedenindekiler ancak iyileşmişti. Daha sonra kendisi teslim olmaya gitti. Niçin firar ettiğini sordular, anlattı.

Bunun üzerine disiplin cezasına çarptırıldılar. Gelibolu'ya götürdüler. İnce uzun bir hücrede çırılçıplak soydular.

İçeride ranza yoktu çıplak bir demir vardı. 30 gün orada kaldı. Kaldığı süre zarfında, askeri giyimli gardiyanlar, ellerinde cop ile içeri giriyorlar, üzerine soğuk su döküp dövüyorlardı. 2 günde bir, bir adet somun ekmeğinden başka bir şey vermiyorlardı.

Su ihtiyacını idrarını içerek gideriyordu. **Musluğa bir kör tapa takılmıştı. 20-30 gün boyunca her gün çıplak olarak dövüldü.** Sonunda hücrede uygulanan insanlık dışı uygulamalardan dolayı dengesini yitirince Gelibolu Askeri Hastanesi'ne kaldırıldı.

Hastaneden taburcu edildiğinde, onu almaya hiçbir görevli gelmemişti.

Şehmus, doğruca polis karakoluna gitti. Polisler kendisine bilet alıp Edirne'ye gönderdiler.

Bir uzman çavuş, Şehmus'u Yüzbaşı'ya götürdü.

"Komutanım Şehmus geldi" diyerek tekmil verdi.

Yüzbaşı "Çıkar onu buradan, gelmesin, nereye giderse gitsin!" deyince, Onlar da Şehmus'u taburun dışına çıkardılar.

İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'ne geldiğinde hikayesinin sonunu şöyle anlatıyordu,

"Birkaç gün İstanbul sokaklarında parasız pulsuz gezdim. Diyarbakır Lüks otobüs firmasına gittim. Durumumu anlattım. Ağabeyim Bayram ALÖKMEN'e telefon açtılar. Ağabeyim yol paramı yatırdı. Ben de Diyarbakır'a geldim. Bir buçuk ay evde kaldım.

14 Nisan 2004 günü polisler gelip beni evden aldılar. Diyarbakır E tipi Cezaevi'ne koydular. 12 Mayıs 2004 günü cezaevinden çıktım. Ben ne yapacağımı, nereye gideceğimi bilmiyorum. Askerliğimi yapmak istiyorum. Bana bu konuda yardımcı olmanızı istiyorum"

Derneğin standart başvuru formu vardı. Bölgedeki en yaygın insan hakları ihlalleri 'Yakınma Nedeni' başlığı altında sıralanmış ve yanlarına kutucuklar konmuştu.

"İşkence – kötü muamele, gözaltı, yargısız infaz, kayıp, köy yakma, mayın – patlayıcı madde" diye başlayan birçok seçenek vardı. Askerlik yapmak istemeyen vicdani redcilere de alışkınlardı ama Şehmus'un yakınması için standart bir başlıkları yoktu.

Her ihtimale karşı "diğer" başlığı altında bir satır bırakmışlardı. Yakınma nedenini, oraya yazdılar: ASKERLİKTEN KOVMA!

İslamın şartı beştir!

Şehmus, namaz kılmak için abdest alırken onbaşıyı duymadığından dolayı başına gelen bunca zulümden sonra namaz kılabiliyor mu bilmiyorum.

Hac ve Zekat şartından varesta kılınması gerektiğini bilmek için din bilgini olmaya gerek yok. Memleketine dönmek için bilet parası olmayan bir yoksuldan bahsediyoruz. Aç bırakıldığı günleri orucuna, yediği dayakları iftar ve sahuruna sayarsak geriye tek bir şart kalıyor, kelime-i şahadet... Asrımız empati asrıdır. O halde hep beraber! EŞHEDÜ EN LA İLAHE İLLALLAH, VE EŞHEDÜ...

Evrin Alataş, 1976 yılında Malatya'nın Akçadağ ilçesinin Gölpınar köyünde dünyaya geldi. İlkokul ve ortaokula doğduğu köyde devam ettikten sonra eğitimini İstanbul'da sürdürdü. 1994 yılında gazeteciliğe başladı. Sırasıyla Yeni Politika, Demokrasi, Özgür Bakış, Ülkede Özgür Gündem gibi gazetelerde muhabir ve sonrasında da editör olarak görev aldı. Ardından Evrensel Gazetesi, Birgün ve Özgür Politika'da aralıklarla köşe yazarlığı yaptı. Esmer Dergisi, Birikim, Amargi, Siyahi ve Tiroj başta olmak üzere birçok dergide makaleleri yayınlanan Alataş, Radikal Gazetesi'nin "Radikal İki" adlı pazar ekinde ve en son Taraf Gazetesi'nde 'Kürtler Vadisi' isimli köşesinde yazılar yazdı. Türkiye'nin temel meselesi olan Kürt meselesi ve Kürt halkının sorunlarıyla yakından ilgilendi.

'Mayoz Bölünme Hikayeleri' adlı kitabı 2003 yılında Aram Yayınları tarafından yayımlandı. Yazdığı ve katkıda bulunduğu kitaplarında Kürt coğrafyasında yaşanan çatışmalı dönemin traji-komik öykülerini derleyerek bir kara mizah yaratmıştır.

Sinema yönetmeni Miraz Bezar'la birlikte, Diyarbakır üzerinden Kürt dünyasını ve savaş mağduru çocukları konu edinen bir hikâye oluşturdu. 'Min Dît' (Ben Gördüm) adıyla uzun metrajlı çekilen filmin galası 2009 baharında Diyarbakır'da yapıldı. 46. Altın Portakal Film Festivali'ne katılan film, Behlül Dal En İyi Öykü Ödülü'ne layık görüldü.

Alataş'ın 'Her Dağın Gölgesi Deniz'e Düşer' adıyla kaleme aldığı çalışması 2009 yılının Ağustos ayında İletişim Yayınları'ndan çıktı. Evrin Alataş, 12 Nisan 2010 tarihinde uzun süredir mücadele ettiği kanser hastalığına yenilerek Diyarbakır'da bulunan evinde yaşama veda etti.

Evrin Alataş'ın cenazesi, Diyarbakır'da düzenlenen törenin ardından vasiyeti üzerine doğduğu köy Gölpınar'da toprağa verildi.

Gökhan Dağıstanlı

aradığınız özgürlüğe...

Uzunca süredir rüzgarı arkamıza almıştık. İşlerimiz tıkırındaydı. Sistem, cebimize para koymuyordu belki ama hep bizim lehimize tezahürat yapıyordu. Tribünlerimiz hınca hınç doluydu. Başladığımız her işe sağlam bir üçlüyle başlıyorduk. Buralar hep bizimdi. Okullara, devlet dairelerine falan istediğimiz kıyafetle girebiliyorduk. İstedikimiz saatte, istedikimizi yiyip, istedikimizi içiyorduk. Hep haklıydık. Hep doğruyduk. Kendimiz gibi düşünenler dışında kimsenin de pek sesi soluğu çıkmıyordu zaten. Zaten nasıl çıkacaktı ki? Biz o kadar haklıydık ki, o çelimsiz sesler kulak zarımıza ulaşmadan, sonsuzlukta yerini alıyordu. Köşe başlarını tutmuştuk. İstikbal bizlerdeydi. Herkes ileride bizim gibi düşünmeye de başlayacaktı elbet. Sadece eğitim lazımdı. Öyle ya bizim gibi düşünmeyenler ne de eğitimsizdi, nasıl da cahildi...

Gel zaman git zaman bir şeyler değişmeye başladı. Çelimsiz sesler, güçlenmeye başlamıştı... Hiç alışmadığımız sesler... Bizimkilerden farklı sesler... Sinirlenmeye başlamıştık. Bu ne kepezelikti canım? Böyle saçma fikir olur muydu hiç? Ama oluyordu işte. Egemenlik eskisi kadar kayıtsız ve şartsız bizim düşüncemize ait değildi! 'Özgürlük' gidiyordu elden, bizim gibi düşünenler için...

Peki özgürlük böyle bir şey miydi? Nasıl oluyordu da birbirinden farklı gruplardan biri özgürlüğün azaldığını düşünürken, diğerleri arttığını düşünebiliyordu? Bu kadar göreceli olabilir miydi?

Zaman geçti bu ülkede ve sadece özgür olanlar değişti. Ya başkası, ya biz olduk ama hepimiz olmadık bir türlü... Fransa'da 68 kuşağı, hükümeti yıkmak üzere girişimleri iyice hızlandırmıştı. Herkesin desteğini almak istiyorlardı. Bunun için bir gün Jacques Lacan'ın da kapısını çalmışlardı. Bildirilerini okuyup, Lacan'dan desteğini gösterecek imzayı istediler. Lacan bildiriye okudu ve dedi ki, **"Siz bu bildiriyle sadece başımızdaki hakim gücü değiştirmek istiyorsunuz. Oysa gerçek kurtuluş ancak sistemin kendisini değiştirmektir."**

Değişen iktidarlarla beraber sadece kendisini özgür hisseden zümre değişecek. Güç kimdeyse özgür olan o olacak. Önce özür diliyorum, gözümün önünde kendi düşüncesine uygun hareket etmek isteyen insanlar engellenirken, kafamı başka yöne çevirdiğim için. Sırf farklı düşünüyör diye insanlara eziyet edilirken, kulaklarımı tıkadığım için özür diliyorum.

Şimdi biri ilk adımı atacaksa, çekinmeyip ben atacağım, sen de at. Önce barış lazım bu topraklara. Okulda defterimize, sıralarımıza, ağaçlara, 'özgürlük' değil 'herkes için özgürlük' yazmaya başladığımızda, özgürleşmenin ilk adımını da atmış olacağız...

Tarifini Jiddu Krishnamurti vermiş: "Gerçek devrim içten gelir ve bu devrim kaçış yoluyla harekete geçmez. Ancak ilişkilerinizi, günlük faaliyetlerinizi, davranma biçiminizi, düşünme tarzınızı, konuşma üslubunuzu, eşinize, komşunuza ve çocuklarınıza karşı tutumlarınızı anladığınızda sözünü ettiğim devrim meydana gelir. Kendinizi anlamadan, ne yaparsanız yapın, ne kadar uzağa kaçarsanız kaçın, yalnızca daha fazla sefalete, daha fazla savaşa, daha fazla yıkıma neden olursunuz."

Buket Aşçı

"Anne bizim sitede neden hiç sokak köpeği yok?"

Apartman kapımızın önünde yaz-kış bir köpek yatar. Adı Dost'tur. Dost bir sokak köpeği hem de en sıradanından; ince kuyruk, açık kahverengi kısa tüyler, büyük beyaz bir leke ama onu farklılaştıracak kadar özel değil ve tabii ki insanın içini titreten kahverengi sadık gözler. Ama Üsküdar Doğancılar'da yaşayanlar için 'Dost' bambaşka bir kültür, bambaşka bir kafadır. Dost, yemeğini porselen tabaktan yer. Mönüsü ağırlıklı olarak kuru mama, yaş mama, ciğer ve kemikten oluşur. Elbette palamut zamanının başladığını her İstanbullu gibi o da bilir. Ve tüm bu yemeklerine bol bol vitamin karıştırılır. Dost'un koli kartonlarının üzerine battaniye serilerek hazırlanan bir de yatağı vardır. Yaz gelince terletmesin diye battaniye kaldırılır, yerine pike türünden kumaşlar serilir. Kışın ise bir battaniye de üzerine serilir. Gerçi sık sık bu battaniler çalınır ama ne Dost, ne de bu battanileri örtenler, bunu dert etmez bilirlere ki, bir ihtiyaç sahibi almıştır; bir evsiz... Zaten battaniye eksildikçe yenisini örtecek birileri hep çıkar.

İşte Dost bu battanilerin arasında önünde porselen tabağı ve su kabı, mamalar ve kemikler arasında uyur. Artık 10 yaşına geldiğinden midir, yoksa keyfine düşkünlüğünden mi bilemeyiz, yukarı mahallenin köpeği sokaktan diklenerek geçse bile yerinden kalkıp kavga etmeye yeltenmez. Ancak, diğer köpek işi abartıp sokağı inletmeye başlarsa sırf racona ters düşmesin diye, o da battaniesinin altından şöyle bir havlar. **Bu anlattıklarımın Dost'un tembel ve kişiliksiz bir kadın olduğu sonucu çıkarılmasın. Aksine, o tam bir hanımefendidir.** Ona seslendiğinizde hemen patiyi uzatır. Dertliyseniz, yanına oturup konuşursanız, hele bir de geceyse, sözünüzü hiç kesmeden dinler.

Dünya malının dünyada kaldığını bilen bilge yanı da vardır. Mesela apartman kedilerimizden biri, kıskançlık yapıp yatağına yattığında bile kızmaz, sadece on santim sola kayar! Üstelik bizim kediler öyle munis yaratıklar da değildir. Onlar için bildiğiniz oyuncu, numaracı, canına göre hareket eden İstanbul kedileri diyebilirim. Gerçi şöyle bir tuhafıkları da yok değil; bizim sokakta ikisinin de öz kardeşleri olmasına rağmen onlar gidip birbirini adeta kardeş seçti. Ve yine ne tuhaf ki, biri siyah diğeri de beyazdır. Benim Yin ve Yang dediğim bu iki numaracı, her yere birlikte gider, hep yan yana uyurlar. Mesela akşamları sokağa girdiğimde biri önüme çıkmışsa, bilirim ki az sonra diğeri de bir yerlerden başını uzatıp peşime takılacak ve az sonra hep birlikte klasik oyunumuzu oynayacağız.

Bu oyun dört kişiliktir. Kediler, ben ve Dost. Kediler, beni görünce apartmanın öne kendini zor atar. Sanırsınız ki, birer insan, sanırsınız ki, mesaneleri ağızına kadar dolu, az sonra bir kaza olacak. Öyle bir

heyecan, öyle bir sabırsızlık. Ama kapının önüne gelir gelmez birden frene basarlar. Çünkü Dost her zamanki gibi kapının önünde kendi halinde yatıyordu. Artık neyin rüyasını görüyor

ya da hayalini kuruyorsa, bizimle hiç ilgilenmez. Sadece kafasını şöyle kaldırıp bana ve bacaklarımın arkasına saklandığını sanan şımarıklara bir bakar ve tekrar kendi dünyasına dalar. Ama oyun da burada başlar.

Sanki her fırsatta Dost'un yerine yatan, mamalarını yiyen onlar değilmiş gibi Yin ve Yang en ürkek hallerini takınarak kapıdan geçerler. Hani bir yabancı görse, gerçekten korktuklarını sanır. Oysa bizim şımarıklar da gayet iyi bilir ki, Dost onlarla asla kedi-köpek dalaşına girmez. Sadece onların peşine takılıp apartmana girmeye çalışan diğer fırsatçı kedilere izin vermez, o kadar. Çünkü bu iki kedi onun ailesi, apartman evleri, sokak da bahçeleri gibidir ve o da anaç bir köpek olarak yuvasını korumaktadır.

İşte böylesi özel bir kafadır Dost. Ama tüm bunların yanı sıra benim için İstanbul'un yitip gitmekte olan mahalle kültürünün sadık bekçisidir gibidir de. Açıkçası, birkaç ay öncesine kadar onun benim için bu kadar büyük bir anlam taşıdığının farkında değildim. O zamanlar da onu çok seviyor ve nev-i şahsına münhasır buluyordum ama simgelediği şeyi henüz keşfetmemiştim. Taa ki, dört yaşındaki yeğenimin **"Anne bizim sitede neden hiç sokak köpeği yok"** sorusunu sorana kadar.

Sahi; sitelerde neden sokak köpeği yoktur? Yasak olduğu için mi? İyi de bunlar hayvan, bir fırsatını bulup içeri girebilirler. Hadi diyelim ki, köpekler büyük hemen göze çarpar ve bu yüzden yakalanırlar, ama ben sitelerde sokak kedisine de hiç denk gelmedim.

İşte o zaman, Dost'un varlığını, Dost kafasının hangi kültürün sonucu olduğunu anladım. Sitelerde sokak hayvanları yoktu; çünkü burada onların yaşaması mümkün değildi. **Site adı verilen ve duvarlarla çevrili bu yerler birer sokak değildi, burada kedilere-köpeklere su ve yemek verecek ne bir bakkal vardı ne de manav.** Yani bu sitelerde oturanlar bir karganın kendine tirit yapıp yemesine tanık olamayacaktı. Çünkü burada karga besleyen pıdecimiz yoktu. Ya da Dost'un tüm aşılarını yaptıran, kimlik kartını çıkartan, beyaz kedinin akan gözlerine ilaç damlatan Eczacı Handan Hanım da. Bu yüzden buralarda oturanlar, akşam üstü kasabın önüne Bremen Mızıkacıları gibi yan yana dizilen Dost kafalara da denk gelemeyecekti. Onlar, bir köpek, iki kedi, bir martı ve bir karganın bir kasabın önünde yan yana dizilişine ancak Facebook ya da Instagram'da tanık olacaktı. Çünkü bu sitelerde üç, dört personel çalıştıran, köy tavuğu, manda sütü satan 70 yıllık kasaplar da yoktu. Akşam alışverişlerinde poşetlerine 'yeni mahsul' diyerek fazladan iki mandalina atan manav İbrahim Bey de... Ne yazık ki, buralarda oturanlar her daim peynirlerini, işçilerini asgari ücretle çalıştırmayı marifet sayan dev marketlerden alacaklar. Çünkü buralarda daha fazla kazanmak yerine pazar günlerini torunuyla geçiren Dost kafa Bakkal Yakup Abi ve tenekeden çıkardığı harika Ezine peynirler de olmayacak. O yüzden, bir şehri sevmek yaşadığımız sokakta başlar tıpkı o şehre duyduğumuz özlem gibi.

İlber Ortaylı

sahi bu amerika'yı kim keşfetti?

Vikingler, Çinliler, Müslümanlar... Nasıl olsa ispat etmek imkansız! Kime sorsanız, "Amerika'yı Kolomb'tan önce biz keşfettik" diyor.

Kristof Kolomb'dan önce Amerika'nın keşfedildiğine dair zaman zaman bir takım teoriler ortaya atılıyor. Teorileri destekleyen bir takım maddeler de öne sürülüyor. Sadece Müslümanlar değil Çinlilerde de mesela Amerika'yı Kolomb'tan önce Çinlilerin keşfettiğini iddia eder. Olamaz mı? Olabilir... Çinlilerin o dönemde dalgalara dayanıklı, çok büyük gemileri vardı. Yani "Amerika'ya önce Çinliler gitti diyenler" diyen adama "Gidemez, mümkün değil" diyemezsiniz. "Amerika'yı Kolomb'tan önce biz keşfettik" iddiasının bir başka sahibi de Vikinglerdir.

"Önce kim gitti?" bilmiyoruz ama bildiğimiz şu ki yolculuğunu tamamen kayıtlı altında yapan, çıktığı yerlere isim veren, hatta oradan ganimet getiren ilk kişi Kristof Kolomb'tur. Hatta bu ganimet meselesi sonra Kolomb'un başına büyük iş açmıştır.

Getirdikleri eksik bulunmuş, hakkında büyük dedikodular yapılmıştır. Kolomb, Cenovalı bir İtalyan... Bazı kaynaklar Yahudi olduğunu iddia eder. Keşif yolculuğu enteresandır. Çünkü o da çıktığı yeri bilmiyor. Hindistan'ın doğu ucunda bir yere çıktığını zannediyor. Kolomb, Amerika'ya çıkıyor ama Amerika olduğunu bilerek değil... Amerika'nın ayrı bir kıta olduğunu Kolomb'tan biraz sonra oraya çıkan 'Amerigo Vespucci' diye yine Cenovalı bir kaptan söylüyor. Bu yüzden de oraya Amerika deniyor zaten... Kolomb'un adına çok sonradan verilen tek yer ismi Kolombiya'dır. Bizimkiler "Amerika'ya önce Müslümanlar çıktı" deyince İspanyolların Kolomb'a sahip

çıkmasının sebebi şudur: İspanyollar, gemicilikte Cenovalıları, İtalyanları çalıştırıyorlar. Arada Katalanlar var ama onlar Cenovalılar kadar iyi gemici değiller... Kolomb ise hem İspanya Krallığına hizmet ediyor hem de aynı zamanda İspanya Kraliçesi'nin iyi adamı... Müslümanların Amerika'yı keşfetmiş olma ihtimali yok mu? Vikinglerin, Çinlilerin Amerika'yı keşfetmiş olma ihtimali ne kadarsa Müslümanlarınki de o kadar!

Seyir defteri yok, bir şey yok... Nasıl ispat edeceksiniz? "Müslümanlar Usturlap kullanıyorlardı" diyorlar. Evet Usturlap var ellerinde ama onu Akdeniz'de, Basra Körfezi'nde, Kızıldeniz'de kullanmışlar daha ziyade oradan Hint'e yani Hindistan'a gitmişler. Hatta Çin'e çıkmışlar. Yılın fırtına açısından tehlikeli aylarını da bildikleri için kıyılarla irtibatı olan yerlere çıkabilişler. Açıkçası, Amerika'ya da çıkmış olabilirler

ama orada 'kıta' var diye bir keşif yapmadıkları kesin. Müslümanların 'Gidelim de bulalım' diye bir özlem içinde olduklarına dair bir literatür de yok. Genelde bilinen yerlere gitmişler. Amerika'yı Kolomb'tan önce Müslümanlar mı keşfetti bilmiyoruz ama kıtaya şekil veren kim olduğunu biliyoruz. O da Müslümanlar değil. Kolomb'u oraya gönderenler! Türkiye'de bu şekilde ideolojik laflardan hoşlanıyorlar. 'Biz keşfettik' filan demeyi seviyorlar. Türkiye zaten başlı başına böyle bir ülke... Fazla da söylenmeye gerek yok...

Marilyn Monroe Başkan John F. Kennedy'nin doğum gününde - 1962

Michael Jackson & Freddie Mercury Los Angeles Forum'un kulisinde - 1980

Alfred Hitchcock ile meşhur MGM Stüdyoları aslanı - 1958

Kurt Cobain intihar ettikten hemen sonra çekilen fotoğraf - 1994

Frida Kahlo hasta yatağında tablosunu tamamlarken - 1953

Albert Einstein & Charlie Chaplin 'City Lights' filminin galasında - 1931

Mick Jagger & Bob Marley, Rolling Stones'un konserinin kulisinde - 1978

Sunay Akın

hayat dar alanda trajedi,

"Evet sevgili dinleyicilerim. Bugün bütün dünya Hepimiz insanlara mı inanacağız, yoksa eşekler mi?"

Tarih: 6 Aralık 1942...

O gün, çok ünlü bir sanatçı 'Amerika'nın Sesi Radyosu'ndan Türkiye'ye hitaben bir konuşma yapar.. Amerika'da Türkiye'ye yönelik radyo yayınları yeni başladığı için Türkler'in sevgisini kazanmış bir sanatçı özellikle konuk edilmiştir...

2. Dünya Savaşı haberlerinin can kulağıyla dinlendiği ülkemizdeki radyolardan bu kez, herkesin çok sevdiği bir sanatçının sesi duyulacaktır..

Spikerin, "Dostlarımıza ne anlatacaksınız?" sorusu üzerine konuk sanatçı şu yanıtı verir: **"Onlara bir hikaye anlatmak istiyorum. Bütün ömrümde işittiğim hikayelerin en güzeli ve en hoşu. Bu bir Nasreddin Hoca hikyesidir!"**

İşte o an, Türkiye'de radyonun başına toplanan insanlar büyük bir şaşkınlık yaşarlar! Hayran oldukları sanatçı Nasreddin Hoca'yı tanımaktadır... Ve dahası, birazdan bir fıkrasını anlatacaktır!

Ünlü sanatçı, Amerika'dan Türkiye'ye radyo yoluyla şu fıkrayı anlatır: "Bir gün Hoca evinde oturup kahvesini içerken, komşusu odun kesmek için ormana gideceğini ve eşeğini birkaç saat için ödünç vermesini ister. Hoca 'Eşeğim yok, çocuk onunla pazara gitti' yanıtını verdiği sırada, ahırda olan eşek anırmaya başlar. Komşu, 'Be Hoca, sen sakalından utanmıyor musun? Ne diye yalan söyledin,

eşek ahırda' deyince Hoca, **'Bana mı inanacaksın, yoksa eşeğe mi?'** karşılığını verir.

Bitmedi!.. Radyo programına konuk olan sanatçı

"insanlar ölür hü"

"Özür dilerim ama ben imparator olmak istemiyorum. Bu beni ilgilendirmiyor. Hükmetmek veya işgal etmek istemiyorum. Herkese yardım etmek istiyorum. Yahudi, Katolik, siyah, beyaz... Kim olursa olsun hepsine yardım etmek istiyorum. Diğerinin mutluluğu beni mutlu ediyor. Hiç kimseden nefret etmiyorum, hiç kimseyi aşağılamıyorum. Bu dünyada herkese yer var. Dünyada herkesi doyuracak kadar zenginlik var. Hayat hür ve güzel olmalı.

Biz doğru yoldan çıktık. İktidar hırsı, insan ruhunu zehirledi, nefret duvarları ördü. Bizi mutsuzluğa ve insan kıymına mahkum etti. Hızı keşfettik ama yerimizde sayıyoruz. Makineleşme bolluk yerine yokluk getirdi. Bilgimiz bizi saygısız ve yobaz yaptı. Çok düşünüp az hissediyoruz. Makineden çok insanlığa ihtiyacımız var. Beceriden çok iyiliğe ihtiyaç duyuyoruz.

Aksi takdirde şiddet galip gelecek ve hayat yok olacak. Uçak ve radyo bizi birbirimize yaklaştırdı. Bu icatların temelinde iyilik, kardeşlik ve beraberlik var. Şu anda sesimi milyonlarca insan duyuyor. Umutsuz kadın, erkek ve çocuklar...

Masum insanlara işkence yapan, hapse atan bir sistemin kurbanları onlar. Beni duyanlara sesleniyorum:

"Umutsuzluğa kapılmayın!"

Mutsuzluğumuzun sebebi hırslı kişilerin insanlığın ilerlemesinden korkmasıdır. Nefret geçer, diktatörler ölür, halktan aldıkları iktidar halka geri döner... İnsanlar ölür, hürriyet ölmez!

İ, geniş açıda komedidir *

ayayı aynı soru meşgul etmektedir.
eklere mi?"

Nasreddin Hoca fıkrasını anlattıktan sonra sözlerini şöyle tamamlar, "Evet sevgili dinleyicilerim. Bugün bütün dünyayı aynı soru meşgul etmektedir.

**Hepimiz insanlara mı inanacağız,
yoksa eşeklere mi?"**

O sanatçı, sinema dünyasının en büyük ismi Charlie Chaplin'den başkası değildir...

Charlie Chaplin'in bu konuşması Türkiye'yi yanlarında savaşa sokmak isteyen Nazileri çok kızdırır. Üstüne üstelik, Vatan gazetesi de Chaplin'in radyo konuşmasını yayınlamıştır. Hem de, sanatçının Hitler ile dalga geçtiği filminden bir fotoğrafı kullanarak!

Naziler, 'föhrer'lerinin eşek yerine konulmasından dolayı baskı yaparlar ve gazete 2 aylığına kapanır.

Ne gariptir ki, Nasreddin Hoca ve Şarlo tarihte bir kez yan yana gelmişler ve onda da bir gazeteyi 2 aylığına kapattırmışlardır!

Trabzon'da, sekiz yaşındayken, Amatör Sinema Kulübü'nde seyretmişim ilk kez, Şarlo'yu...

O günden sonra gazete ve dergilerde gördüğüm fotoğraflarını kesmeye başladım. Zamanla yurt dışına çıktığımda İngiltere, Amerika ve İsviçre'de yaşadığı tüm yerleri ziyaret ettim. **Benim için, geçtiğimiz yüzyılın en büyük sanatçısı Charlie Chaplin'dir.**

Amerika'da, Schoenhut oyuncak firmasının bir adet yaptığı Şarlo bebeğini Charlie Chaplin'e armağan ettiğini biliyordum. İstanbul Oyuncak Müzesi'ni kurmaya karar verdiğim ilk günden

beri hep o oyuncak Şarlo bebeğini aradım. Onu bir müzenin odasında, camkan içinde göreceğimi düşünüyordum... Ama, yaptığım müze ziyaretlerinde ve araştırmalarda bu oyuncak izine ulaşamadım...

Ta ki, 2013 yılının Aralık ayında Şarlo oyuncakının, Amerika'nın en prestijli mezar firması tarafından satışa konulduğunu öğrenene kadar!

Ne gariptir ki, bir müzede seyretmeyi düşlediğim, çocukluğumdan beri hayranı olduğum Charlie Chaplin'e ait olan, oyuncak tarihinin bu en özel oyuncakını ülkeme kazandırma şansı doğmuştu...

New York'ta yaşayan sevgili kardeşim Ekmel Anda'nın açık artırmaya benim yerine katılması ve müzemizden hiçbir zaman esirgemediği desteğiyle Şarlo bebeği, Nasreddin Hoca'nın ülkesine doğru yola çıktı... Hem de 2014 yılında! Charlie Chaplin'in yarattığı sinema tarihinin ölümsüz karakteri Şarlo ilk kez 1914'te çekilen "Venedik'te Çocuk Otomobil Yarışları" filminde görülür. Bu da demek oluyor ki, geride bıraktığımız 2014 yılı, Şarlo'nun doğuşunun 100. yılıydı...

Biz, İstanbul Oyuncak Müzesi olarak, ülkemize kazandırdığımız Şarlo bebeğiyle, 'Sahne Işıkları'nı İstanbul'a çekmeyi başardık..

Müzeler toplumların, hafızasıdır... Belleğidir...

Müzelerin değerini anlayamayan bir toplum Alzheimer olmuş demektir.

Nereden geldiğini bilmediği gibi, nereye gideceğini de bilemez...

1977 yılının 25 Aralık günü, ailesine yılbaşı armağanlarını verdikten sonra son uykusuna yatan, barıştan, ezilen insanlardan, adaletten yana bir hayat süren Charlie Chaplin'i saygıyla anıyorum...

Eşeklere değil, insanlara inanılan yeni bir yıl dileğiyle...

*Charlie Chaplin

ürriyet ölmez"

Askerler!

Zorbalara itaat etmeyin. Onlar sizi eziyor...

Düşünce ve hareketlerinizi planlıyor... Sizi koyun yerine koyuyorlar!

İnsanlıktan çıkmış, beyni ve kalbi makineleşmiş kişilere teslim olmayın... Siz ne makine ne de koyunsunuz! Sizler insansınız!

Kalbinizde insanlara aşk besliyorsunuz. Sizde nefret yok.

Sevilmeyen insan kin besler.

Askerler!

Esirlik için değil, hürriyet için savaşın. Aziz Luke'un dediği gibi cennetin kapıları insana açıktır. Bir kişiye, bir gruba değil herkese açıktır.

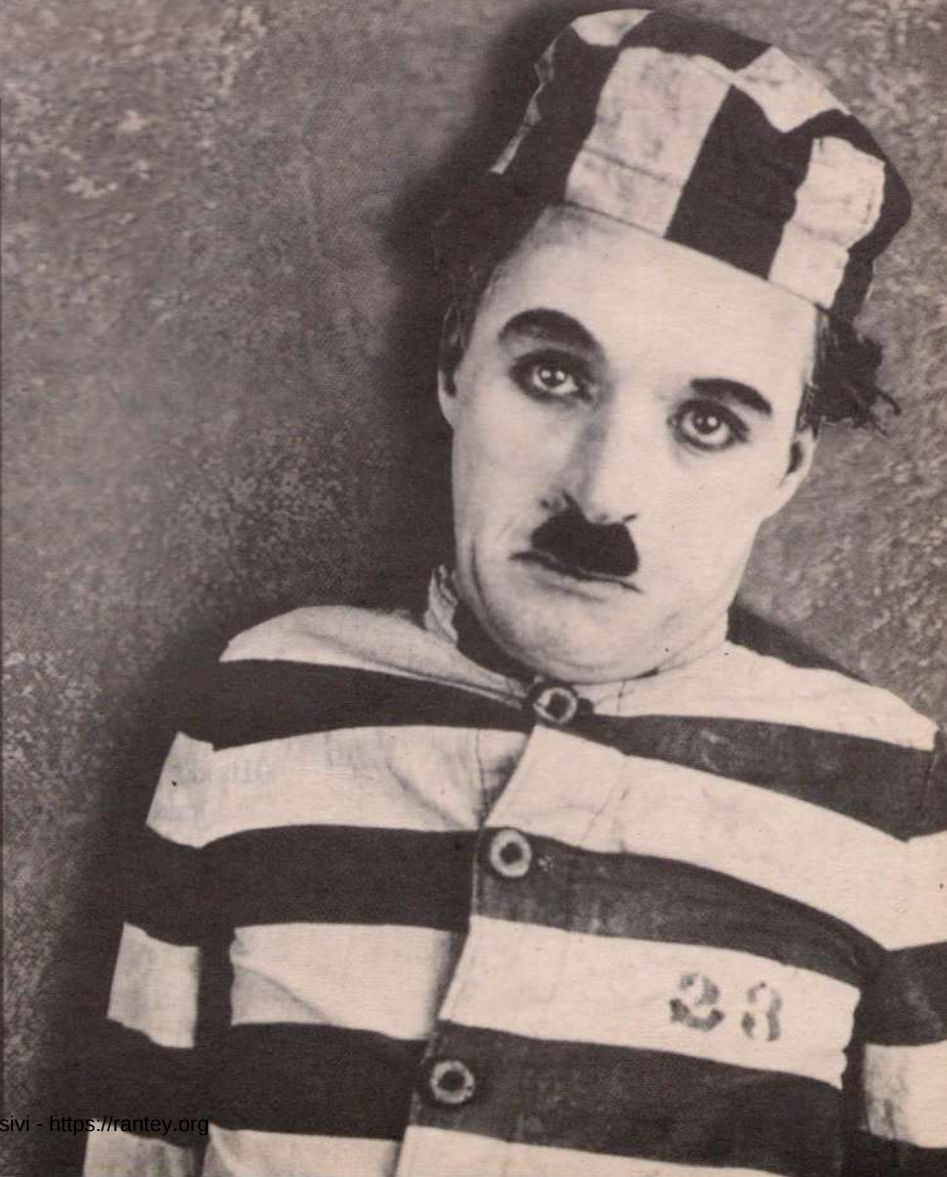
Güç, siz halkın elindedir. Makine ve mutluluk yaratma gücü... Bu güçle yaşamı hür ve güzel yapın! Harika bir maceraya dönüştürün. Demokrasinin verdiği bu gücü kullanalım. Birlik olup harika bir dünya yaratalım. Herkese iş sağlayan, gençlere umut, yaşlılara garanti veren bir dünya. Yobazlar bunları vaat ederek iktidarı aldılar. Yalan söylediler. Zaten asla sözlerini tutamazlar...

Diktatörler, kendi hırsları için halkı köleleştirir... Biz bu vaatleri yerine getirmek için savaşalım. Dünyayı kurtaralım. Milli engelleri yok edelim. Hırs, kin ve yobazlığı yürürlükten kaldıralım. Aklın idare ettiği bir dünya için savaşalım. Bilim ve ilerleme herkese mutluluk getirsin.

Bilim ve ilerleme herkese mutluluk getirsin.

Askerler, demokrasi uğruna birlik olalım!"

Chaplin'in 1940'ta çevirdiği The Great Dictator (Büyük Diktatör) filminin final konuşmasından...

İlber Ortaylı

sahi bu amerika'yı kim keşfetti?

Vikingler, Çinliler, Müslümanlar... Nasıl olsa ispat etmek imkansız! Kime sorsanız, "Amerika'yı Kolomb'tan önce biz keşfettik" diyor.

Kristof Kolomb'dan önce Amerika'nın keşfedildiğine dair zaman zaman bir takım teoriler ortaya atılıyor. Teorileri destekleyen bir takım maddeler de öne sürülüyor. Sadece Müslümanlar değil Çinlilerde de mesela Amerika'yı Kolomb'tan önce Çinlilerin keşfettiğini iddia eder. Olamaz mı? Olabilir... Çinlilerin o dönemde dalgalara dayanıklı, çok büyük gemileri vardı. Yani "Amerika'ya önce Çinliler gitti diyenler" diyen adama "Gidemez, mümkün değil" diyemezsiniz. "Amerika'yı Kolomb'tan önce biz keşfettik" iddiasının bir başka sahibi de Vikinglerdir.

"Önce kim gitti?" bilmiyoruz ama bildiğimiz şu ki yolculuğunu tamamen kayıt altında yapan, çıktığı yerlere isim veren, hatta oradan ganimet getiren ilk kişi Kristof Kolomb'tur. Hatta bu ganimet meselesi sonra Kolomb'un başına büyük iş açmıştır.

Getirdikleri eksik bulunmuş, hakkında büyük dedikodular yapılmıştır. Kolomb, Cenovalı bir İtalyan... Bazı kaynaklar Yahudi olduğunu iddia eder. Keşif yolculuğu enteresandır. Çünkü o da çıktığı yeri bilmiyor. Hindistan'ın doğu ucunda bir yere çıktığını zannediyor. Kolomb, Amerika'ya çıkıyor ama Amerika olduğunu bilerek değil... Amerika'nın ayrı bir kıta olduğunu Kolomb'tan biraz sonra oraya çıkan 'Amerigo Vespucci' diye yine Cenovalı bir kaptan söylüyor. Bu yüzden de oraya Amerika deniyor zaten... Kolomb'un adına çok sonradan verilen tek yer ismi Kolombiya'dır. Bizimkiler "Amerika'ya önce Müslümanlar çıktı" deyince İspanyolların Kolomb'a sahip

çıkmasının sebebi şudur: İspanyollar, gemicilikte Cenovalıları, İtalyanları çalıştırıyorlar. Arada Katalanlar var ama onlar Cenovalılar kadar iyi gemici değiller... Kolomb ise hem İspanya Krallığına hizmet ediyor hem de aynı zamanda İspanya Kraliçesi'nin iyi adamı...

Müslümanların Amerika'yı keşfetmiş olma ihtimali yok mu? Vikinglerin, Çinlilerin Amerika'yı keşfetmiş olma ihtimali ne kadarsa Müslümanlarınki de o kadar!

Seyir defteri yok, bir şey yok... Nasıl ispat edeceksiniz? "Müslümanlar Usturlap kullanıyorlardı" diyorlar. Evet Usturlap var ellerinde ama onu Akdeniz'de, Basra Körfezi'nde, Kızıldeniz'de kullanmışlar daha ziyade oradan Hint'e yani Hindistan'a gitmişler. Hatta Çin'e çıkmışlar. Yılın fırtına açısından tehlikeli aylarını da bildikleri için kıyılarla irtibatı olan yerlere çıkabilişler.

Açıktası, Amerika'ya da çıkmış olabilirler

ama orada 'kıta' var diye bir keşif yapmadıkları kesin. Müslümanların 'Gidelim de bulalım' diye bir özlem içinde olduklarına dair bir literatür de yok. Genelde bilinen yerlere gitmişler. Amerika'yı Kolomb'tan önce Müslümanlar mı keşfetti bilmiyoruz ama kıtaya şekil veren kim olduğunu biliyoruz. O da Müslümanlar değil. Kolomb'u oraya gönderenler! Türkiye'de bu şekilde ideolojik laflardan hoşlanıyorlar. 'Biz keşfettik' filan demeyi seviyorlar. Türkiye zaten başlı başına böyle bir ülke... Fazla da söylenmeye gerek yok...

Marilyn Monroe Başkan John F. Kennedy'nin doğum gününde - 1962

Michael Jackson & Freddie Mercury Los Angeles Forum'un kulisinde - 1980

Alfred Hitchcock ile meşhur MGM Stüdyoları aslanı - 1958

Kurt Cobain intihar ettikten hemen sonra çekilen fotoğraf - 1994

Frida Kahlo hasta yatağında tablosunu tamamlarken - 1953

Albert Einstein & Charlie Chaplin 'City Lights' filminin galasında - 1931

Mick Jagger & Bob Marley, Rolling Stones'un konserinin kulisinde - 1978

Fatih Portakal

dağılan kafa... dağılan beden... ve dağılan ruh...

**Aslında bu durumu uzunca bir süredir fark ediyorum kendimde...
Kafa sağlığım, beden ve ruh sağlığım gün içinde büyük sıçramalar
içinde... Nasıl mı?**

Şöyle anlatayım: Sabah kalktığımda bir sorun yok, kafam yerinde... Derine girmemek kaydıyla birazcık gazete karıştırıp, göz attığımda önce kafam şişmeye gel-gitler yaşamaya başlıyorum. Gel-git dediğim; içindeki senin durmadan sorular sorması, meraklanması... Ama biliyorsun ki sende yanıtları yok. Bu durumda ilk olarak kafanın bir balon gibi şiştiğini hissediyorsun. **Nasıl balon üfledikçe şişiyorsa, kafam da öyle; gündemi okudukça, olan biteni anlamaya çalıştıkça ağırlaşıyor.** Gerçekten hissediyorum; şakaklarımın şiştiğini, kafatasımın üst tarafının elinden gelse yarılma arzusu içinde olduğunu... Sonrasında enseye doğru inen bir ağır yük...

Kemikten tasın koruması altındaki beynimin, sabah saatlerinden öğlene kadarki durumu bu... Kanala geldiğimden bir de haber toplantıları var. Uzun, çok iskemleli masada çokça insanın bir araya gelip, olan biteni hafiye hassasiyetiyle çözümleme çabası hali. Biri izlese dışarıdan eminim **'vay be bu insanlar ülkeyi kurtarıyor'** cümlesini kurar. Ülke filan kurtarma çabamız yok aslında, yaptığımız abuklukların, senaryoların fazlaca olduğu ülkede ne olduğunu anlayabilmek, ardından da televizyon başındakilere anlatabilmek...

Bir buçuk saate yakın acı ve şiddet dolu gündemin içinde yoğrulduğunuz bir düşünsenize! Ve bu durum haftanın beş günü, her ay ve her yıl sürüyor. Bu ve benzer toplantılardan sonra yıpranan kafa, daha da hırpalanıyor, daha da ağırlaşıyor. Buna bir de beden yorgunluğu ekleniyor daha sonra...

Gelen her bir haberle, onun ayrıntısıyla, etrafındaki seslerle bedeninin de ağırdan ağırdan dağıldığını hissediyorsun. Sabah kalktığındaki enerjin kalmıyor. Durmadan tetikte bekliyorsun o saatlerde; acaba ne olacak? Nasıl bir son dakika gelecek? Altından ne çıkacak vs... Artık sadece beyin kafatası olayı değil yaşadığın durum, tüm vücudunun gerilim ve baskı altında oluyor.

Bir de bu zincire elimizin altındaki gün boyu bağımlısı olduğumuz interneti eklemek gerekir. Sıcığı sıcaklığına durmadan bir haber bombardımanı sağlayan sanal ortam; kim ne yaptı, ne dedi, nerede ne kavga çıktı, nerede ne kaza oldu, kim ya da kimler öldü, öldürüldü, hangi erkek hangi kadını katletti, hangi çocuğa hangi insan görünümü hayvan saldırdı? gibi, gibi...

Saatler, haber saatine doğru yaklaştıkça ister kafa, ister beden artık fark etmiyor, yoruluyor ikisi de. Daha fazla bir bilginin, daha fazla haber bombardımanının gelmemesini istiyorsun kendince ama biliyorsun ki, haberin akışı senin isteyip istememene, yorulup yorulmamana bağlı olan bir şey değil. Akıyorsa akıyor, engelleyemiyorsun.

Benim açımdan son nokta ise haberleri sunmaya başladığım an; ruhun da dağıldığı an yani... Önce dağılan kafa, sonra dağılan beden, en son dağılan ruh. Neden ruhum ülkenin haberleriyle en son dağılıyor onu da açıklayayım? Gün içinde duyduğum ama görüntülerini bilmediğim haberlerle haşır neşir oluyorum. Sunmaya başladığımda, görüntüleri de izlemiş oluyorum. Düşünsenize; politika ile başlıyorsunuz, içinde her şey var; ihanet, gözyaşı, hakaret, kimi zaman kaba kuvvet, insanı saf ve biraz daha ileri götürüp salak yerine koyma gayretleri, ardından yok yere ölenler, sesini duyurmak isteyip de gazı, copu yiyenler, işkence görenler, yok yere kavga edip birbirini öldürenler, zarar gören kadınlar, çocuklar, hayvanlar, ağaçlar... Bunlar her Allah'ın günü azalmayıp, artarak devam ediyor. Her gün aynı kısır döngü sürüyor.

Geçen günlerde haber sunarken ekranda dağıldım. Haberlerin sırasını karıştırdım, bunu da itiraf ettim izleyenlere... Stres, stres, stres etkilendim ve aynen şöyle dedim, "Kusura bakmayın, sunduğum haberler beni de dağıttı." Ardından yönetmenim Şehnaz'ın kulağıma suflesiyle yaptığım işi tekrar hatırladım, devam ettim kaldığım yerden. Ruhum böyle etkileniyor işte; paylaştığım haberler bardağı taşıran son damla oluyor. Sonra iyice terlemiş bir şekilde bülteni noktalıyorum. Her bitirdiğimde, **'Bugün de bitirdim ohh be...'** diyorum. Dağılan kafayı, bedeni ve ruhu onardığım anlar gece saatleri. Sıfırlayarak başımı yastığa koyuyorum ama... Aması sıkıntılı! Çünkü sabahın olacağını ve yine aynı kabusu yaşayacağımı biliyorum... Öyle de oluyor..

Gelelim tüm bunları sizinle neden paylaştığımı; dışarıdan güzel gibi görünür yaptığım iş; seveni boldur, fotoğraf çektireni çoktur, popülerlik sağlar insana; 'ooo' derler 'iyi de kazanıyordur bu adam. Alt tarafı 45 dakika haber sunuyor, kebab...' Her şey görüldüğü gibi mi? Hayır değil, onu anlatmaya çalışıyorum. Bu ülkede haber yapmak, haberci olmak, ülkenin haberlerini sunmak ister inanın, ister inanmayın zor iş... Dağıtıyor insanı, başkasını bilmem ama beni fazlasıyla dağıtıyor.

Hafta sonu hemen gelsin, ay bitiversin istiyorum. Dağıldığım anlarda bir sezon öncesinden bağın, çiftliğin ölümsüzleştirdiği fotoğraflarına bakıyorum, toprağı çapaladığım anı, fideleri suladığım akşam üstlerini, dalından kopardığım domatı, biberi, hıyarı aklıma getiriyorum. Sabahını, akşamını aklımdan çıkaramıyorum, uyanmakta zorluk çektiğim 'ayazlık'taki öğle uykularımı iyice hafızama kazıyorum; beni bir sezon idare etsin, kafamı yedirtmesin diye...

Kafa sağlığımızın bozulmaması dileklerimizle...

İsmail Saymaz

mukadder

Mukadder üçüncü ve son çay bohçasını kantarın üzerine bırakırken, çay alım yerinin birer sıra boşluk bırakılarak örülmüş duvar gözeneklerinden, Bildırcın Köyü'ne uzanan toprak yola baktı...

Şırıldayarak akan kirli dereye kızı Zeliha'yı görebildi. Zeliha, hesapta son bohça çayı toplayacak, çay makaslarını da yanına alacak, annesinin ardı sıra alım yerine gelecekti. Genç kız alelacele sıktığı bohçayı annesinin sırtına yüklerken böyle söz vermişti. Oysa aradan bir saatten fazla geçmiş, Zeliha gelmemişti. Mukadder, bakışlarını gökyüzüne çevirdi. Kırılğan bir güneş, gri ile lacivert arasında kararsız kalan yüklü bulutları; bulutlar çaylıklarda tek tük biten mandalina, hurma ve karayemiş ağaçlarını yalayıp geçti.

Mukadder, çay eksper Necati'nin paslı bir namlu gibi doğrulmuş, kara, kirli ve etli işaret parmağı ile irkildi. Necati ikinci kez seslendiği halde Mukadder'in kendisini iştmemesine kızmış, **"Siçayim işune!"** diye söyleniyordu. Mukadder, şaşkın bir halde, **"Ne dersun!?"** diye sordu.

- Çay defteruni uzat, kari!

Mukadder, elini ıslak entarisinin içine sokup yeşil çay defterini çıkardı. Defterin yaprakları nemliydi. Necati'nin defteri almak için uzanan elini havada bırakıp, **"Bi bohça daha var"** dedi. Kalın çerçeveli ve camları ıslı gözlüğünün üzerinden baktı, Necati:

- Neredur, diye sordu.

- Çaylukta. Kizum da şimdi gelur. Biraz bekleyelum.

- E bunlar bekler mi?

Çay alım yerinin dışında kantar sırası bekleyenleri işaret etmişti Necati. Şeker çuvalından bozma, içlerinde onlarca kilo yaş çayın bulunduğu bohçalar toprak yola kadar yayılmıştı. Keşanlı kadınlar bohçalarının üzerinde oturuyorlardı. Renk renk yağmurluklu erkekler sigara içiyor, Trabzon lastikleri ile genç kızlar, anneleri ve erkeklerden uzakta, gülüşüyorlardı. Çocuklar çay bohçalarının içinde saklambaç oynuyordu. Çocuk çığıldaşmaları, taşıma kayışının gürültüsünü bastırıyordu. Mukadder, uzakta, Piri Çelebi ile Kale mahalleleri arasında çay bohçalarını aktarmak için kurulmuş teleferiğin orada, sırtındaki bohçası ile seğirten Zeliha'yı gördü. Tıslar gibi, **"Gavurun kızı"** dedi, **"geliyi..."**

Necati, kadının elinden çay defterini alıp kirli masasına oturdu. Defterde, Mukadder'in değil, üç yıl önce Regaip Kandili'nde alkol komasından ölen kocası Şükrü'nün fotoğrafı vardı. Bu, siyah-beyaz fotoğraftaki adam, sabaha karşı sahilde ölü bulunmuştu. Necati, Şükrü'nün cenaze namazına dahi gitmemişti. Namazına gidilmezdi böyle adamın. Bir an, öğle namazı için abdest almış olduğu aklına geldi; elindeki defteri fırlatır gibi masaya bıraktı, Mukadder'e baktı.

Ağarmış perçemi, kırıksız yüzüne gölge gibi düşüyordu. Şükrü'den sonra oğlu Sultan ve kızı Zeliha ile bir başına kalmıştı. Sultan, çay fabrikasında mevsimlik işçi, kızı gelinlik çağıdaydı. Mukadder, bu yüzden tüm kısmetlerini geri çevirmişti. Bu esnada Mukadder, eteğine çamur sıçramasına umursamadan ilerleyen kızına bakıyordu. Birden bire, Zeliha'nın üç adım gerisindeki Bahri'yi fark etti. Bitişiklerindeki çaylıkta gündelikçiydi, Bahri. yaz ortası askerden dönmüş, fabrikalarda iş bulamamış, işportacılık yapacağı balık mevsimine dek gündelikçiliğe tutunmuştu. Sarışın, uzun boylu, incecik, yakışıklı, tiğ gibiydi. Üstelik çay makası eline pek yakışıyordu. Fakat buna rağmen kadının gözü, Bahri'yi tutmamıştı. Zeliha ile bakıştıklarını anlamıştı ya, bunu gençliklerine vermişti. Şimdi utanmasa, çay makasını kaptığı gibi Bahri'nin başına indirecek, Zeliha'yı saçından

sürükleyip çay alım yerine getirecekti.

Zeliha soluk soluğa alım yerine girdi. Mukadder, kızgınlığını belli edencesine **"Bohçanı indir!"** dedi. Necati, Zeliha'nın ürkererek kantara yerleştirdiği bohçayı tarttı, **"Kaldur!"** dedi. Necati kiloyu yazmak için deftere eğilirken, Zeliha da taşıma kayışına boşaltmak üzere bohçayı sırtlandı. Tam yürüyecekti ki, ayağı kantara takıldı, sendeledi. Bahri, Zeliha'nın yardımına koşup bohçayı kavradı. Mukadder ve Necati, bohçanın iki ayrı ucundaki iki gence aynı anda baktılar. Adamın gözleri, Zeliha'nın dolgun ve kıvrak kalçalarına yapışmış çiçekli basmadan eteğine kaydı. Mukadder hala Zeliha ile Bahri'yi süzüyordu. İki genç taşıma kayışının kurulu olduğu, alım yerinin iç tarafına yönelmişti. Bohçalarla boşaltılan çaylar yukarıya doğru eğimli kayışla alım yerinin dışına taşınıyor, burada bekleyen kamyonun kasasına yeşil bir huzme gibi dökülüyordu. Kamyon kasasındaki çocuklar, dökülen çayları avuçlarıyla kasanın tüm yüzeyine serpiştiriyordu. Onlar, çay bohçalarında saklambaç oynayan yaşlılarının gözünde birer yetişkindiler. Mukadder çay dolu kayış izlerken, iki genç bohçayı boşaltmış, geri dönüyorlardı. Boş bohça Zeliha'nın elindeydi. Kayışın kenarında bir beyazlık fark etti Mukadder. Beyaz bir bez parçası gittikçe büyüdü, büyüdükçe belirdi, kayıştan sarktı, incir yaprağı gibi hafifçe salınarak havalandı, yere düştü. Zeliha yerdeki beyaz ve işlemeli külotunu annesi ve Bahri ile aynı anda gördü. İki genç bakıştılar. Gözlerinde ne bir korku ne de bir şaşkınlık vardı. Tonlarca çay, onlarca insan, makine gürültüsü ve kamyon kasasındaki çocuk çığıldaşmaları dahi umurlarında değildi.

Çaylıkta, fındık ağacının altındaydılar. Bu dördüncü buluşmalarıydı. Hiç konuşmadan öpüşmeye başlamışlardı. Bahri'nin dili Zeliha'nın ağzında yitmişti. Kulak memesindeki ısıngı bile fark etmemişti, Bahri. Çiseleyen yağmurun, üzerlerini yaprakları ile örten fındık ağacının, gökte fırlıdak gibi dönen bulutların altında, ıslak çay bohçasının, taze çimen ve gübrenin, ekşi çay otunun üzerinde, anadan üryandılar. Zeliha, içinde büyüyen bir sıcaklık hissetmişti. Bahri bir derinlikte yiteceğini sanmıştı. Kesik çığıldıklarını bastırmayı bırakıp böğürerek yan yana devrilmişlerdi. Aşağılarda, kirli derenin yosunları içinde bir cayırtı gibi kopan kurbağa vıraklamasını aynı anda iştmişlerdi. Bahri, Zeliha'nın göbeği ve göğüslerindeki beyaz sıvıyı fındık yaprağıyla silmişti. İlk atılanın taş mı, çay makası mı olduğunu kimse bilemedi. Bahri, o an başına aldığı darbeye Zeliha'nın üzerine kapaklandı ve iki genç birlikte yere yığıldı. Kadınlar söyleşmeyi bırakıp, erkekler sigaralarını fırlatıp geldiler. Taşıma kayışına dökülen çay yaprakları gibi iki gence üşüştüler. Çocuklar alım yerinin gözenekli duvarına tırmanmışlardı. Her gözenekte gerilmiş bir çocuk yüzü vardı. Onlarca çay makasının yüzlerce kez inip kalktığını gördüler. Mukadder'in **"Sari çıyan!"**, Necati'nin **"Yosma!"** diye bağırıldığını işittiler. Sonra tezekten savuşan kara sinekler gibi birden bire geri çekildi topluluk. Yerde, kan gölü içindeki Bahri ile Zeliha'nın çevresinde halkalandılar. Bir gınahtan arınmışçasına bakan donuk gözlerine kindar bir tiksinti sinmişti. Necati, Zeliha'nın elinden düşen çay bohçasını iki gencin üzerine örttü. Bohçanın ortasında ise pembe bir kan lekesi vardı.

Ayşen Gruda

matruşka gibi bi' kadın...

Tiyatroda tanıştım önce Adile Abla'yla... Sonra sinemada birlikte çalıştık. Nev-i şahsına münhasır biriydi. Çok mütevazı, ışıklı, hassas, iyi kalpli ve disiplinli bir kadındı. Evinde **Adile Naşit olup sahnede 70 bin farklı kadın karakterine bürünebilen gerçek bir ustaydı.** Matruşka gibi içinden bir yığın farklı kadın çıkarabilen bir kadındı. Herkes bilmez belki... Çok da trajik bir hikayesi vardı aslında. Tek evladını 16 yaşında açık kalp ameliyatı sırasında kaybetmişti. Bunun herkesi ilgilendireceğini düşünmediği için de çok anlatmazdı. Büyük bir acı yaşamıştı. Ama o acıyı yaşatan Tanrı kısa süre sonra onu ülkesindeki tüm çocukların sevgilisi yapmıştı. Bunun trajedisini tahmin edebiliyor musunuz? **Kendi evladını kaybederken bütün Türkiye'deki çocukları kazanıyordu...**

Adile Abla iyi bir pedagog gibiydi! **Çoğu çocuk emziği, altını ıslatmayı onun sayesinde bıraktı. Süt içmeye onunla başladı...** Benim bu hayattaki en yakınım. Yıllarca

altı üstü oturduk. 24 saat beraberdik. Doğayı çok severdi. Ağaç yetiştirirdi. Balkon bahçe gibiydi. Hayvanları çok severdi. Kedileri köpekleri vardı. **Eve sinek girerdi, o sineği öldürmeden çıkarmak için uğraşır.** Biz acıklı şeylerde bile gülünecek taraflar bulurduk. Ankara'da turnede Stat Otel'de kalırken kapımızı çalıp "Yahu bu kadar gülecek şeyi nereden buluyorsunuz?" diye sorarlardı.

Adile Abla gülmenin formülünü bilen insandı. Nedir o formül dersiniz? Bizim kalıplarımız vardır. Bildiğin şeye, içinden geçene, sürprize güleriz.

Adile Abla gibi dostum bir daha olmadı. Onu çok arıyorum. Benim kadim dostumdum. Şiddetle ağlayıp şiddetle güldüğüm öyle bir arkadaşım daha olmadı bu hayatta...

Aynı evi aynı odayı paylaşıp da birbirimizi rahatsız etmezdik. Onun gibisini bulamadım.

Onu çok özleyorum...

İnşallah ışıklar içinde uyuyordur...

Rıdvan Akar

aralık maraş'tır, maraş'ı unutma!

Maraş Katliamı'nda on binlerce Maraşlı evlerini, işyerlerini, yakınlarını, sevdiklerini, huzurunu ve geleceğini yitirmişti.

Günlerden 25 Aralık'tı. Hafta sonu geride kalmış, Pazartesi sabahı bir yandan giyiniyor, bir yandan da mutad 7.30 ajansını dinliyorduk. Her sabah olduğu gibi ajans öncesindeki 'Demirbank hayırlı günler diler, Demirbank' reklamıyla hayatın her günü gibi başladığına/aktığına emin olarak haftaya başlıyorduk.

Aslında akşamdan bir şeyler olduğundan haberdardık. Ama 1978 yılıydı. Ülkenin dört bir yanından ölüm haberleri geliyor, biz de alışıyorduk. Acıdır ki 'acaba ölen bizden mi' kaygısı dışında ölümlere kayıtsız bile kalabiliyorduk. Haberdardık. Orada çatışmalar olmuştu. Biliyorduk ama bu kadarını hiçbirimiz beklemiyorduk.

Sabah 'evdekiler kızmasın diye' bir iki kitabı ve defteri koltuğumun altına alıp sokağa çıktığımda o garip gerginliği, o kasvet dolu kış sabahını iliklerimde hissetmiştim. Herkes gazetelere üşüşmüştü. Koca koca fotoğrafların üzerinde 8 sütuna "MARAŞ'TA KATLIAM"

manşeti atılmıştı ve ölü sayısı tam 111 kişi olarak açıklanmıştı. Ölülerine alıştırmış bir ülke şaşkınlık içinde suskun, gazete okuyordu. Bu kadarını, bu kadar ileriye gidebileceklerini kimse ama kimse tahmin etmemişti. Daha da beteri Türkiye'yi geri dönülmez bir noktaya götürecek o sabahı soluyorduk. Hükümet sabah yaptığı açıklamayla ülkenin

13 ilinde sıkıyönetim ilan edildiğini duyuruyordu. Ordu artık siyasetin, asayişin ve sokağın ortağı oluvermişti. Türkiye'de akan kum saati yavaş yavaş darbenin tik taklarıyla eriyordu. Aradan 27 yıl geçecek ve dönemin Başbakan'ı Bülent Ecevit'in yaşam öyküsünü anlatan belgesel için

-Can Dündar'la- söyleşi yaptığımız günlerde Ecevit o sıkıyönetim kararını anlatacaktı. Maraş'ta katliam tam üç gün sürmüş ve ülkenin Başbakan'ı Bülent Ecevit, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren'e 'Maraş'ta yaşanan katliama müdahale emri' vermişti. Ancak asker bir türlü harekete geçmiyordu. Maraş'tan gelen imdat çağrıları sıklaştığında, Ecevit bir kez daha Evren'i çağırıp 'hadi ama' dediğinde aldığı yanıt çok ama çok düşündürücüydü, **"Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Maraş'a müdahale edecek yeterince gücü yoktu."** Aslında güçten kasıt siyasi kudretti. Ecevit'in askerle il il yapılan uzun pazarlıkları sonunda asker siyasete ağırlığını koyuyordu. Nihayet sıkıyönetim ilan edilmişti.

O gün Tercüman Gazetesi'nin manşeti 'MERHABA ASKER'di. Yine yıllar sonra 12 Eylül Belgeseli için -Mehmet Ali Birand ve Hikmet Bila'yla-Kenan Evren'le yaptığımız söyleşide, NATO'nun ikinci kalabalık ordusunun komutanı şöyle diyecekti: **Kuvvetim yoktu. Orada askeri birlik yok. Yani orada bu işe müdahale edecek askeri birlik yok. Ben onu kastettim. Ecevit ise 'onu kastetmediğini' yıllar sonra itiraf edecek ve bizi sıkıyönetim ilanına mecbur etmek için o olayın çıkarıldığı kanısındayım. Acı bir gerçek şu ki, vilayet binasına bile, içinde içişleri bakanımız varken, civarda bulunan silahlı kuvvetler birlikleri bir türlü bizim yetkimiz yok gerekçesiyle olaya karışmak istemediler,** diyecekti.

Ecevit'in bilmediği, asker henüz o tarihlerde -askeri darbeden 21 ay önce- Türk Silahlı Kuvvetleri içinde bir çalışma grubu kurmuş, askeri darbenin fizibilitesini yapmaya başlamıştı bile. Darbe için geriye sayım o sıkıyönetim ilanıyla başlamış, Maraş Katliamı darbenin miladı oluvermişti.

Ecevit, bilmediği bir gerçeği ise katliamdan 10 gün sonra

öğrenecek ama ne gariptir ki öğrendiği 'şey' kütüphanesinde/ arşivinde unutulup gidecekti. Birazdan o gerçeği anlatacağız. Ama önce aradan tam 36 yıl geçtikten sonra Maraş Katliamı'nı bir kez daha hatırlayalım.

Türkiye 1970'li yılların ikinci yarısından itibaren adeta bir iç savaş yaşıyordu. **Şehirler, mahalleler, okullar, iş yerleri, duraklar, sokaklar sağ ve sol arasında paylaşılmıştı. Gazeteler 'anarşi raporu' adı altında o gün ölenlerin çetelesini tutuyordu.** Ölüm öylesine kanıksanmıştı ki bir

iki satırda, ölenin görüşü, sosyal statüsü ve yaşı belirtiliyordu. Ölen o kadar çoktu ki sayfalara ancak böyle sığabiliyordu! Örneğin; Maraş olayları sonrasında 1978'e veda edildiğinde geride 680 ölü ve binlerce yaralı kalmıştı.

Maraş ülkücülerin kontrolündeydi. Muhafazakar, milliyetçi partilere oy veren bir kent profili vardı. MHP lideri Alparslan Türkeş'in 'verimli hilal' stratejisinin güney ucunu temsil ediyordu. 'Verimli hilal' kuzeyde Tokat, Çorum; doğuda Sivas, Malatya ve güneyde de Kahramanmaraş'ı içine alan hilali andıran bir coğrafi bölgeyi işaret ediyordu. Orta Anadolu'da kurulacak ülkücü bir hegemonya için bu şehirlerin 'komünist unsurlardan' temizlenmesi gerekiyordu.

Bu bölgelerdeki sol kökenliler için zor zamanlardı. Sivas, Çorum, Malatya gibi illerde yaşanan/yaşanacak kitlesel saldırılarla özellikle solun güçlü olduğu mahallelerde terör estirilmiş, onlarca insan yaşamını yitirmişti. İlginç olan çok önemli ayrıntı ise şuydu; sol ve alevi mahallelerine bu saldırılar öncesinde Amerikan Büyükelçiliği'nde 2. katip olarak Alexander Pack adlı bir görevli bu illeri ziyaret ediyordu. Sonraları CIA adına çalıştığı iddia edilen Pack beraberindeki tercümanla, bu illerdeki esnaf ve yerel siyasetçileri geziyor ve onlara hemen hepsinin sonraları çok yadırgadığı soruyu soruyordu: Şehirde sağ ve sol ile Alevi ve Sünni gerilimi ne alemdeydi? -12 Eylül belgeseli için söyleşi yaptığımız yerel siyasetçiler- sonraları ajan Pack'in aslında çok iyi Türkçe bildiğini hatırlayacaktı.

Pack'in gezdiği o iller sonrasında silah depolarına ve barut fıçısına dönüşecek ve darbenin temel gerekçeleri olarak örnek gösterilecekti. Peki ya Pack? **O Türkiye'deki 'işini' bitirdiğinde, sessiz sedasız Türkiye'yi terk edecek ve belki de Latin Amerika'da soluğu alacaktı. Ama unutulmamalı ki o katliamları CIA değil, onlarla işbirliği yapanlar gerçekleştirmişti.**

Sıra Maraş'taydı. Maraş'ta katliamın fitili 16 Aralık 1978'de şehirde gösterilen 'Güneş Ne Zaman Doğacak?' filminin oynadığı salona bomba konulmasıyla ateşlendi. Film, ülkücü çevrelerin sahiplendiği anti-komünist bir içeriğe sahipti. Filmin gösterildiği sırada tesiri düşük olan bomba patladı ve sadece bir kişi topuğundan yaralandı. Ancak sonraları Maraş Katliamı davasının bir numaralı sanığı olarak yargılanacak olan Ökkeş Kenger (sonraki yılların BBP milletvekili Ökkeş Şendiller) telefonla Ankara'ya haberi verdi. Komünistler sinemayı bombalamıştı! Milliyetçi-ülkücü çevrelerin eli tetikteydi.

Aradan sadece 4 gün geçtikten sonra bu defa 2 sol görüşlü öğretmenın yol ortasında öldürölmesiyle bardak taşmıştı. Sol görüşlöler öğretmenlerin cenazesi için şehrin bir ucunda toplaşırken, ülkücöler de şehrin merkezinde toplanıyordu. **Cuma namazı sonrası camilerden yapılan çağrılarda,**

camilerin bombalandığı, komünistlerin cenazesinin kılınmaması gerektiği minvalinde duyurular yapıyordu.

Bu arada katliamın önceden planlandığının çarpıcı göstergelerinden biri, iş yerleri ve evlerin işaretlenmesiydi. Sonraları katliam davası dosyasına girecek olan belge ve tanıklıklarda, nüfus sayımı, PTT işlemi gibi gerekçelerle Alevilere ait ev ve işyerleri tespit edilmişti. Katliam öncesinde bu evlere işaret konuluyor, Sünnilere ait evlere konulan işaretler (bayrak, çatıya kırmızı bez parçası, üç hilal vb.) sayesinde ise -katliam sırasında-örneğin; Namık Kemal Mahallesi'nde bu evlere dokunulmuyordu.

Solcuların öğretmenler için düzenleyeceği cenaze töreni öncesinde mağdurların tanıyamayacağı, Maraşlı olmayan şahıslar kente gelmeye başlamıştı. Örneğin; Kazım Ulusoy adlı polis memuru tarafından hazırlanan raporda, şehirdeki Çelik Palas Otel'i'ne katliamdan birkaç gün önce gelen tam 26 kişinin tamamı mesleklerini Milli Piyango Bayii olarak beyan ediyordu. **Şehir 'piyangocuların' akınına uğramıştı. Umut değil, ölüm dağıtmaya gelmişlerdi.**

İşte böylesi bir atmosferde iki öğretmenin cenaze töreni başladı. Cenazeyi kaldırmaya gelen 5-7 bin kişi şehir merkezine doğru hareketlendiğinde, karşılarında, köylerden 'Alevi komünistler cami bombalayıp, Kur'an'ı yaktı'provokasyonu ile getirilen binlerce kişilik devasa bir kalabalık buldu. Dava dosyasında bu grubun 40 bini bulunduğu söylenecekti. Kalabalık grup korteje saldırdı. Cenazeler ortada kalmış, katılımcılar can pazarından kaçmaya çalışıyordu.

Saldırılarda ölenler arasında saldırgan gruptan olanlar da vardı. Bu defa sırada bu cenaze törenleri vardı. Artık katliam için her şey hazır. Şehir adeta ikiye bölünmüştü. İşte o sırada bugün bile kimin yaptığı bilinmeyen, belediye hoparlöründen bir çağrı seslendirildi. Üç ülkücü, komünistler tarafından hunharca öldürülmüştü.

Sağ ve ülkücü çevreler cenazeleri almaya ve cihada davet ediliyordu. Yay iyice gerilmiş artık kapalı kapıların ardında şarjörler takılıyor, baltalar bileniyordu.

Yeni Mahalle, Yörük Selim, Yusuf, Sakarya gibi mahallelerde Aleviler yaşıyordu. Mahalleler ve kentin girişi-çıkışı saldırganlar tarafından kuşatıldı ve katliam başladı.

Dava dosyasında saldırganlarda uzun menzilli silahlar, tabanca, av tüfekleri, balta, sopa vb. silahlar kullanıldığı ifade ediliyordu. Evler yakılıyor, ev ahalisi sopa ve kurşunlarla katlediliyordu. Özellikle uzun menzilli silah kullanan 'profesyonel saldırganlar' maskeliydi.

Katliama ilişkin vahşet dolu ayrıntılara gerek yok. Ancak katliam üç gün sürdü. Tam üç gün boyunca Alevi ve solculara dönük katliam yaşandı. Saldırganlar yorulunca uyuyor, ertesi gün devam edebiliyordu. Şehirde sınırlı sayıdaki askeri gücün çabaları dışında onları engelleyebilecek hiçbir güç yoktu. Askeri birlikler 2600 kişiyi taburda, 700-800 kişiyi ise kariyerlerle kışlaya taşıyarak katliamdan uzaklaştırmıştı.

Dava dosyasına giren bu ayrıntıyla askerlerin vicdanı temizlenmiş mi oluyordu? Üçüncü günün sonunda ülkede sıkıyönetim ilan edilmesiyle birlikte kentte sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Bu yasağın belediye hoparlöründen duyurulması bile engellendi. 'Belediye başkanı uyuyordu. Onun izni olmadan duyuru yapılamazdı.' Oysa katliam süresince cihat çağrılılarıyla saldırganlar

o hoparlörden yapılan yayınla provoke edilmişti.

Bilanço korkunçtu. 111 vatandaş öldürülmüş, 552 ev, 289 işyeri ve 8 oto tahrip edilmiş Maraş yakılıp yıkılmıştı. On binlerce Maraşlı evlerini, işyerlerini, yakınlarını, sevdiklerini, huzurunu ve geleceğini yitirmişti. Ölenler arasında çocuklar, kadınlar, yaşlılar, 'çocuklarıma dokunmayın beni öldürün' diyen anne ve babalar vardı.

Katliam işte böylesine bir vahşetle sona ererken, bir liseli olarak gazetede okuduklarımdan duyduğum dehşet ne yazık ki sonraları öğrendiğim gerçeklerin çok ama çok gerisindeydi. O gün sadece İstanbul'un değil, Türkiye'nin pek çok şehrinde liseler ve üniversiteler işgal edildi. Katliam protesto ediliyordu. Sıkıyönetimin ilk günüydü. Tedirgin bir havada 'acaba asker müdahale eder mi?' çekingenliğine rağmen Türkiye ölümlerine ağlıyor, öfke duyuyordu.

Bilmiyorduk. Yaşananları bilmiyorduk. TRT'nin siyah beyaz ekranından valilik binasına sığınan perişan haldeki insanların korkulu yüzlerini seyretmiş, yanmış, yakılmış evleri görmüştük. Ama yaşananları tahayyül bile edememiştik. Bilmediğimiz bir başka gerçek ise sonraları Bülent Ecevit'in evindeki arşivinde Can Dündar'la yaptığımız araştırmada ortaya çıkacaktı. Ecevit ve 'Gizli Arşivi' kitabında yer verdiğimiz belge aslında katliamın oluş ve planlanış biçimini ortaya koyması açısından tarihi bir öneme sahipti.

Rapora adını koymayan bir MİT mensubu tarafından hazırlanan belge, katliamdan sadece 10 gün sonra hazırlanmıştı. 3 Ocak 1979 tarihtiydi. **Ecevit iktidarı süresince gerçekleşen Maraş, Malatya, Sivas gibi büyük toplumsal olaylara/katliamlara dair istihbaratın birkaç ay önce bilinmesine rağmen haber verilmediği için yüzlerce vatandaşın can kaybına neden olduğu belirtiliyordu.** O dönemde doğrudan

askerlerin komuta ettiği MİT bilgi saklamıştı. Sonraki saptamalar daha da vahimdi. Maraş Katliamı'nda MİT mensuplarının etkin rol oynadıkları iddia ediliyor, MİT'ten Ş.H., A.K., M.K., Av. M. E., N. K.'nın müşterek planlarıyla olayların organize edildiği söyleniyordu. **Rapora göre; Maraş'ı tertip ettiren MİT'ti. Hazırlanan raporlarda sağa ait olan ayrıntılar iktidardan gizlenerek, katliam sola mal edilmek istenmişti.** Raporda aynen şu ifade dikkat çekiciydi: **Eğer MİT olayın içinde olmasaydı, muayyen merakları olan Kahramanmaraş'tan her türlü istihbaratını alır ve olayın zuhur etmesine meydan vermezdi.**

Bu rapor Ecevit'in 'Gizli Arşivi'nde kaldı. Başbakan bu rapordan hareketle bir soruşturma açmadı. Kamuoyuyla bu iddiaları paylaşmadı. Elindeki yürütme gücünü olayların açığa çıkarılması için kullanmadı. Oysa raporun üzerine kendi el yazısıyla şu notu düşmüştü: **Ekli bilgi çok ciddi bir kaynaktan verilmiştir. Değerlendirilmesinde yarar vardır.**

Aralık ayı hepimizin üzerinde anılar, kışın hüznü ve biten yılın yorgunluğu ile farklı izler bırakmıştır. **Benim kuşağım için Aralık ayı Maraş'tır. Bir hastane morgunda yan yana dizilmiş, kadın, çocuk cesetlerinden oluşan o insan dağıdır. Maraş, ben ve bizim için bir derstir.** Kışkırtılan, tahrik edilen dini ve siyasi düşmanlıkların bu topraklarda ne gibi vahim sonuçlara yol açabileceğinin kanıtıdır. Bir darbe planının kilometre taşı ve bugün yaşanan kutuplaşmanın panzehiridir.

Ayça Derin Karabulut

en güzel 'kötü' abiler

Bir Karaköy vapurunda, çatısız Haydarpaşa'nın üşüdüğünü hissederken bir akşam; yırttım içinde bulunduğum jelimsi zaman dilimini...

Hüseyin PEYDA (1920 - 1990)

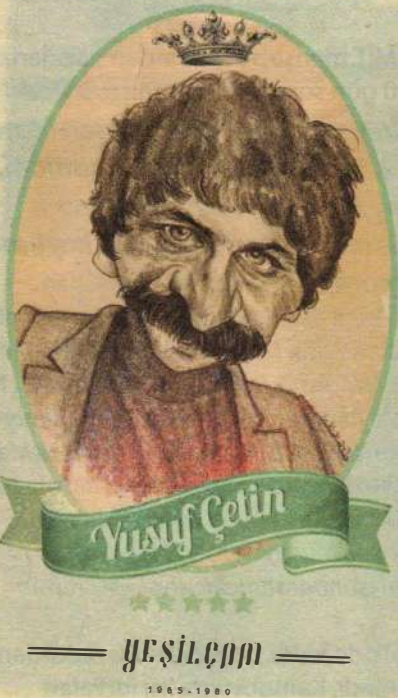
Keskin bakışları, kendisiyle özdeşleşmiş sakal kesimi serçe parmağı arasına sıkıştırdığı sigarası ve elinde şatafatlı asasıyla hatırladığım bol depo sahibi uyuşturucu baronu kötü karakter... Film çevrelerinde, oynadığı filmlerden elde ettiği kazancını kendi yönettiği filmlere yatıran gerçek bir sinema sevdalısı olarak tanınırdı. **Sinemadan kazandığı paralarla Şehremini'de lahmacun salonu açtı.** 31 Temmuz 1990 tarihinde, İstanbul'da, Akciğer Kanseri nedeniyle öldü.

Kudret KARADAĞ (1928 - 2004)

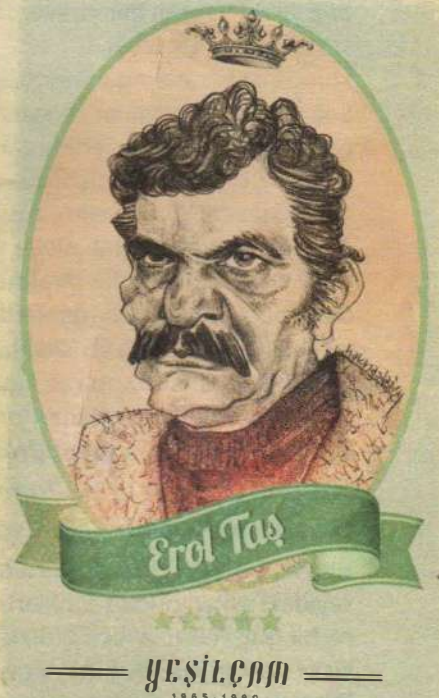
Mafya elemanlığı dışında mahallenin kötü abisi olmuşluğu da çoktur. Bkz. Yüz Numaralı Adam - Kasap Hayri. Bir röportajında: "Biz ömrümüzü Yeşilçam'a verdik. Bugün Taksim'den evimize gidebilmek için cebimizde kalan tek otobüs biletiyle duraklarda beklemekteyiz.

Günümüzde ise birkaç dizide oynayıp milyarları kaldıran toy çocukları gördükçe benim gibi ömrünü Yeşilçam'a verip, sonunda sürünenler adına kahroluyorum" diyerek sitem etmişti. 23 Şubat 2004 tarihinde İstanbul'da hayatını kaybetti.

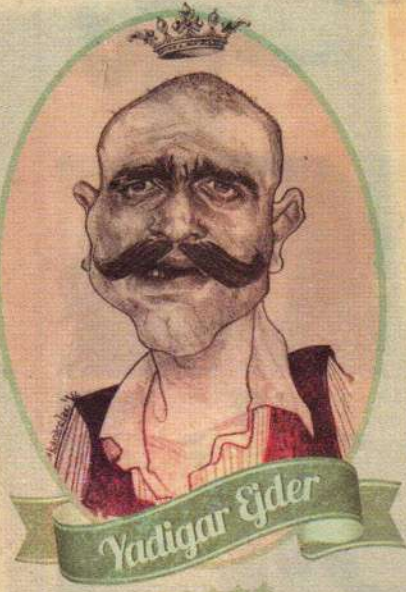
Yusuf ÇETİN (1946 -)

Çoğunlukla Kara Murat - Battal Gazi - Malkoçoğlu serilerinde yüzüne aldığı kılıç darbeleriyle kameraya haykırarak 'tamam şimdi öldü!' dediğim ama beni devamlı olarak yanıltıp tekrar tekrar dirilebilen kötü karakter. Ayrıca **siyah deri ceketi ve boğazlı kazağıyla pis dövüşürdü.** 1971'de Lale Tiyatrosu'nda sahne alarak sinemaya giriş yaptı. Tam üç dönem Sine-Sen (Sinema Emekçileri Sendikası) Genel Başkanlığı görevinde bulundu. Aynı zamanda İHD'de yöneticilik görevini sürdürüyor. 2011 Mart ayında ise, Qirej (Kir) adlı filmin hem oyunculuğunu hem yönetmenliğini yaptı.

Erol TAŞ (1926-1998)

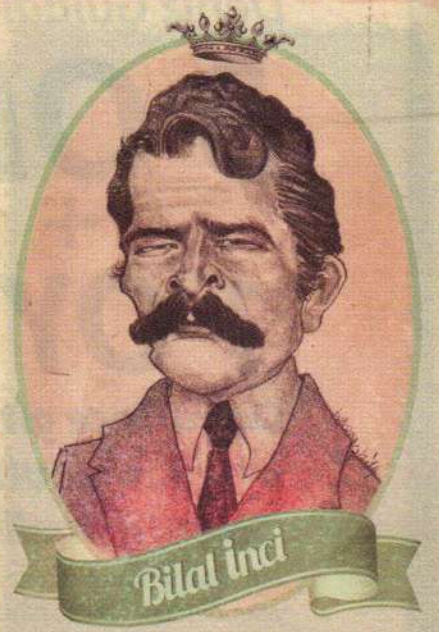
Yeşilçam'ın iyi kalpli 'Kötü adam'ı... Tavuk budunu tek ısırmakta götürürken aynı anda zalim kahkahalar atabilen Erol Taş'ın en son rol aldığı film kürtaj karşıtı, 'Yaşama Hakkı' olmuştu. Uzun süre kalp yetmezliği ve şeker hastalığı sebebiyle SSK'da tedavi gören Taş'ın daha önce de kangren teşhisiyle sol ayak parmakları kesilmiş ve ardından sol ayağı bileğine kadar alınmıştı. Yeşilçam'ın yarım asırlık emektar sanatçısı Erol Taş, sağlık problemlerinin yanı sıra özel hayatında da kendisini hastalığa sürükleyen ciddi sorunlar yaşıyordu. Damadı Ferit Çiçek'in, torununu almak için verdiği savaşa karşı var gücüyle direnen ve bir dönem torunu kaçırılan sanatçı, son günlerini eşi Elmas Hanım ve kızı Müjgan'la birlikte geçirdi. 8 Kasım 1998 tarihinde gece geç saatlerde fenalaştı, kalp krizi geçirerek, sabaha karşı kaldırıldığı Samatya SSK Hastanesi'nde, yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı.

YEŞİLÇAM
1965-1980

Yedigir EJDER (1951 – 1991)

Şaban filmlerinin kadrolu kötü adamı. Gerçek adı Adnan Ayberk'tir. Ölümüyle ilgili bir sürü rivayet vardır. Bunlardan birine göre Taksim'de bir bankta donarak öldü. Fakat Erhan Tuncer'in 'Bir Yedigir Ejder Kitabı' isimli kitabında anlatıldığına göre yüksek tansiyon ve şeker hastası olan Yedigir Ejder, beyin kanaması geçirerek hayatını kaybetti. Yeşilçam'ın efsanelerinden biri olan Süheyl Eğriboz da bir röportajında şunları söylemiştir; "Yedigir içki içmezdi, gittiği bir açılıştaki limonatasına votka koyuyorlar. Bilmeden içiyor. Sonra Galatasaray Kulübü'nün karşısında kaldığı otele gidiyor. Alaturka tuvalette ayağı kayıyor ve düşerek kafasını vuruyor. Yani ölüm sebebi beyin kanaması..." Şu an kabri Beyoğlu-Kulaksız Mezarlığı'ndadır.

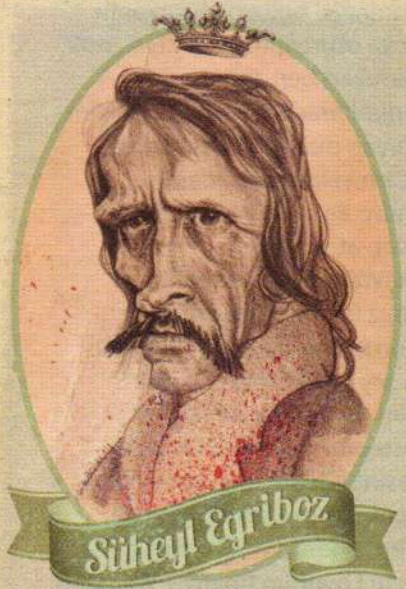
YEŞİLÇAM
1965-1980

Bilal İNCİ (1936-2005)

Genelde oynadığı filmlerde hem zengin, hem kötü adam rollerinde karşımıza çıkardı. Adana'da doğdu.

En bilinen filmleri; **Alageyik, Büyük Yemin, Babanın Oğlu, Tarkan filmleri ve Battal Gazi filmleridir.** Ölümü konusunda pek çok söylenti çıktı.

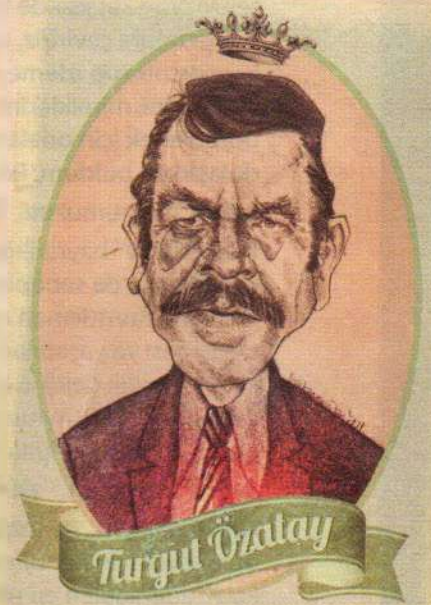
Bunlardan biri de sefalet içinde öldüğüydü. Fakat kendisi gibi oyuncu olan torunu Ayça İnci, dedesinin öldüğü dönemde parayla ilgili bir sıkıntısı olmadığını, iki restoran sahibi olduğunu, dizi çektiğini ve bir de film teklifi aldığını söyledi. Dedesinin evi Kuşadası'nda olduğu için dizi çekimleri sırasında İstanbul'da yanlarında kalmasını isteseler de Bilal İnci arkadaşının otelinde kalmak konusunda ısrar etti. Şeker hastası olan Bilal İnci son set çalışmasından bir gün sonra şeker komasına girerek hayatını kaybetti. 16 Ekim 2005 tarihinde Şişli Camii'nde düzenlenen cenaze töreninin ardından Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedilmiştir.

YEŞİLÇAM
1965-1980

Süheyl EĞRİBOZ (1927 - 2014)

Genellikle açık renk kıyafetler giyip dönemin belki de tüm jönlerinden yumruk alan her zaman ilk gözden çıkarılan mafya karakteri. Kasım 2013'te Aksaray'daki evinde bulunduğu sırada beynine giden iki damardaki tıkanıklık nedeniyle Samatya İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne kaldırılıp yoğun bakıma alındı. İki ay boyunca tedavi gören Süheyl Eğriboz, 10 Ocak 2014 tarihinde sabaha karşı hayatını kaybetti.

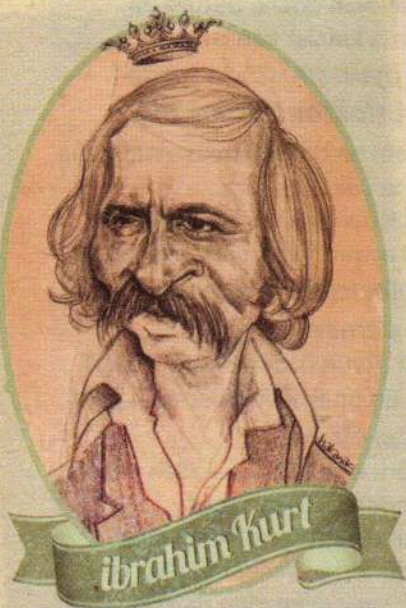

YEŞİLÇAM
1965-1980

Turgut ÖZATAY (1927-2002)

Türk sinemasının emektar kötü adamı Turgut Özatay, **en çok film çeviren 3. kişi** olarak bilinir (497 filmde rol almıştır).

1950'li ve 1960'li yıllardaki jön rollerinin ardından gerek Cüneyt Arkın gerekse Kemal Sunal filmlerinin önde gelen kötü adamlarından biri olmuştur. Kötüdür, zengindir, birçok fedaisi vardır ama her zaman kaybeden taraftır. Özatay'ın bilinen filmleri arasında 'Ateşten Damla', 'Kırık Çanaklar', 'Yangın Var' ve 'Hızlı Yaşayanlar' yer alıyor. Özatay, 26 Haziran 2002'de akciğer kanseri teşhisiyle kaldırıldığı SSK Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde vefat etti.

YEŞİLÇAM
1965-1980

İbrahim KURT (1940 - 2001)

Belki de en çok dayak yiyen mafya fedaisi. **Dağınık sarı uzun saçlı, bağı açık gömlek giyen ve hep Cüneyt Arkın'dan dayak yiyen adam** olarak da bilinir. Yardımcı oyunculuk kariyeri boyunca 56 filmde oynamıştır. En uzun sahnesi Şovale Petro karakteriyleydi. 15 Ocak 2001'de İstanbul'da hayata gözlerini yumdu.

Deniz Güldal

3 ODA + 1 OYUN

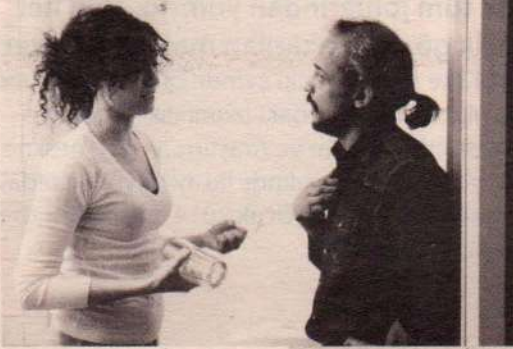
Daha önce gittiğiniz bütün oyunları unutup bu 'Teklif'e "Evet" demelisiniz.

Tanımadığınız insanlarla, tanımadığınız hayatlara çok yakından bakmak için hiç bilmediğiniz bir eve gitmeye hazır mısınız? 2013 yılında Evrim Doğan, Burcu Halaçoğlu ve Cansu Başlılar tarafından İstanbul'da kurulan TiyatroPol ilk projesi Teklif'le seyirci karşısına çıktı.

Bir ay öncesinden ayırttığım biletleri alıp tarif ettikleri adrese gittim. Oyun saati yaklaşınca gayet ciddi bir arkadaş sırayla bizi eve çıkardı. Ayakkabılarımızı, montlarımızı çıkarıp bir yandan evi süzerken herkesin toplanmasını bekledik. Nereye otursak, nerede dursak karmaşası içinde şaşkın gözler ve biraz da heyecanla diğer seyircilere gülümserken başrol oyuncular Evrim Doğan ve Sermet Yeşil'in içeri girmeleriyle oyunun ciddiyetinin farkına vardık. Herkesin gözlerindeki şaşkınlık, biraz da utangaçlık duygusu az sonra rahatlamaya bıraktı kendini. 'Utangaçlık Duygusu' diyorum çünkü biz televizyon karşısında bile öpüşen bir çift görürsek kafamızı başka tarafa çeviririz, ayıpmış gibi... Neyse, ben oyunu bir köşede oturup izlemeyi planlarken kendimi onların yüz ifadelerini, mimiklerini daha iyi görebilmek için odalarda peşinden dolaşırken buldum. Röntgenciliğin, merak duygumuzun, 'Biri Bizi Gözetliyor' hayranlığımızın

sebebini ya da sebeplerini daha iyi anladım. Kurgulanan oyunun, çiftin tartışması ve yaşanan her şey o kadar tanıdık geldi ki bi an çekip gitmek istedim. Aynısı dedim, ben bu hislerin, bu gelgitlerin, bu acının aynısını yaşadım. **"Ya bi durun Allah aşkına, ne yapıyorsunuz"**

dememek için kendimle savaştım. Yaşanılan her olayda, komşudan gelen en ufak seste hep olayın içeriğini öğrenmek ister, devamını, sonrasını merak ederiz. Olaya dahil olup olmamak konusu ise hep muammadır. Bu ikilemler arasında kafanızdan düşünceler geçerken oyunun sonunun nasıl geldiğini, nasıl bittiğini anlamamanız 'Teklif'in en görülmesi gereken tarafı. Bittiğine inanmak istememek midir, yoksa "Hadi canım, böyle son mu olur" diyebilmeniz kuvvetle muhtemel. Oyun sonrası o eve tekrar çıktım. Neler oluyor, neler olmuş, nasıl olmuşu öğrenmek istedim. Kapısında tedirgin girdiğim, tanıdık olmadığın eve bu sefer tanıdık hislerle girdim. Yönetmen Burcu Halaçoğlu'na oyunun nasıl doğduğunu sorduğumda Amerika'da izlediği 80 odalı bir otelde geçen oyunu ve seyircinin oyunun içinde olması fikrinin onu nasıl etkilediğini anlattı: "İlk çıkış noktamızda üçüncü sayfada okuduğumuz, ne olmuş ya dediğimiz en son halini gördüğümüz olayların öncesinde ne olmuş?

teklif

Nasıl oraya taşınmış, aslını merak edip bu konuya bir bakalım dedik. Garip olan tarafıda nereye kadar müdahale edebilirim ya da edemem." Benim asıl merak ettiğim ise seyircilerden gelen tepkilerdi. "Genelde olumlu tepkiler aldık sanırım olumsuzlar söylemiyor. İlk zamanlar seyirci çok hazırlıklı değildi. Kendi seyredeceği şeyi kendisi buluyor, hikayenin neresinde oturmak istiyorsa oraya oturuyordu. Bir keresinde bir seyirci bana "O çift orada oturken ben aralarında oturmuşum, garip hissettim kedimi oradan izleyebilir miyim oyunu diye düşündüm" dedi. Cevap olarak "O sizin kendi seyir kalıbınızla ilgili bir durum, izleyebilirsiniz" dedim. Bu daha önceden izledikleri tiyatro ile alakalı bir durum. 'Bu bir oyun boşver' diyemiyorsun atmosfere kapılabiliyorsun. Röntgencilik kavramını çok tartıştık, röntgen hep oluyor ve sınırlarımız var ve buna da bir noktadan sonra müsade etmiyoruz. Evinde kavga ederken öyle bir an gelirken söyleyeceğin şeyi kısık sesle söylersin. Gelen tepkiler genelde 'Ben kalmak istedim, devamını

görmek istedim' gibi tepkiler oldu. Oyun sırasında seyirciden gelen bazı sorulara çok şaşırmıştım. Onları da Sermet Yeşil'e sordum "Olabiliyor, bazen seyirci oyunun finaliyle ilgili tam aydınlanamıyor. Bazen ısrar ediyor, bazen de kabulleniyor. Ama finalden öte oyunun içinde de, konuşmak isteyen, şaraptan biz de alabilir miyiz diye soran oluyor. Oyun interaktif mi, katılabiliyor muyuz, acaba biz yok muyuz pek belli değil gibi şeyler yaşayabiliyorlar ama o durum da

3-4 dakika sonra geçiyor. Aralarda kafalar karışabiliyor o zaman ilginç şeyler oluyor. **Biz oyun sırasında şarap içiyoruz, bazen seyirciler mutfaktan bardak alıp gelebiliyorlar.**" Evet aslında tam da böyle çünkü oyun daha önce tecrübe ettiğimiz oyunların çok ötesinde...

Neresine, ne kadar dahil olmak istiyorsak o kadar dahil oluyoruz. Oyunu diğerlerinden ayıran tamamen seyir şekli. **Derdimiz aslında; şiddet bulaşıcıdır, orada kınadığın insana birden dönüşürsün, demek...**

Teklif, ince ince düşünülmüş bir metin üzerine kurulu değil, öyle edebi büyük laflar da yok. **En önemli iddiası; tüm şahit olduklarınızda yaşanmışlıkların olması...**

Belki oraya gelmeden bir saat önce belki çok eskiden belki de oyundan çıktıktan sonra... Herkesin evinde kendi gibi olduğu, özüne döndüğü, sıradanlaştığı ve şiddetin sandığımızdan da yakın olduğu gerçeği sizi de biraz sarsabilir.

Aralık Ayı Oyun Programı

4 - 11 - 18 tarihlerinde

Mekan.Arti'nin desteğiyle gerçekleştirilen oyun
15 kişilik seyirci ile sınırlı.

Rezervasyon, bilet satışı ve ayrıntılı bilgi için:

Mekan.Arti: 0212 224 57 56

İnönü Mah. Üftade Sk No:31 Elmadağ

TiyatroPOL İletişim: 0545 516 88 26

tiyatropOL

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Ali Ece

gitarcının intikamı

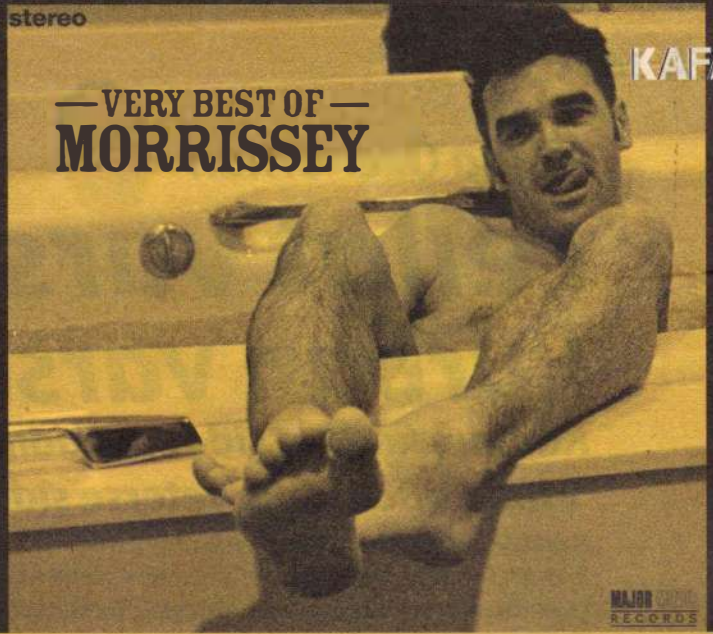
**Morrissey'e mutlaka gidin ama
gitmekten daha fazlasını yapın!**

Oasis'ten daha çok sevdiğim en az 25 müzik grubu sayabilirim. Ancak Oasis sadece bizim jenerasyonun en çok etkilendiği şarkılara imza atmasının yanı sıra bizim ülkede Kadıköy-Beşiktaş-Taksim-Bakırköy hattında kurulan yüzlerce güzel müzik grubunun da ilham kaynağı oldu. Bizim çocukların gruplarından farklı olarak Oasis müzikten hayatlarını kazanmanın ötesinde büyük oranda hak edilmiş (petrolcü-borsacı sınıfıyla karşılaştırınca) bir para da kazandılar. Ancak en çok para kazandıkları dönemde onlar da bizim çocukların gruplarındakine çok benzer solist-gitarci (besteci) geriliminden dağıldılar.

Solist Liam Gallagher, Beady Eye'ı kurdu. Malesef Liam'ın Beady Eye'ı tarihe iyi müzisyenlerin bir araya gelip vasat ile berbat arasında şarkılar yapan süper fiyasko gruplardan birisi olarak geçerek kısa sürede dağıldı. Liam'ın gitarci abisi Noel Gallagher ise önce bizzat vokalleri kendisinin yaptığı gayet iyi bir başlangıç solo albümü üretti. Noel, geçenlerde de Liam'ın Beady Eye fiyaskosunun tarihin sonsuz çöplüğüne gittiğini açıkladığı hafta yine şahane bir 45'likle yakında yayınlayacağı 2. solo albümünden ağızımıza bir tutam bal çaldı. Liam'ın asla Noel kadar iyi şarkılar yazamayacağı belliydi ama Noel Gallagher'ın Liam'dan daha iyi bir şarkıcı olacağını önceden tahmin eden kaç kişi vardı ki?

Rahmetli Oasis'in ilham kaynağı The Smiths desem, bu güzel derginin okuyucularının çoğu "Ooo şahane grup" derler sonra da "Morrissey tekrar İstanbul'a geliyor gideceğiz zaten" diye devam ederler. Ancak Smiths'in tüm şarkılarının 'asıl müziğini' yazan adam Johnny Marr'ın artık 'There is a light that never goes out'ı Morrissey'den sonra en güzel söyleyen adam olduğu, hatta Johnny Marr'ın grubunun bu Kadıköy marşlarından olan başyapıtı Morrissey'in grubundan çok daha iyi icra ettiği gerçeğini de artık ıskalamayalım! Marr üst üste 2 solo yayınladı ve (hiçbiri tıpkı Morrissey'in soloları gibi bir The Smiths olmasa da) Morrissey'in soloları kadar saygı ve sevgiyi hak ediyorlar... Bu Allah'ın belası 'Gösteri (budalalığı) Toplumu', müziği de fast-food tüketen ruh halsizliğinde olduğu için Morrissey'e Ajda Pekkan, Johnny Marr'a da Ajda Pekkan'ın eski gitarcisi muamelesi yapılması en başta The Smiths'in zaman ötesi müziğine hakaret! **Bu arada ben zaten Ajda Pekkan'ın gitarcısının Ajda Pekkan'dan daha değerli bir müzisyen olduğunu düşünüyorum, o ayrı!**

Lütfen, Morrissey'i Ajda ya da Ajdacıklar (erkek-kadın-3. cins ayırmıyorum sadece örnekliyorum) seviyesine indirgemeyelim. Ve lütfen bana kurnaz kaset satıcısının 'Ama yorumcu-seslendiren' klişesiyle gelmeyin! **Cemal Süreya şiirlerini Cemal Süreya'dan daha iyi okuyabilen, seslendirebilen kişi Cemal Süreya'dan daha mı iyi şair yani?** Aslında ben Ece Ayhan'ı Cemal Süreya'dan bile çok severim (hatta yayın yönetmeni bu dergideki ilk yazımı Ece Ayhan üzerine yazmamı rica etmişti) ancak mahsus Cemal Süreya örneğini verdim çünkü Türkiye'de evrensel müzik

konusunda zihni en açık yer olan ve ülkede o müzikleri en iyi icra edenlerin kalbi niteliğindeki Kadıköy'deki Cemal Süreya Sokak'ta bile hangisi daha değerli referandumu yapsak solistler, gitarcılara karşı büyük bir sandık zaferi kazanır; hatta seçim barajı varsa parlamentoya gitarci-başçı-davulcu-bağlamacı bile sokamayabiliriz!

Hâlbuki Hendrix'ten itibaren şiir sadece kâğıt kalemle değil gitarla da yazılıyor. Tuğrul Eryılmaz Abi beni affetsin ama Mick Jagger'ın en iyi solosundaki en iyi şarkısı bile Rolling Stones'un en iyi 100 şarkısının hangisinden daha iyi ki? O Stones ki 4 gitarcısı Brian Jones, Keith Richards, Mick Taylor, Ron Wood da tüm dünyada 4 ayrı gitar ekolü olup milyonlara ilham kaynağı oldular. Ancak bizim Kadıköy'de bile büyük çoğunluk Mick Jagger ya da Morrissey olmak istiyor! Kadıköy'ün yaşayan müzik okyanusları Mete Avunduk ve Cüneyt Kaşeler'in bile faal olarak tek müzik enstrümanı çalmamaları asıl derdim. Bir şarkıyı çok seversen nasıl çalındığına da kafa patlatmak gerekmez mi? Dinlediğinin karşılığı yenisini besteleyip icra edip üreterek geri vermek gerekmez mi?

Noel Gallagher, Johnny Marr örneklerinde gördüğümüz gibi artık gitarcıların solistlerden intikam alma çağına girmiş bulunuyoruz. Tıpkı futbolda birçok takım tek santrforla oynamasına rağmen o takımların 10 yıl öncesinin 2 santrforlu takımlarından çok daha fazla gol atmasının müzikal versiyonu! Artık Noel'in Liam'ın primadonna kaprisleri ve hiçbir müzik aletini doğru dürüst çalamadığı için kustuğu komplekslerine katlanmasına hiç gerek yok. Çünkü yeni müzik, üretim, kayıt ve konser ses düzeni olanaklar sayesinde bir gitarci-bestecinin iyi şarkı söylemeyi öğrenmesi, bir solistin kreatif gitar çalarak iyi beste yapmasından daha az zor...

Tabii ki Morrissey'e gidin, nasıl olsa Passolig de yok, orayı tıka basa doldurun, şahane şarkıları dört bir ağızdan hep beraber söyleyin. Ancak lütfen Youtube'den açıp 2013-14 müzik sezonunda Johnny Marr'ın The Smiths klasiklerinden **'There is a light that never goes out'**ı bir nevi bağımsız müziğin Şampiyonlar Ligi olan Glastonbury Festivali'nde ne kadar estetik ve başarılı şekilde icra ettiğine de kulak kabartın. Morrissey halen Marr'dan bile iyi bir şarkıcı ama Marr, halen Morrissey'den bile iyi müzisyen... Bu konjonktürde neden bunları yazdın dersin, şu anda yaşadığınız zaman ve mekân en yaratıcı, haysiyetli, zamansız müzikleri üretmeniz için en ideal zaman ve mekân. The Smiths ve 30 yıl önce şimdi yaşadığımız yılda üretilenlerden çok "daha yeni" ve ruh-zihin açıcı müzikleri yapanlar bizzat Thatcher'a kızıp yaptılar. Şarkı söyleyin tabii ama lütfen gitar, bas, davul, bağlama bir şeyler de çalın, gruplar kurun. Mete ile Cüneyt'in bana yaptığı 'kötülüğü' siz kendi sevdiğiniz kişilere yapmayın... İnternet çağının güzel çocukları size son sözüm şimdilik şu:

O kadar süper solist vardı da neden Windows'un en önemli müziğini Brian Eno yaptı?

Melda Özer Urhan

cellat varsa kurban, kurban varsa cellat var!

**Kadının kadına şiddeti, kadının çocuğa şiddeti, daha doğrusu;
'kimin gücü kime yeterse şiddeti' hüküm sürmekte tüm dünyada...**

Hayatı yöneten, kaygı, korku ve endişelermiş... Siz inanmayın 'ben bir tek Allah'tan korkarım' diyenlere. Herkes bir şeylerden korkar. Bazen de korkmaktan korkar. İçimizdeki korkunun esiri olmak var ya, işte sözün bittiği yer orasıdır. Çünkü o zaman zalimin zulmü sistemleşir.

Berlin'de öğrenci olduğum yıllarda üniversitede Süryani bir sınıf arkadaşım vardı: Ahmet. Ailesi mülteci olarak Mardin'in bir köyünden Berlin'e gelmişti. Bir daha asla doğdukları topraklara dönmek üzere, gemileri yakıp gelmişlerdi. Ahmet'in 5 ablası vardı ama en çok Ceren ablasını severdi. Ceren'in 2 çocuğu vardı ama kendisi hala çocuk, hala hayat dolu ve hala kardeşi Ahmet'le oturup duygu dolu şiirler yazıyorlardı o mülteci yaşama inat...

Ceren'in kocası şiddet kullanmaktan kaçınmıyordu karısına karşı. Süryanilerde boşanmak yok, çekeceksin çaresiz. Kapalı her toplumda olduğu gibi toplumsal baskı diz boyu. Ceren'in kocası ufak tefek, kara kuru bir adam. Kendisi ise uzun boylu, beyaz tenli, duru yeşil gözleri olan bir kadın. Kaderine razı değil aslında ama her bir noktasından toprağa binlerce ince iplikle bağlanmış Gulliver gibi çaresiz. Sonra bir gün bir haber duydum Ahmet'ten. **Ceren, kocasının onu dövmeye kalktığı bir gün kurtulmuş iplerinden, korkularından, kaygılarından ve eşşek**

sudan gelinceye kadar dövmüş ve o son olmuş bir daha adam el kaldırmayı denememiş bile. Fakat Ceren, 'Keşke insan gibi davransaydı da ona el kaldırmak zorunda kalmazaydım' diye düşünmüş, kendine yakıştıramamış, hem çok üzülmüş hem de çok utanmış o zamanlar. Bu bir çözüm değildi belki ama korkunun bittiği yerdi. İsyandı, yeter çılgınydı. 17 yaşında üniversiteye girdim ve politik bir yapılanmanın içinde yer aldım. Zaten öncesinde 'devrimci sempatizanı'ydım.

Böyle tanıttık kendimizi. Şimdi kulağıma ne kadar da yabancı geliyor bu kelime 'sempatizan'. Neden devrimci değil de sempatizan? "Devrimciyim" dersin "Hangi örgüt?" diye bir soru gelirdi arkasından. **"Sempatizanım" demek henüz araştırma aşamasındayım, safımı belirlemedim ama aynı zamanda ikna edilmeye de açığım demektir.**

Aslında 17 yaşımın duru ve adalete aç bakış açısıyla dünyadaki haksızlıkları olabildiğince yok edebilme çabasıydı benimkisi. Bu süreçte öğrendiğim en önemli şey ise; taşıma suyla değirmenin dönmeyeceğiydi. Yani herkes kendi meselesine, kendisine sahip çıkmalıydı.

Yıllar geçti üniversite bitti, birkaç sene Türkiye'de çalıştıktan sonra yüksek lisans yapmak üzere Berlin'e gittim. 'Ben istersem yaparım'ı öğrendim Berlin'de. Berlin benim hem

ikinci vatanım, hem de yaşam mücadelesini öğrendiğim şehrimdi. Ben Berlin'i sevdim, Berlin de beni. Ama bir şey daha öğretti bana. Bu da hasrete alışılmadığıydı. Tam alıştım dediğinizde tesadüfen açtığınız televizyon kanalında bir şehir hatları vapuru çıkar karşınıza ve o vapurun düdüğü gözlerinizi yaşlarla doldurur, burnunuzun direğini sızlatır. Ben çok gülerdim eskiden bu deyme **"Burnunun direği sızlamak da neymiş canım, burunda direk mi olurmuş?"** derdim. Varmış! Ha bir de memleket hasreti çeken Nazım'ı çok daha iyi anladım.

Bir vapur geçer Varna önünden,

Uy Karadeniz'in gümüş telleri,

Bir vapur geçer Boğaz'a doğru.

Nazım usulcacık okşar vapuru, yanar elleri..

Neyse; günlerden bir gün Berlin'de uzun bir dönem benim de evimin olduğu bölgeye bir tacizci dadandı.

Gece geç saatlerde evlerine gelen kadınları izliyor, anahtarla dış kapıyı açıp iç avluya giren kadınları bıçakla tehdit edip saldırıyor ve kaçıyordu. Alman polisi bile baş edemedi bu tacizciyle çünkü ara sıra ortadan kaybolup kendini unutturuyordu. Fakat bu tacizcinin hesaba katamadığı şey

Berlin'deki örgütlü kadın gruplarıydı. Hemen harekete geçtiler ve bu bölgedeki duvarlara 'Vergewaltiger wir kriegen euch' **'Hey tacizci, seni yakalayacağız'** sloganını yazmaya başladılar.

Sonra ne mi oldu?

Av olarak çıkardıkları bir kadına tacize yeltenen tacizciyi yakalayıp evire çevire dövdüler. Ben bu grubun içinde miydim yoksa değil miydim? Bu yöntemi savunur muyum yoksa savunmaz mıyım o ayrı mesele ama yine aynı noktaya geliyordum:

Kendi meselene kendin sahip çık.

Kadına şiddet meselesinin bu kadar gündemde olduğu bir dönemde aslında konu tek başına kadın meselesi değil.

Şiddet hayatın her alanında çok çeşitli formatlarda karşımıza çıkıyor. Kadının kadına şiddeti, kadının çocuğa şiddeti, daha doğrusu, kimin gücü kime yeterse şiddeti hüküm sürmekte tüm dünyada...

Şundan eminim: Ne zaman bir kayınvalide gelinine el kaldıran oğluna destek vermek yerine, oğlunun önüne geçip 'Hakkımı helal etmem, yakışmaz benim oğluma' diye haykıracak, ne zaman ki kadınlar çocuklarını dayakla terbiye etmekten vazgeçecek ve ne zaman ki bir kadın sofraya toplayan oğluna "Bırak oğlum kız kardeşin toplansın, senin eline yakışmaz" demeyecek işte o zaman biraz daha umutlu olacağız. Cellat varsa kurban, kurban varsa cellat var aslında.

Hep bir şeyleri kovalamakla geçiyor ömrü... Önceliklerin önceliği kariyer! İlk önce kariyer yapacak. Daha iyi pozisyon, daha fazla maaş için adam öldürmeye hazır... Para hem kölesi, hem efendisi! O mu parayı harcıyor, para mı onu belli değil. Sanki harcamaktan çok anlatmak için kazanıyor. Ama asla yetmiyor çünkü iş parayla bitmiyor. Daha bunun 'Her kapıyı açar abil' dediği 'Network'ü var, aleme salınacak nam, kesilecek onlarca racon var. Büyük şehrin büyük insanı için liste baya uzun anlayacağınız. Kariyer, para ve çevre tamamsa sıra geldi 'gerçek gösteriye'. İtinayla (tercihen Yunan adalarından) tatil anıları paylaşılacak, 'manyak eğleniyoruz' mesajı (mümkünse İngilizce) resim altı yorumlarıyla pekiştirilecek. Ne kadar happy hour, o kadar itibar sanal alemde... Popüler bir spor salonunda dövüş sporu öğrenmeye kız vermiyorlar memlekette... Sanatı da es geçmiyor. Contemporary İstanbul'a uğruyor, eserlere dikkatle bakmasa da fotoğraflarını çekmeyi ihmal etmiyor.

'Dur bir de check-in yapalım' sonra Arnavutköy'de rakı-balık... Sabah spor salonunda göremedikleriyle orada hasret gideriyor. Gece bilindik bir gece kulübünde nihayetleniyor. Kulüpte muhakkak bir puro içiliyor. Pazar sabahları Boğaz'da yürüyüş, ardından tamamı İstanbul'da üretilmiş kahvaltılıkla 'serpme Van Kahvaltısı'. Bu kahvaltıdan da bir kare paylaşıp altına (tabii ki) en sevdiği şair Cemal Süreya'dan 'Kahvaltının mutlulukla bir ilgisi olmalı' dizesini yazıyor. Şiirle tüm ilişkisi bundan ibaret zaten. Günün geri kalanı Hangover'ı atlatma çabası ve zoraki aile buluşması. Eve dönüş yolunda hep aynı iç sıkıntısı. 'Çok ihmal ediyorum. Keşke daha çok vakit geçirsek eskisi gibi' Eski? Eskiye düşününce canı sıkılıyor. Çünkü eski, eksikliğini hatırlatıyor. O yüzden en iyisi hızla uzaklaşmak eskiden ve cazibesine kapılmak 'yeni' olanın. Yeni arabanın, yeni mekanın, yeni insanın tadını çıkarmak... Ne zamana dek? Eksikliğini hatırlatacak kadar eskiyene dek...

*Banks

aşkı anlamaya çalışmak en büyük hıyarlıktır!

Servet Amca: Bahadır bu ne hal böyle? Sizinkilerin hepsi avare... Aşk meşk meseleleri galiba?

Bahadır: Valla bende yok Servet abi de diğerlerini bilmiyorum ki.

Servet Amca: Oğlum, hayat aslında tek kişiliktir. İnsan iki kişi olmak için sever, üç kişi olmak için sevişir. Yaşamak sonunda öldürür insanı ama, insan; öleceğine inandığı halde yaşamaya devam eder.

Sen hiç aşık oldun mu hayatında yavrum?

Bahadır: Ben bir kere aşık oldum Servet abi. Lisede... Özge'ydi adı. Öyle mavi saçlı, kıvrırcık gözlü bir kızdı. Neyse abi, ben aşkı poşet çaya benzetiyorum.

Servet Amca: Aslında aşkı yağmura benzetmek lazım hani göğüne bir türlü dönmeyi düşünemeyen yağmura...

Aşk kovalamaktan çok kaçmayı, görmekten çok özlemeyi, dokunmaktan çok düşlemeyi sever.

Öyle haindir ki bu aşk; nerede imkansız varsa gider onu sever.

Aşk üzerine her şey söylenmiştir ama herkes tarafından değil. Şairler ve yazarlar takımından söylenmiştir... Onlar aşkı anlatmak için bu kelimelerden hep medet ummuşlardır. Yanlış, ters!

Sözlerden çok, gözlerdedir aşk... Aşkı anlamaya çalışmak en büyük hıyarlıktır ulan! Kim anlamış ki sen anlayacaksın? Sen aşıksın bir kere, o değil ki.

Aşk var ya bu namussuz aşk; gülün dikenini var diye üzülmekten ziyade, bir diken çiçek açmış diye sevinmeye benzer.

İlk bakışta değil son bakıştadır aşk. Yani ayrılırken sana nasıl bakıyorsa, o kadar sevmiştir seni. İşte bu kadar... Bilmem anlatabildim mi?!

Dilan Bozyel

yaşasın mutluluk hormonu eksik biz insanlar!

Bir Karaköy vapurunda, çatısız Haydarpaşa'nın üşüdüğünü hissederken bir akşam; yırttım içinde bulunduğum jelimsi zaman dilimini...

Eğilip yapraklarını koklamak yerine, avucumuzu sürttükçe mutsuz ettiğimiz fesleğenler kadar mutsuz olduğum yirmi yedi yaşımın nankör gecelerinden birindeydim. Fotoğraflarını çektiğim bir projenin lansmanında barda yalnız başıma oturmuş önümdeki kadehi yudumlayıp gecenin bir an önce bitmesini beklerken yanıma sarışın bir adam yaklaştı. Benimle konuşmak için

yaklaşamayacak kadar temiz ve pahalı gri bir takım elbise vardı üstünde. Sigaramı yaktı ani bir hamleyle. Üç saniyelik sessizliği bozdu sonra;

- **İntihar etmeni sabırsızlıkla bekliyorum Dilan Bozyel.**

Yutkunmakla kusmak arasında bir yüz ifademle adamın gözlerine baktım, pardon; güzel, yeşil gözlerine baktım.

- **İntihar etmeyi sabırsızlıkla bekliyorum, teşekkür ederim.**

Ölümcül diyalogumuzun üstüne kartvizitini uzatmasına elbette hiç şaşırmadım. Gazeteci olduğunu okuduğumda da şaşırmadığımı itiraf edebilirim ama sırf konu açmak için ufak bir yalana sığındım;

- **Nereden tanıyorum ben sizi, net hatırlayamadım?** Küt! diye cevabımı aldım, jilet takım elbiseli bir gazetecinin bir yalana inanmasını beklemem hataydı zaten.

- **Hayır Dilan Bozyel, ben seni tanıyorum. Sen beni, tanıyorsun.**

- **Tanımadığım sarışın bir adamın ölmemi beklemesi çok saçma; izninizle yalnız başıma, aklıma gelen bir şarkıyı mırıldanmak istiyorum şimdi.**

- **İzin senin, ben de intiharından sonra yazacağım kitabınla ilgili bilgi toplamaya devam edeyim o halde. Mümkünse intihar ederken o çok sevdiğin askılı ipek kırmızı elbiseni giy.**

İçinde bulunduğunuz toplum sizi de bir yerlere ait olmanız için zorluyor mu? Durun tahmin edeyim azıcık; iyi bir okulu kazanmanız, okulu bitirmeniz, askere gitmeniz, evlenmeniz, hatta düzgün(!) biriyle evlenmeniz, başarılı olmanız, para kazanmanız, ağırbaşlı olmanız, elit kesime dahil olmanız isteniyor sürekli sanki, değil mi?

O dönemde, sanki algıda intihar seçiciliği gibi, birkaç kişiden daha duydum 'intiharımı' beklediklerini.

İçinde bulunduğum toplum 27'ler kulübüne ait olmamı istiyordu. İntihara ramak çılgıncı martılar ile intihara zorlanan ben; bir Karaköy vapurunda, çatısız Haydarpaşa'nın üşüdüğünü hissederken bir akşam; yırttım içinde bulunduğum jelimsi zaman dilimini. İçinden geçtim o yariğin ve bu bahsi geçen kimsesiz topluma ait olmak istemediğimi yazdım asfaltın üstüne nefesimle.

Dün akşam Tarlabası'nda ellerim cebimde yürürken, Cihangir ülkesinden dışarı henüz adım atmamış, toplum ölçütlerince başarılı sayılan bir arkadaşım aradı; çok mutsuz olduğunu ve intihar etmeyi düşündüğünü söyledi.

Cevabım çok hızlıydı;

- **İşte bu, harikasin. Hemen yanına gelip son fotoğrafını çekmeliyim."**

Bu sabaha karşı Karaköy'de salaş bir balıkçıda telefondaki mutsuz arkadaşım (hayır reklamcı tayfasının meşhur ettiği yerde değil elbette) Galata-Köprüsü'nün ışıklarının vurduğu

rakı kadehlerimizi kaldırdık şu kolay kolay vazgeçmeyeceğimiz güzelim hayatta hiçbir yere, hiçbir şeye, hiç kimseye ait olmayan bizlere;

masamızda bir saksıda fesleğen, eğilip kokladıkça yapraklarını, cilveli cilveli gerdan kırıp durdu masadaki ekmeğe dadanan kuşlara.

Not: Gazetecinin kartvizitini, önce aynı gece barda oturan sarı boyalı saçlı kadına vermeyi planlayıp, ertesi gün Emirgan Mezarlığı'nda kurmuş bir ağacın toprağına gömdüm.

Güçlü Mete

nerede o eski yılbaşı geceleri?

Çağa ayak uydurmaya çalışırken duygularınızın köreldiğini düşünüyor musunuz hiç? Son sürat giderken, yanından veya ezerek geçtiklerinizi fark ediyor musunuz?

Yılbaşını bir hafta önceden beklemeye başladık. Babam alışveriş yapar, annem menüyü hazırlardı. Dönem itibarıyla 'Rus' olmayan 'Amerikan' salatası yapılırdı... Aynı gün kuruyemiş alınır, akşamında sobada veya kaloriferde ısıtılırdı. Şam fıstığının bol tüketildiği gecelerdi. Biz hindicilerden değil, tavukçulardandık. Pişerken mis gibi kokan tavuklar vardı.

Bütün aile bir arada olur, çocuklar kaçacak yer aramazdı. Zaten kaçsan ne olacak, ne internet var ne bilgisayar...

Tek eğlencemiz vardı; televizyon... Özel eğlence programını

kimin sunacağından, hangi sanatçıların yer alacağına kadar tüm akış önceden açıklanırdı. Saat tam 12'de kimi dinleyeceğimiz önemsenirdi; **"Yeni yıla Zeki Müren'in anonsuyla gireceğiz"** harika! Yılbaşının olmazsa olmazıydı dansöz; **"Nesrin Topkapı çıkacakmış"** haydi ekran başına! Kanto deyince Nurhan Damcıoğlu! (20 yıllık bir radyocu olarak atlamamalıyım) TRT radyolarında yılbaşına özel canlı yayınlar yapılır, dönemin ünlü spikerleri sunar, oyuncular skeçler hazırlardı. Sonra âdetler değişmeye başladı, eh

değişecek tabii. Özellikle büyükşehirlerde restoran ve barlar eğlencenin alternatifi oldu. Önceleri iyiydi de sonraları dışarıda eğlendiğimiz ortamlardaki bazı insanlar rahatsız edici olmaya başladı.

Yılbaşı ve bayramlarda kartpostal atardık. Kendi el yazımızla tebrik yazar, zarfı yalayıp kapatır, postaneye verirdik.

Şimdinin SMS'i hatta Whatsapp'ıydı postaneler...

Aile içi eğlencemiz tombalaydı; Çinko! Çok uzun sürmezdi ama çocukken kazanılan paranın keyfi bir başkaydı.

Bize aptal muamelesi yapan akıllı telefonlarda 'Tombala' uygulamaları var artık. Her şey bir tuşla parmağının ucunda. Tabii teknoloji bu kadar ilerlemişken tombala oynayan da kalmadı ya... Yılbaşı gecesi bir tuşla

olmasa da birkaç tuşla evinize istediğiniz yemeği getirebilirsiniz. Yine aynı cihazdan müzik çalabilir, yeni yıla Zeki Müren'le girebilirsiniz. İsteddiğiniz dansözü oynatabilir, beğenmezseniz diğerine

bir noktada ki, saat farkını hesaplarsanız dünyanın bir ucunda insanlar yeni yıla nasıl giriyor izleyebilirsiniz. Hatta izlemek ne kelime iletişim kurabilirsiniz.

geçebilirsiniz. Teknoloji öyle

geçebilirsiniz. Teknoloji öyle

Bu yılbaşı gecesinde dikkat edin, saat tam 12'ye gelirken 10'dan itibaren geri sayım başladığında çevrenizde 'Anı Yaşamak'tan uzak, ellerinde cep telefonları, video kaydı yapanları, tweet atanları, Instagram'a havai fişek görüntüsü yetiştirmeye çalışanları göreceksiniz. (Tabii yaşadığınız topraklarda yılbaşı kutlaması hala yasaklanmamışsa!) Bunlar olmasın mı?

İletişimin zirve yaptığı bir çağda yaşıyoruz, elbette olacak.

Tüm bunlardan ben de yararlanıyorum ama yine de yapay kalıyor bazı şeyler. Kestaneyi sobaya koyuyorsun, pişiyor da kokusu gelmiyor gibi...

Aç parantez... Çağa ayak uydurmayan zamanın gerisinde kalır, doğru.

Bu hıza ayak uydurmaya çalışırken duygularınızın köreldiğini düşünüyor musunuz hiç? Son sürat giderken, yanından veya ezerek geçtiklerinizi fark

ediyor musunuz? Durup 'anı yaşamak' yerine sadece gelecek için koştuğumuzu ne zaman anlayacağız? Kapa parantez... Eğlence için dışarı çıkayım desen, o gece herkes dışarıda ve yan masada oturanın kim olduğu belli değil!

Normalde diyeceksin ki 'Bana ne.' Ama adam senin masaya düştü düşecek. Zaten rezervasyon çokluğundan balık istifi oturuyorsun. Her zaman ödeyeceğin hesabın en az 3 katını ödüyorsun fakat aldığın hizmet her zamankinin üçte biri değil. Yemeğe giderken trafik çilesi, dönerken trafik terörü... Nerede olduğun önemli gibi görünse de asıl önemli olan birlikte olduğun, havasını soluduğun insanlardır. Ama küçük bir salonda, ama büyük bir restoranda, belki nöbet, belki dağ başında... Ben bu yılbaşını ailem ve çok yakın dostlarımla şehir gürültüsünden uzak, doğayla iç içe, genelde bahar ve yaz aylarının favorisi Kaz Dağları'nda geçireceğim, Tuncel Kurtiz'i anarak...

Yağmur yağar, toprak kokusu gelirse burnuma, değmeyin keyfime. Yakında yağmur yağdığında düşecek toprak bulamazsa damlalar, özlemle arayacağız toprak ve çim kokusunu...

Haydi iyi seneler!

Akşamsefası

Ceyhun Yılmaz

kalbimdesin... aklım almıyor seni...

Bu ikisinin anlaşılamadığı bünyeler hep perişan olur
'zor' oyunu bozar derler ya...

Kalp de öyle.

Mantıksız uyarıları işlemez ve gelir hüznün kapısı...

Kiminin hoşuna gider kapı çarpar, vurulur açılır-kapanır...

Akl yoluyla yaşamak istersen kalbin işini, kapını çalan
olmaz bu tek düzelik ve 'dürüst' yalnızlık rahatsız ederse
seni, bile bile açık bırakırsın bazen kapıyı
eee bunu yapanlar şikayet etmeyerek içeri izinsiz
girenlerden...

Candaş Tolga "Bizim dergiye şiirimsi bi'şeyler yaz"
dediğinde bu iki olgunun hayatımızdaki yeriyle ilgili
aklımdan geçenleri yazmak istedim.

**Sigortalı olsalar, kalp beyinden daha önce
emekli olurdu, çünkü kalp anneye başlıyor
sevmeye ama beynimizin düşünmeye
'anlamaya' başlaması maalesef
bazılarımızda geç-hiç olabiliyor.**

Bu tariftten anlaşılıyor ki kalp yorgun, beyin-akıl ise çok
geç gelen hediye.

Birinin 'krizi' var ötekinin kanaması, birinin hep
bozduğunu, diğeri yapmak için uğraşıyormuş gibi...

İşte ben kalbiyle aklını çok yoranlara ayırdım size KAFA
Dergisi'ndeki 'merhaba'mı...

Yormayın kendinizi dostlar...

**Aklınız, yolu bildiği halde ısrarla müşterinin tarif
etmesinden bunalan bir taksici gibi kalmasın.**

Sağlıklı olursa sizi her derinlikten kurtarabilecek tek
kuvvet o beyin aş çukurundan bile ama kalp hep

bağırır, aklın anlayabileceği bir dil değil der benimki...

Ve merdivenlerde sessiz bırakır bir gün herkesi. Yine de

en eski hüznün yaşanacak... Benzeyecek 'boş bir şehir

sokağına' mutlaka kalbin yeniden kalabalıklaşacak

elbette sen üzölmeye izin verdiğin sürece eğer hüznün

ince bir zevk verdiğini keşfeder ve aşkın tamamının

bü olduğuna inanırsanız... Akıl zorunlu tatile çıkar, kısa

tatiller iyidir belki ama size hatırlatırım, nasıl biteceğini

bilmediğiniz bir tatile çıkmayın!

Ruhunuz temiz, KAFA'nız sağlıklı olsun efemim

hayata beraber anlamak üzere...

Beyza Gizem Özlük

kül kokusu

Sıradan...

Muhtemelen bir kedisi olsa adını Minnoş koyacaktı.

Öyle tahmin edilebilir, öyle sürprizsiz, öyle sıradan...

Sanki o bir kaptı ve altını çizebileceğim bir tek satırı bile yoktu.

Sönüktü.

Kül kokuyordu.

Sürekli bir sönme halinin verdiği bir kokuydu onunki.

Fırtınası böyleydi, o böyleydi, yanamaz, parlayamazdı.

Yalnızca cılız kıvılcımları vardı, harlanamadan sönüverirdi.

Onun bu kül kokusu bundandır sanıyordum.

Korneası sisli. Göz bebekleriyse, ne bileyim, bulutluydu.

Evet, bulut diyeceğim.

Kaplıca bir bulut.

● öyle bulut bulut bakardı, gördüğü her bulutu bi'şeylere benzetmeye
çalışan ben, onun gözlerindeki bulutları hainliğe yoramamıştım,
görememiştim. Diyorum ya, sisliydi işte.

Hal hatır sorduğu ses tonuyla, başına bi'ş geldiğinden bahseden ses
tonu aynıydı. Düz, heyecansız, inişsiz-çıkışsız...

Bu hali, ancak kusursuz bi yalancının ehli olabileceği bir halmış,
sonradan öğrendim. Bense hep kül kokusundan sanıyordum.

Yalnızca ona -onun puslu yüzüne- bakarak yeltendiği hemen her
yemek girişiminin kulbu yanmış, dibi tutmuş tencereyle sonuçlandığını,
tencereleriyse sarı bezle tedirgin tedirgin musluğun altına sürüklediğini,
çayın -elbette demli ve şekerli- yanına hepkavrulmuş kuru yemişleri
tercih ettiğini, ellerininse yaz kış sıcak olduğunu okuyabiliyordum.

Çünkü o, kül kokuyordu.

Bi'şekilde yanık, acı, sıcak ne varsa ne gördümse onunla bir alaka,
bir köprü kurmaya çalışıyordum.

Ben, çalı çırpıydım onun için, anlayamadım.

Tutuşuyordum, fark edemedim.

Diyorum ya sisliydi, göremedim. İçinde yanmaya meyilli ne varsa
evvelden söndü sanıyordum.

Ben kendi kendime, öyle sanıp sanıp duruyormuşum.

Saç diplerimden topuklarıma kadar yanıklar giyiniş kuşanmışım.

Ben onun söngününe tasalanırken,

yangınının farkına çok geç varmıştım.

Ah...

Şimdi ne zaman bi kül kokusu canıma değse hep aklıma insanların
kendü odunlarını sırtlanıp cehenneme taşıdığı gün, onun oraya baştan
ayağa ateş olarak gittiği gelir.

Şimdi ömrümün bir duvarı boydan boya is...

Bunca sisten, pustan, külden, isten sonra lafımı geri alıyorum:
Muhtemelen bir kedisi olsa adını Minnoş değil Duman koyacaktı.

Zeki Kayahan Çoşkun

memesiz clara, sağ beksiz beşiktaş gibidir

Gazetelerde hemcinslerimi Everest'e tırmandıran bazı haber türleri var. Bunlardan biri mevsim değişimlerinin yazlık bölgelerimizle sınırlandırılması.

"Clara, Antalya'da yazı erken getirdi..."

Söz konusu haberde memeleri meydanda, üstsüz güneşlenen ecnebi bir ablanın fotoğrafı bulunmaktadır. Aylardan Mart'tır.

Clara'nın sonbahar versiyonu da Kasım ayında yaşanır.

"Clara Antalya'da hala yazı yaşıyor" diye ispiyonlanır.

Tabii Clara ablanın memeleri yine ortadadır. Memesiz Clara, sağ beksiz Beşiktaş gibidir. Necip'ten silikonlu da olsa, Clara candır kimi gazeteler için.

Ve şu cümleleri de Clara mutlaka kurar: "Antalya çok güzel... Deniz, kum, güneş harika, her sene buradayım."

Halbuki sayfa dolsun diye yaratılmış bir Clara'dır o. Ne cümleler Clara'ya aittir... Ne de aslında Clara diye biri vardır. Sahilde kendi kendine neşelenen birinin fotoğrafı çekilir ve bu haber yapılır.

Clara'nın yanında Tommy de vardır, Ferdinand da, Anderson da... Fakat onların mevsimlere inat beliren tatil heveslerine yer verilmez. Zira memeli de olsalar, aslında memesiz canlılardır. Haber değeri yoktur.

Alışlagelmiş ve beni dellendiren bir diğer haber türü ise 'Kansere çare bulunmak üzere' haberleriyle, meyve sebze haberleridir. Hemen her gün bilim adamlarının kansere درمان olacağına dair müjde veren haberlerini okuruz. Bu mutlu haberler hep şöyle nihayetlenir: 'Araştırmada son

aşamaya gelindi...' Öyle de kalır o araştırma! Sonra başka bir bilim adamı aynı umudu pompalar, anasını sattığının araştırması yine son aşamada kalır.

Bu böyle gider... Araştırmasını tamamlayıp, sonuç budur, çareyi de buldum, adım da şudur demez hiçbirisi.

Diğer mevzumuz; meyve sebzelere gelelim:

"Mandalina kasık ağrısına iyi geliyor..."

Patates romatizmanın ilacıdır...

Soğan en doğal bir antibiyotiktir...

Domates saç diplerini derinlemesine besleyen yegâne bir şeydir... vs..."Ve gazetelerde soğanın nimetlerini okurken, birkaç gün sonra "Soğanın fazlası kasları yoruyor, coşkuyu harlıyor" benzeri bir habere rastlayınca şaşırarak kaçınılmaz olur. Bir meyve ya da sebze herhangi bir derdimize çare olurken, öte yandan zarar da verebilmektedir... Bu bünyeyle ve de fazla tüketmekle ilgili bir çelişkidir...

Hulasa **'her şeyin fazlası zarar'**ın haber haline getirilmesidir çeşitli şekillerde. Ve nedense meyve-sebze haberlerinde öyle fotoğraflar kullanılır ki, dişleyişim gelir ilgili objeyi o an. Bir çilek bu kadar mı güzel olur? Veyahut da bu ne kadar muhteşem bir elmadır. Oysa pazarda, manavda kesinlikle böylesine düzgün, görüntüsüyle lezzet vaat eden dürüst bir meyveye rastlayamazsınız.

'Çilek cinsel gücü artırıyor...' Bu haber üzerine manava koşulur... Çileğe ulaşılır... Çileğin bilinmeyen değerinden 'ah'ı çıkarılmış ve sonuç olarak 'vah' elde edilmiştir... Çilek demeye de epey şahit ister... Bin şahide fit oluyorlar tabi, bu kadar da korkulmasın!.. Yarısı üstünden fırlamış, kocaman olmuş, yanlarında tomurcuk şeklinde çıkıntılar oluşmuş ürkütücü bir şeydir o... **Sanki akraba evliliğinin sakat bir ürünüdür, lakin çilek denmektedir ısrarla.**

O çileğe şöyle bir bakılır...

Haberdeki fotoğraf ve haber başlığı göz önüne getirilir:

'Çilek cinsel gücü artırıyor...'

"Çilek daha doğru dürüst kendi cinsel hayatına çeki düzen verememişken ve hatta üreyememişken sağlıklı bir şekilde bana ne faydası olacak allasen" denir ve bir umut daha nadasa bırakılır.

Çilek farz-ı misal söylenmiş bir meyvedir.

Yoksa bu yazıyı yazan bireyin çilekten medet umduğu yoktur.

Ama dersiniz ki, nedir senin dopdolu bir hevesle manava koşmana vasıta olmuş meyve; cevabım avokado olur.

İsmi şen... Tınısı güzel...

Bir vaadi olmayan mert bir meyvedir kendisi. Severim...

"Bizim neyimiz eksik?"

30'lar dediğin...

Aralık ayındayız.

Ve her Aralık, kim ne fırsat bulursa bu aya biraz yüklenir:

'Bakar mısın Aralık geldi ya... Ne de çabuk geçti sene...'

İlk akla gelen geçen yılbaşı gecesidir.

Bu sene ki yılbaşıyla arasındaki mesafenin 'indi-bindi' cılızlığında olması, can sıkır biraz. Sıkır sıkmasına da, ne gam.

Geçiyor işte... Gececek...

Değil bir yıl öncesi, on yıl öncesi bile başucumda.

On yıl sonrası da aynı yakınlıkta. Daha fazla kırışmış, daha fazla burulmuş ve durulmuş olarak elbette.

Yaşlanıyoruz... Ve tüm kozmetik çabalar, sadece klinik deneylerde sonuç veriyor.

30'lu yaşlarımdayım ve ara sıra duruyorum...

VJ ağzıyla demem gerekirse; kal geliyor, oha falan oluyorum...

Hep böyle olur diyor, daha önce 30'larda olanlar...

18 demek, 22 demek varken... 30'lar nedir? Ne çabuk geldi...

Geçiyor... **Bulgur pilavına da en az pirinç pilavı kadar şans vermeye başladıysanız...**

Soğan antipatik değilse eskisi kadar... Ve balığın yanına yakıştırabiliyorsanız...

Kenarları açılmış, nüfus cüzdanınızdaki fotoğraf size uzak bir gence ait ise...

Ehliyetiniz sararmış ve yer yer kırılmışsa... Bu kırılma PVC kaplama ile örtbas edilmeye çalışılmışsa...

Çocuk seslerine tahammül edemiyorsanız... Arada bir balkondan, pencereden top oynayan, oynarken gürültü yapan çocuklara bağıriyorsunuz... Susmadıklarında üstlerine leğenle su dökmek geçiyorsa içinizden... (Geçiyorsa diyorum, zira dökmek 50 yaş üzeri bir aktivitedir...)

Liseye giden öğrencilere "Sanki biz fiziken daha iriydik o yaşlarda" şüphesiyle bakıyorsunuz...

Maçlarını seyrettiğiniz futbolcular, teknik direktörse nicedir...

Eve misafir gelmesini istemiyorsanız...

Eskiye çok net hatırlayıp, üç-beş gün öncesini anımsamakta zorluk çekiyorsanız...

"Sana bunu anlatmış mıydım" diyorsanız sık sık... Ve "evet" cevabını alınca, hafiften bozuluyorsanız. Yine de anlatmak isteğiniz gözünüzden okunuyorsa... Amma illa ki içinizde kalıyorsa bu heves...

Ziraat Bankası'na resmi zorunluluktan yolunuz düştüğünde, sırada sabırla bekleyen teyzeleri, amcaları tek tek inceleyip üzülüyorsanız...

Bilinki ya otuza çok az kaldı.

Ya da otuzu geçtiniz...

Erhan Karadağ

atina'dan bildiriyor!

Geçtiğimiz ay kapısından döndüğü komşu topraklarına bu defa sızmayı başaran Erhan Abi, Selanik'ten Aleksandropolis'e kadar Yunanistan izlenimlerini hem yazdı hem fotoğrafladı.

Geçtim nihayet...

Küçük bir karavanla, daha doğrusu Camper'le bir hafta Yunanistan'ı gezdim. Bazen deniz kıyısında bir kampingde, bazen orman içinde, duruma göre bir otoparkta veya şehrin en işlek caddesinde bir köşeye çekip arabada uyudum.

7 gün 7 gece Yunanistan'ı gezdim.

Aleksandropolis, Thassos Adası, Kavala, Helkidiki Yarımadası, Vourvourou (Forforov), Nea Tirilye, Selanik...

- Yunanistan'ı yine çok sevdim.

- Yunanlar gerçekten hep çok eğlenceli, samimi ve gördüğüm kadarıyla

Türkiye'yi de Türkiye'den gelenleri de seviyorlar.

- Balıkları çok taze.

İzninizle Komşu'da karşılaştıklarımı, gördüklerimi, duyduklarımı ve bende yarattığı çağrışımları paylaşacağım:

İLK GÜN; İLK TANIŞMA

Laura... Kamping'in resepsiyonunda çalışıyor. Bir şey sormak için gittiğimde tanıdım. Telefonla konuşuyordu, o kadar güzel konuşuyordu ki benim mevzum değişti. Telefon kapanınca "diliniz ne güzel, kulağa ne hoş geliyor" dedim. Kompliman yapmak için söylememiştim ama komplimanın kralını Türkiye'den geldiğimi bildiğinden mi ne, o yaptı sanki. Şaka bir yana, içtenlikle söylediğine eminim, o da Türkçe'yi çok beğendiğini ve öğrenmeyi çok arzu ettiğini söyledi. Konuşma haliyle güzel başladı, ki asıl soracağımı sormaktan vazgeçeceğim kadar.

Laura yazları geliyor Yunanistan'a, evine. Ermenistan'da yüksek lisans yapıyor, diploması okuyor. Türkçe meraklısı ve derdi itirazı Ermenistan-Türkiye sınır kapısının kapalı olması. Siz ülkenizi ne kadar gerçeklerden uzak, tarihle yüzleşmeden, iddiaları tartışmaya bile yaklaşımdan

yönetmeye devam edin, bakın komşu kızı Yunan Laura Türkçe öğrenmek istiyor, ama diploması Erivan'da okuyor. Muhtemeldir Ermenice'yi de, gerçeklerin oradan görünen biçimini de daha önce öğrenecek. İşte o karavan kampında tanıştığım genç kadının bende yarattığı bu düşünceler, hatırlasam da unutturdu bana o resepsiyona ne sormak için gittiğimi... Kavala'ya doğru giderken yolda çok hayıflandım; tatile birlikte devam etmeyi niye teklif etmedim ki Laura'ya!

JONGLÖR ARKADAŞLAR

Thassos Adası'nda iki nefis gün geçirdim. Gökçeada ile Kavala arasında, Kuzey Ege'nin en büyüklerinden; kahveni ister Saros'a doğru iç ister Kavala'ya... Çevresi 100 km civarındaki bu adanın her koyu ayrı bir plaj, ya da nefis bir doğa. Plajın birinde diyeceğim ama o şahane koya haksızlık olacak, saksafon sesi duydum, arayıp bulup yerleştirdim deniz kıyısındaki sahne kenarına. Gitar, dans, şarkılar peş peşe gelince yalnızım ya, onlarla da tanıştım ister istemez. Aslında üçü de jonglör. İspanya'dan çıkmışlar İstanbul'a kadar yoldalar. Yazı burada, Galata'da bitirecekler. Gittikleri yerlerde ya bir ya da iki gece kalıyorlar. Karın tokluğuna müzik yapıyorlar, bira ya da şaraba da şahane gösteri... Diyeceğim, işletmecilere Noel Baba gibi uğruyorlar bu bacasız sanayide...

Laura'nın Türkçe öğrenme hevesine bir katkı olmadı ama, tanıştıktan sonra Carlos bırakmadı beni. Türkiye'ye gelecekler ya kısa bir İstanbul rehberi istedi. Nerede vakit geçirilir, neler yapılır, önerilerimi not etti. İstanbul haritasının arkasına üç beş küçük karton, el yapımı pratik Türkçe fişler yapıştırdık. Türkçe'nin yazıldığı gibi okunduğunu anlatamadım ama "Burada gösteri yapabilir miyiz?", "Bu barda gitar/saksafon çalıp şarkı söyleyebilir miyiz?", "Teşekkür ederim", "Lütfen" diye Türkçe ve büyük harfle yazdığım, "İYİ GECELER", "GÜNAYDIN" kelimeleriyle uyandıramayacağım kesin tabii ki.

Küçük ve tabii ki tam karavan değil ama yine de bir ev... Bir yere kurulunca oynamıyor yerinden; katlanan bisikleti açıyorum, alışveriş, tur-turizm hepsi iki teker üstünde.

TOMA ve gaz maskesi konusunda da bilgilendirmeye çalıştım biraz. Semtlere göre biber gazı durumunu da tahmini olarak verdim ki, ona göre gezsinler. Onlar da bana Yunanistan'da gezmeme gereken, mutlaka görmemi önerdikleri yerleri yazdılar, işaretlediler. Özetle iki bira bir spagettiye bütün plaj ayrı eğlendi ben ayrı...

YENİ TRİLYE - YENİ MUDANYA

Carlos'un tavsiyesi üzerine Helkidiki yarım adasına doğru yola çıktım. Otobandan çıkınca Atina'ya şu kadar, Selanik'e bu kadar kilometre kaldı tabelaları kayboldu, acayip tabelalar çıktı;

NEA TRİLYE 67 km

NEA MUDANİA 42 km

Anadolu'dan göçen Rumlar yerleştikleri köylere aynı ismi vermiş. Gel zaman git zaman onların da köyü önce kasaba, sonra orada da şöhret olunca otoyollarına yazdırmışlar Mudanya'yı da Trilye'yi de. Sadece Trilye'yi gördüm. Kıyı kasabası değil ama küçük enfes bir zeytin nahiyesi. Zeytin ağaçlarına büyük saygı duyulduğu dönümlerce hektarlarca zeytin ağacının, üzüm asması gibi düzgün durmasından belli. Denize çok yakın değil. Birisi dedi ki "Bugün buraya çok taze balık geldi." Buldum Trilye'nin tek balık lokantasını oturdum. Taze sardalya ve kalamar önerilince tabii ki teslim oldum. Bir kadeh de Uzo filan derken uzadı benim muhabbetim. "Nereden zeytin alabilirim?" diye sordum. Mekanın sahibi de "Ne kadar alacaksınız?" diye sordu.

Cevap verinceye kadar içeriden 2 kiloluk bir yeşil zeytin kavanozu getirip armağan etti...

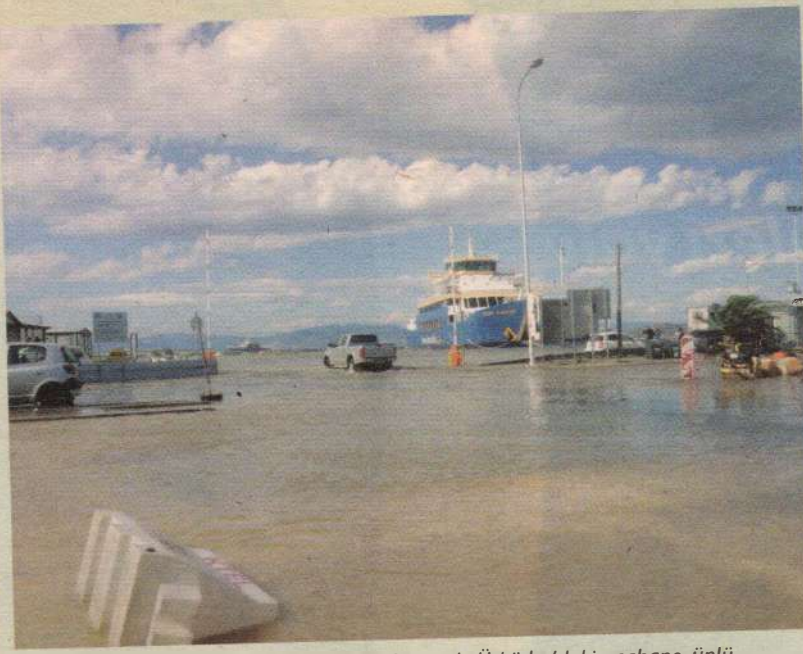
Zeytin dalı filan değildi bence sunduğu, ağacıydı, bahçesiydi... Belki de daha büyük bir dünyaydı 'zengin egemenlerin' zeytin ağacı katlettiğini bilen birine.

Tam dükkandan çıkıyordum ki zeytin armağan etmesinden ve güzel bakışlarından başka bir muhabbet kuramadığım lokantacı abi peşimden seslendi. İki elinin arasında bir rulo açtı. Panoramik bir fotoğraf gösterdi: Trilye... Bizim Trilye'yi neredeyse cebinden çıkaracaktı. Sonra aniden içeriye girmesiyle çıkması bir oldu. Daha ne isteyeyim, bir tek tatlı yememiştim. Sağolsun merdivenin ikinci basamağında onu da ikram etti...

TAVERNA... TABAK KIRMAK YOK DÜET VAR

Selanik'te bir gündüz, bir gece kaldım. Arabayı beyaz kulenin dibine park edip çıkardım bisikleti. Düz ayak ya İzmir gibi, saatlerce gezdim. Günlerdir doğadayım, yattığım saat 23.00, uyandığım 08.00... Bugün dağıtacağım dedim, tek başına ne kadar olabilirse... En az üç taksi durağına turistik olmayan, semt sakinlerinin, kent insanların gittiği tavernaları sordum. Buldum bir yer gittim, boş. Müzik 24.00'da başlıyormuş. Yarım saat daha pedal çevirip, bir birayla da ikinci yarım saati harcadıktan sonra tekrar girdim... Matineyle başlayan piyes gibi, çoktan başlamış müzik.

Masalar kadın erkek eğlenen müziğe kilitlenmiş insan dolu. Aralarda iki genç kadın kucaklarında taşıdıkları 15-20 tabakla dolaşıyorlar. 5-10 dakika sonra anladım, o tabakların o tabaklar olmadığını... Hepsinin içi çiçeklerle dolu. Üstelik karton tabaklar.

Thassos İskelesi'ne fırtınada indim. Bu arada Üsküdar'daki o şahane, ünlü 'deniz minibüsü' fotoğrafına gösterdiğimiz tezahüratı az buldum. Meğer koca İstanbul'un altyapısıyla Thassos Adası'nın altyapısı birbirine yakınmış!

Belli ki kırıp dökerek eğlenme işinden onlar çoktan vazgeçmiş... Solist sahnedeyken, her şarkıda ayaklarına çiçekler dökülüyor... Çiçek gönderenler tabii ki bizdeki gibi sadece erkekler değil. Dinlediğine sevgi duyanlar, coşkusunu gizleyemeyenler elbette ki, kadın, erkek, LGBT olduğunu hiç gizlemiyor... Yani erkek bir edayla 'jest yapmak' değil, eğlenceli bir akşamı paylaşmak olarak yaşanıyor hadise.

Bir de düet yapıyorlar ki

o apayrı bir dünya. Birkaç saat kaldım o tavernada ve sahnede beş altı ayrı solist gördüm, dinledim. Asıl sevdiğimse şu oldu; ya sahneden inen solist bir sonraki solist arkadaşına sahnede katılıyor, ya da sırası gelmeyen şarkıcı bir düet için kendisinden önce sahne alan arkadaşının yanına geliyor. Salondakilerin bayıldığı an da işte o an galiba. Öyle bir söylüyorlar ki, birbirlerine yaklaşıp, gözlerinin içine bakarak ve coşkuyla... Bizim bildiğimiz düetler haremlik-selamlık kalıyor özetle.

WC'MİZ UYDUMUZDAN UZAK!

Batı Trakya, Ada, Helkidiki, Selanik derken Yunanistan'da 1000 kilometreden fazla yol yaptım. Tabii gideceğim yeri kolay bulmam, GPS cihazı sayesinde. En yakın kamping, gezilecek görülecek yerler hepsi kayıtlı ama benim takıldığım başka bir

şeydi. Otoyolda her onbeş yirmi kilometrede bir mola cepleri, o mola ceplerinde de sadece tuvaletler var. Uzun ve dümdüz otobanda gözüm navigasyon cihazına ne zaman ilişse tuvaletlere 5 km, 2 km vs. gibi uzaklıkta oluyorum. Kendi kendime oyunlar oynuyorum bakalım bilgi doğru mu diye... 500 m, 200 m, 50 m, hoop sağda ihtiyaç gidermek için park alanı... Anlatacağım bu da değil tabii ki... Döndüm; İpsala'dan Keşan'a doğru sürüyorum; cihaza bir daha baktığımda ne göreyim: En yakın WC 146 km! Tamı tamına 146 km var. O kadar dayanamadım tabii ki, 85 km kala sağa

çektim arabayı artık. Ama gerçekten tebessümle karışık iftihar ettim bir yandan da. Kendi yapmadığı, kendi fırlatmadığı uydunun sahibi olmakla övünen ülkem o uydulara ne bir benzin istasyonu bilgisi gönderebiliyor, ne de bir WC...

Müzik bu kadar güzel ve içtenlikle yapılır, hatta paylaşılınca dinleyenler için şahane de olsa, parçası olanlar için bazen sıkıcı da olabiliyor. Orkestranın bir parçası olup, bir ara kaldığınız yerden kitaba devam edebilirsiniz.

Tayfun Talipoğlu

sevda türküleri yalan

Sevda türküleri yalan
 Duyduğum kadar benim
 Tüm ayrılık öyküleri kendi kahramanlarına ağlar
 Fazla fazla
 Gözyaşındaki tuz kadar acırsın güzelim
 Senin kapanmaz dediğin yara
 Nefretin sevgi ile buluştuğu o an
 Her defasında ilk öksüz kalışım
 Yeniden doğuşumdur aslında
 O ayrılık sandığım
 Tartılmıyor sevdalar terazilerde
 Ağırlığı ulaşılmazlığındandır
 Defteri yok
 Yüreğine yazıyorsun
 Zamanla gelişleri unutup
 Hep gidişlere takılıyorsun
 Birlikte söylenen şarkılar
 Karabildiğin sevdiğin
 Satır aralarındaki o büyü yok artık
 Şiirlerdeki sevgili olmaktan şimdi çok
 uzaktasın
 Yeniden başlamak diye de birşey yok
 Bir gecede bulup
 Bir gecede yitirdiğin
 Tüm aşkların seceresinde
 Silindi bir kere mürekkep
 Bir acının resmi çekilmiyor bir de sevdanın
 Çizgiler gelip insanın yüzüne yapışıyor
 Umursamaz görüldüğün her terk ediş,
 Kilometre taşı gibi
 Ölümüne yaklaşıyor

Yrd. Doç. Dr. Çağdaş Şirin

yüzde 91'i zor tutuyoruz!

Türkiye'de her iki kişiden birisi 30 yaşın altında. Avrupa'da cep telefonu kullanımda ilk 5'te yer alıyoruz. PEW araştırma merkezi 25 ülkede bir araştırma yapmış. Araştırmada gündeme ilişkin soruların yanı sıra kullanıcıların internet ve cep telefonu kullanım alışkanlıklarına ilişkin bilgiler de mevcut.

Araştırma sonuçlarına göre ülkemizde **her üç gençten ikisi internet kullanıyor**, bu oran araştırmanın yapıldığı ülke ortalamalarından daha yüksek. Asıl ilgi çekici olan ise **internete giren gençlerin %91'i sosyal medya hesaplarını aktif olarak kullanıyor**. Yaklaşık **her 10 kişiden 7'si sosyal medyayı kullanıyor**.

Türkiye'de **her 5 yetişkinden birisi akıllı telefon kullanıyor**. Gençler yaşlılardan **6 kattan daha fazla akıllı cep telefonu kullanıyor**.

Araştırmadaki diğer çarpıcı sonuçlardan birisi de **akıllı telefonu olan gençlerin 5'te 1'i politik haberleri mobil cihazlarından takip ediyor**. Aynı şekilde her üç gençten birisi de cep telefonlarından sosyal medya hesaplarını kullandıklarını belirtiyor. 50 yaş üstü grup bu

alandan nereden ise yok, bu da aslında bize neden hemen her şirketin artık bir sosyal medya ilişkileri departmanı uzmanı olduğunu, siyasi partilerin neden bu alanı çok yoğun kullandığını gösteriyor. Demek ki genç kuşak bilgiye, özellikle politik haberlere anlık erişiyor ve elbette de tepkisini anında koyuyor. Bu nedenle ki çevreyi, gençleri ilgilendiren en lokal bir konu bile bir anda milyonlarca kitleye ulaşır ülke gündemine oturabiliyor.

Hürrem Sönmez

kentler dönüşüyor ya insanlar dönüşmüyor mu?

En fazla mâziye dönüyor yüzünü ya da

başını önüne eğiyor 'mahallesinin neye dönüştüğünü' görmemek için.

Denize kıyısı olan şehirlerde doğmuş pek çok çocuk gibiyim ben de, yani nereye giderse gitsin denizden çok uzak kalamamışlar tarikatına mensup. Denize uzanan bir burun olarak hem şehrin kalbinde olan ama hem de biraz şehirden bağımsız bir kara parçası gibi duran Moda'yı sevmemin denize bakarak büyümekle ilgisi vardır elbette. Daha sonra çok uzun yıllar yaşayacağım ama o güne kadar sadece Barış Manço ile birlikte ismini duymuşluğum olan semti ilk görüşüm üniversiteye başladığım ve İstanbul'un sokaklarında henüz ürkek bir tavşan gibi dolaştığım günlere denk gelir. Beyazıt'daki üniversite binasından çıkıp Çınaraltı'nda Hüseyin Avni Dede'nin tezgahının yanından geçmiştirdir mutlaka o gün ve Sahaflar Çarşısı sonra da Kapalıçarşı'dan yürüyerek Sirkeci'ye inmiştirdir eminim. Müteakip yıllarda kimbilir kaç kez arşınlayacağım, her defasında aynı hazzı duyacağım daimi güzergahım yani... Akşam üstüne denk geldiyse, Beyazıt Camii'nin avlusunda durup ikindi ezanına kulak vermişimdir, avluda uzayan gölgelere bakarak. İşte öyle bir gün, Sirkeci'den vapurla Kadıköy'e geçip, Moda'ya yürüdüğümüz, öğrenci sefaletimizle belki kayalıkların üstüne oturup bir bira içtiğimiz, sonra da vakit geç olmadan vapura binip, öğrenci yurtlarımıza döndüğümüz bir gündür ilk tanışma. O günden kalma bir fotoğraf var, yüzümde onsekiz yaşın saf ama umutlu bakışı, elimde en sevdiğim beni unutma çiçekleri, mevsim kış demek ki... **Sonraki yıllarda hayatımın hatırı sayılır bir dönemini o semtte geçireceğimi, hayatımda mühim yer tutacak insanları orada tanıyacağımı o gün hiç düşünmemişimdir elbette.**

Moda'daki ilk evim, yan yana iki okula bakan o yüzden de gün içinde hep öğrenci civıltıları olan bir evdi. Lise mezuniyetimin üstünden epey zaman geçtikten sonra bile İstiklal Marşı törenlerinin gündemini yakalayabildim böylelikle. O sokağın belleğimizde yer eden bir diğer önemli ferdi ise daima sokağın başında bekleyen 'sınıf takıntılı' köpek Patpat'tı. Sınıf takıntılı diyorum çünkü sokağımızda oturan avukat, gazeteci gibi seçkin tayfasını sevgiyle karşılayıp, pizza dağıtıcısı, elektrikçi çırağı benzeri emekçileri görünce çılgınca havlamak gibi bir huyu vardı. Gazoz içip deftere yazdırmak gibi 70'lere has güzide geleneklerin devam ettiği bakkal önü sohbetlerinin en önemli eğlencelerinden biri daima Patpat tarafından kovalanan pizzacı çocuklar olurdu. Sonrasında o kadar çok ev değiştirdim ki emlak komisyoncusu kadar vakıf oldum bir süre sonra mahalleye.

Şu zamana kadarki ömründe kendine hiç 'vatansever' dememiş biriyim ben. Lakin, vatani sevmekten, mahallesini sevmeyi, mahallesindeki ağacı, komşuyu, kediye köpeği sevmeyi, bakkalla iki muhabbet etmeyi anladım hep ve bu konuda pek de kötü değildim. İyi bir vatansever olamamışsam da, iyi bir mahalle insanı olabildim sanırım. **Vatan, şiirlerle kutsanan soyut bir şey değil; üzerinde yaşadığım toprak parçası, o toprak parçasının kendimi ait hissettiğim mahalleleri, sokakları, evleriydi daima benim için.** İçinde bir miktar kibir içeren "Doğma büyüme şuralıyım" kalıbını, hiç kullanamamış 'seferi' çoğunluğun bir parçasıyım ben de. Bir şehirde doğdum, başka şehirde büyüdüm, nerede yaşlanıp, nerede öleceği konusunda da en ufak fikri olmayan, göçebe kavminden. Ama beni, kelimenin

gerçek anlamıyla 'büyüten' bir mahal seçecek isem, orası Moda'dır herhalde. Çay bahçesinin 'Modalılar' tarafına düşen bir masada, Ramazan Abi'den kimbilir kaçınıcı çayı sipariş ederken yapılan siyasi sohbetler arasında 'büyümüşümdür' mesela. Ya da belki Koço'da bir rakı sofrasında işten istifa etme planları yaparken. Tarihi Yarımada'ya bakan bir terasta, yakın tarihin önemli isimlerine dair hatıralar ve tanıklıklar dinlerken memleketi, sevgilim tarafından terkedilip kurumuş sakızağacının altında ağlarken hayatı öğrenmiş olabilirim kuvvetle muhtemel. **Eşyalar ve mekanlar ile duygusal bağ kuran faniler olarak biriktirerek yaşarız biz. Sinema biletinin arkasına bir not düşer, sonra yıllarca saklarız onu.** Bu şehrin sokakları da kişisel tarihimize ilişkin tonla şerhi saklar. **O yüzden bir ağaç kesildiğinde bizim içimiz kanar, bir bina yıkıldığında, bir parçamız yıkılır.** Çünkü biliriz bir bakış vardır o yıkılan binanın köşebaşında, bir vedalaşma anı vardır mesela. Mekanlar kaybolurken, bellek direnir. Yaşadığı yeri sevmek demek, unutmaya karşı da direnmektir çünkü bir miktar. O yerin sesleri, görüntüleri ve kokuları bizimle birlikte yaşamaya devam eder bundan mütevellit. Moda'nın sokakları Nisan ayı geldiğinde iğde kokmaya başlar misal ve Mayıs'la birlikte ıhlamur kokusuna keser tüm sokaklar. Son bir ıhlamur ağacı kalana kadar da ne zaman bir ıhlamur kokusu gelse burnumuza biz o sokaklarda birlikte yürüdüğümüz dostları hatırlarız.

Yaşadığım evler arasında en sevdiğim, Haldun Taner'in büstüne bakardı, hava lodos olduğunda, kıyıya vuran dalgaların sesleri duvarlarında yankılanırdı evin. Haldun Taner büstünün yanında bazen neşeli gençler olurdu, bazen düşünceli orta yaşlılar kâh kahkahalarla, kâh sessizce denize bakarak bira içerlerdi. O büst oradaydı çünkü Haldun Taner tam karşısında yaşamış, o binada uyanıp bir sabah İstanbul'a bakarak 'Yalıda Sabah' öyküsünü yazmıştı. Mina Urgan bitişik binada geçmişi ve anılarını düşünmüştü. Barış Manço bir şarkı mırıldanarak girmişti Yusuf Kamil Paşa Sokağı'na... Ve biz Sabur Sami Bey Apartmanı'nın terasında Gülçin Çaylıgil'den 12 Mart döneminin siyasi davalarını dinlemiştik. Hafızamızda yer eden tüm anılarımıza bir mekan eşlik etti. O yüzden evlerle, sokaklarla da gönül bağı kurduk, oraya hayat veren insanlarla kurduğumuz kadar.

Bir mahallesi olduğunda mutlu olan bir insanım ben. Başına bir hal gelse, beş parasız kalsan, anahtarını unutsan filan sokakta aç açık kalmayacağına emin olmak bir yana o mahallenin sokakları sizin kederli, neşeli, umutsuz, umutlu muhtelif hayat hallerinize tanıklık eder, sizinle birlikte yaşar. **Çok şey verdik biz bu şehirde kalmak, bu şehirde yaşamak uğruna. Bir miktar umudumuzdan verdik, bir miktar gençliğimizden.** Ama şehir de bizi büyüttü bunun karşılığında, adam etti. **Kim alacaklı, kim verecekli bilmiyorum ama bana öyle geliyor ki; Moda sokaklarının ıhlamur ve iğde kokusundan ben daima borçlu çıkarım.** İşte bu yüzden bir ağaç kesildiğinde içimiz yanar, sevdiğimiz bir mahalle fırını kapanıp yerine bir zincir kafe açıldığında canımız sıkılır, mahalleler yıkılıp yerlerini yeni siteler, modern gettolar aldığıda burnumuzun direği sızlar. Kentler dönüşüyor ya insan dönüşmüyor, en fazla mâziye dönüyor yüzünü, ya da başını önüne eğiyor 'mahallesinin neye dönüştüğünü' görmemek için.

Yaprak Döner

kitap ayracı

"Eğer okuduğumuz bir kitap bizi kafamıza vurulan bir darbe gibi sarsmıyorsa, niye okumaya zahmet edelim ki?"

Franz Kafka / Özdeyişler

"Aslında aşk var ama aşkı sunacak insan bulunmuyor. Tam bir şeyler hissediyorsun, sonra; "Bu da mı gol değil be, bu da mı yanlış insan"

Ahmet Batman / Sabah Uykum

"Aşk çiftleşme arzusunda duyurmaz kendini, uykuyu paylaşma arzusunda duyurur."

Milan Kundera / Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği

"Sakin kimseye bir şey anlatma, herkesi özlemeye başlıyorsun sonra"

J. D. Salinger / Çavdar Tarlasında Çocuklar

"Eski hayatıma dönmeye niyetim yok" diyor Marla.

"Kendimi iyi hissetmek için bir cenaze evinde çalışıyordum, sırf nefes alıp vermekte oluşuma sevinmek için."

Chuck Palahniuk / Dövüş Kulübü

"Sadece özgür olmak istiyorum" dedim.

"Kimsenin bir şeyi olmak istemiyorum."

Philippa Gregory / Kraliçenin Soyтары

"Yanımdaki iskemleye oturdu, gözünü uzaklara dikti. Çekmeye can atılan bir ceza kadar güzeldi."

Tomris Uyar

"Ya Nazım gibi bir sevgili.

Ne kadar ulaşılmaz bir hayal"

Canan Tan / Piraye

"İnsanların çoğu vicdanlarının göstereceği yolda yaşam tarzlarını değiştirecekleri yerde, vicdanlarını susturmak için ellerinden geleni yapıyor."

Lev Nicolayevic Tolstoy / Tanrının Egemenliği İçinizdedir

"Annelerin acısını bilse insan; yani etinde bir saniye hissetse, kimse kimsenin canını yakamaz."

Ahmet Büke / Yüklük

"Düşlerim saçma birer sığınak, yıldırıma karşı şemsiye açmaktan farkı yok."

Fernando Pessoa / Huzursuzluğun Kitabı

"Bir zamanlar dünyanın güzel bir yer olduğunu düşünürdüm. Çocuktum, aptaldım. Panjurları kapadım, sürgüyü çektim. Dünya orada kalsın."

Orhan Pamuk / Sessiz Ev

"İnsan talihi bu idi. Hiç kimse yıldız olarak kalamıyordu. Muhakkak hayalimizdeki yerinden inecek, herkese benzeyecekti."

Ahmet Hamdi Tanpınar / Saatleri Ayarlama Enstitüsü

"Şeytan diyordu ki vefasızın birine aşık ol o tatlı havada, ondan sonra da kollarını göğsünde kavuşturup hayatını bombok edişini gülümseyerek seyret bir kenardan."

Emrah Serbes / Deliduman

"Elimde olmayan şeyler var Olric.

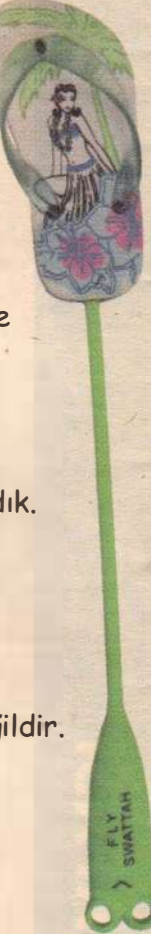
-Nedir efendimiz?

-Elleri Olric elleri..."

Oğuz Atay / Tutunamayanlar

KAFA yaparken

- Bugün de mi yazı gelmedi?!
- Bu sayıda kuş yok mu? :(
- Gelmezsen gelme!
- Nilay küstün mü?
- Tamam gel Sertab'ı kapak yapıcaz
- Anıl bugün izinden geliyo
- Zeki mi Şarlo mu? Halka soralım!
- Oğlum bu Ercan yine mi geldi?!
- Bu 3'lü iyi anlaştı
- O şiir Özdemir Asaf'ın!
- Tümer'in BJK formalı fotosu lazım
- Hayatta en nefret ettiğim şey 1,5 sayfa yazı
- Bu ay amma okuyucu yazısı geldi beehh
- Ben senin tepsi ısmarlama ihtimalini sevdim
- Mehmet Abi cüzdanı çaldırmış
- Neyse bu sayıya da bir kuş sıkıştırdım :) hi hi hi
- Ercan Abi gelmedi mi?
- Selfie çubuğu mu alsak? Tek eksikimiz o
- Hani 'Veda Busesi'ni açacaktınız?
- Uyudun mu?
- Mehmet Abi cep telefonunu çaldırmış!
- Bakma burda entel takılıyoruz, neticede Maltepe çocuğuyuz!
- Gıybet bizim işimiz!
- Koray şu nargileyi dışarı çıkartsana
- Tantuni 1 mi 2 mi? Bak 2 fazla gelir söylüym!
- Para Can'da iman Ayça'da
- Pınar çay demlesene! Çay iyi biri :)
- Sabahtan beri hiçbir şey yemedim!!!
- Arkadaşlar sayfaları okumayan kalmasın!
- Tantuni ağır geldi yaa....
- Tayibe: Bu yazı çok güzel zeytin ağacı var içinde
- Bundan sonra Can değil Can Bey olacak!!!
- Ercan Abi hala gelmedi mi?
- Siz o sergiye boşu boşuna mı gittiniz?
- Abi ben çıkabilir miyim? Moda'ya gidicem!
- Bi buçuk sayfa yok mu yaa şimdi de muhtaç kaldık.
- Saat 4 oldu, bence artık herkes evine dönmeli!
- Ulan kafam gitti lan!?
- Ben dağa çıkıcam galiba
- Şu gözümüne krem sürsene
- Ayça senin doğru yaptığın bi iş var mı?
- Aşk: ahkam kesilebilecek bir duygu bileşeni değildir. Bir kez o tat kalırsa, ruhundan silemezsin...
- Begüm o senin yaptığın aşk değil, karışık pide tarifi yalnız...
- Mert bey ben çıkabilir miyim? (saat: 18:29)
- Bi tane daha söyleseñize...
- Benim sopamıda koyun bu sayfaya!!!

Aralık 2014 - Sayı: 4 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - Yayıncı: Gökcan Yapım Ltd. Şti.
İmtiyaz Sahibi: Mert Çanga
Sorumlu Müdür ve Yayın Koordinatörü: Ayça Derin Karabulut
Görsel Yönetmen: Begüm Semerci - Kapak Tasarım: Gazi Çağdaş
Reklam Direktörü: Deniz Güldal - deniz.guldal@kafadergi.com

Adres: Koşuyolu mah. İsmailpaşa sok. No:44 Kadıköy/İstanbul
www.kafadergi.com - bizyazin@kafadergi.com - reklam@kafadergi.com
Tel: (0216) 428 9 888/ Baskı: A4 Grafik Matbaacılık Yayıncılık Reklam ve Bilgisayar Hizmetleri Ltd. Şti. (0212) 452 40 99 Mahmutbey Cad. Meriç Sk. No:26 Şirinevler/İst.
Abonelik: abonelik@kafadergi.com - Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22

Kafa Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, eseri, karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayın evi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yayın organında ve sanal ortamında kullanılamaz.

Tugay Yıldırım

54, 656, 10 ve yalnızlığım

Sırtını bana dönüp bir adım atıyorsun. 54 kasın çalışıyor şu an, gidiyorsun. Her adım attığında 54 yerimden bıçaklanıyorum.

54

Bir yerlerde görmüştüm. İnsan bir adım attığında 54 kası birden çalışmış. Ne garip değil mi? Yani şimdi senin bana gelmen 54 kasını çalıştırmaya bakıyor. Gerçi böyle 54 deyince insanın gözü baya korkuyor. Zaten rakamlardan hep korkmuşumdur. Bir şeyleri değersizleştirmek için bir rakama bağlamak kafi kanımca. Rakamlar bizi hiç etmek için var. Peki biz ne için varız? Ben elimde poğaçayla bu bankamatik kuyruğunda ne yapıyorum? Bozkırın ortasına gazoz şişesinden köpürür gibi dökülen bu kalabalık ne yapıyor? Bu devingen kalabalığın içinde sönük bir güneşi andıran sen ne yapıyorsun? Sıra bana geliyor, bankamatiğe doğru bir adım daha atıyorum, 54 kasım daha çalışıyor. Sen kim bilir hangi şarkıyı dinliyorsun? Kim bilir hangi yöne gideceksin? Yaşamak çılgınlığı hüküm sürüyor her yanda. Verilen ve alınan nefeslerin o kullanılmış imparatorluğunda kendi tahtlarımızı savunuyoruz. **Senin ülken ne yanına düşüyor benim delik deşik surlarımın? Hangi fatih dayandı kapına ve ganimet sayıyor senin o hisli bakışlarını? Bilmiyorum. Bilmemek bazen ne güzel değil mi?** Belki de bankamatiğin "Makbuz istiyor musunuz?" sorusuna "hayır" demiş olsaydım, arkamı döndüğümde seninle göz göze gelecektim. Belki de sen buralardan hiç geçmemişsin. Bilmiyorum. Bilmemek ne büyük bir mutluluk.

Bir adım daha atıyorum ve 54 kasımın çalışmaya başlamasıyla zeytin ağaçlarını konuk eden parka yöneliyorum. Parkın önündeki durakta gitmeyeceğim istikametlerin otobüslerini bekliyorum. Duğa yaslanıp meydanı buradan izlemeyi seviyorum. Akıp giden suda somonları avlayamayan beceriksiz bir ayı gibi hissettiriyor bana kendimi bu durak. Akıp giden insanların içinde hayatı yakalayamayan sarsak bir ruh, hepsi bu. Sen Ankara'yı nereden izliyorsun peki? En çok hangi semtini seviyorsun bu betonarme ormanın? Moralin bozuluyor mu? Hadi, bana gel. Bana doğru 54 kasın çalışsın yeter. Böyle 54 deyince insanın gözü korkuyor, biliyorum. Ama hepi topu bir adım ediyorum.

656

Bir yerlerde görmüştüm. Küresel ısınma yüzünden kutup ayıları buz bulamadıkları için ortalama 656 kilometre yüzmek zorunda kalıyorlarmış. Bazen ben de basmaya bir zemin bulmak için 656 kilometre hayal kuruyorum. Gerçeğin avutmadığı her insan gibi düşlere düşkün yaşıyorum. Bazen bir dudağı yerde bir dudağı gökte olan bir dev anasını seviyorum. Şehirleri aperatif niyetine yiyorum. Hayattan hazımsızlık çekiyorum ve

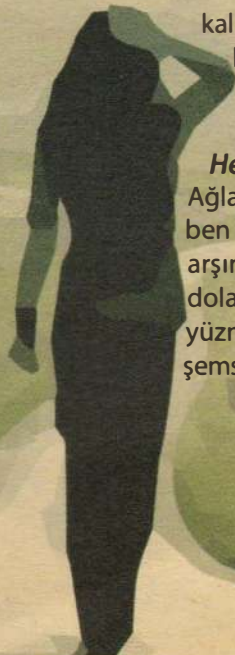
rüyalarımı kusuyorum ruhumu, tıpkı senin gibi. Tutunacak bir buz parçası bulmak için 656 kilometre yüzen bir kutup ayısını, yaşayabilmek için 656'dan fazla nefessiz kalan bir insan anlayabilir ancak. Her gün bir boşluğa uyanıyorum. Bir boşluğun içinde kendimi arıyorum. Ne kadar düşersen düş, ne kadar yürürsen yürü sonunu göremeyeceğin bir boşluk bu. 656 kilometre kulaç atsan bile tutunacak tek bir buz parçası dahi bulamayacağın bir boşluk. Ruhuma ağırlık yapan bir boşluk. Tüm düşüncelerinin yankılanıp yine çıktıkları yerin, beyninin kapılarını yumrukladıkları bir boşluk. İçinde onulmaz boşluklarla doğan insanlardanız. Mal-mülk edinse dahi 'mülksüz' olanlardanız. Sen de gözlerinin başka bir göze asılı kalması umuduyla düşlerinde kulaç atıyor musun? Nefes alabilmek umuduyla kafasını sudan çıkartan balıklarız. Bak kuruyor pullarımız. Mevsim bir ustura gibi sırtımızda geziniyor. Belki de sen ve ben birbirimizi kesiklerimizden tanırız. Isınan bir küremiz ve üşüyen bedenlerimiz var, ne garip değil mi? Sahi biz niye yalnız yatıyoruz?

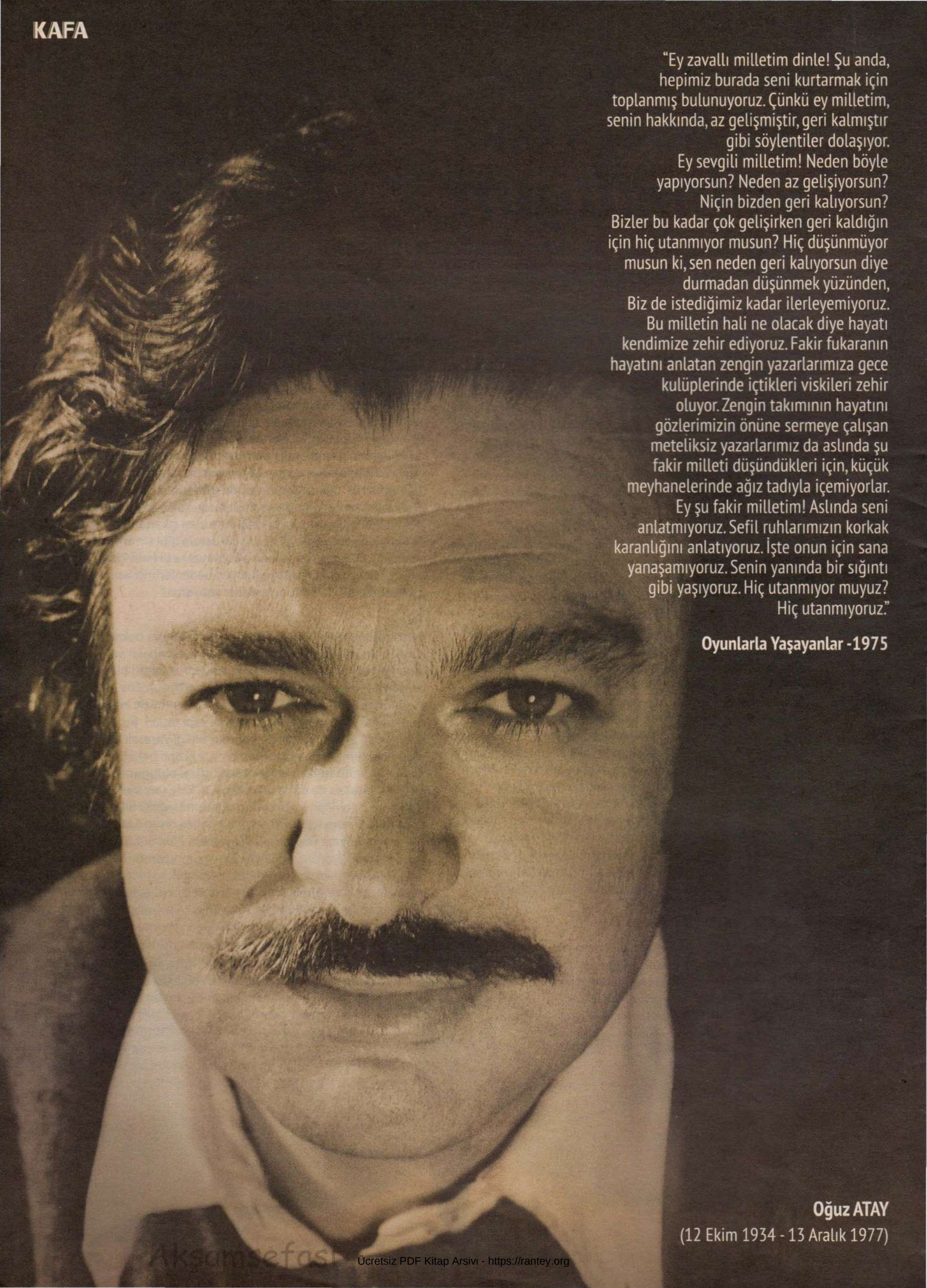
10

Aynı kafenin şemsiyesinin altında aynı yağmura bakıyoruz. Kaçışan insanlar, açılan şemsiyeler, ıslanan arabalar ve ıslanmayan yolcular... Biz hepsine bakıyoruz, hepsi bize bakmıyor. Nefeslerimiz fabrika bacaları gibi dumana vurduğuna göre Ankara'ya kış uğramış. Hepimizin kendince dertleri var. Dertler yaşamının temel yapı taşları. Bu şemsiyenin altında geçici bir yağmur birliği yaşasak da ulusal birliğimizin parçalanması bir ışık hızına bakar. Sahi bu birliğin güzellik bakanı olacak kadar güzel olduğunu söylemiş miydin sana? Ya da daha önce hiç aynı kafe şemsiyesinin altında, aynı birliğin yağmurdaşı olmuş muyduk? Bilmiyorum. Saçlarındaki nem içimdeki gamı bir nebze olsun azaltıyor. Bilir misin, Ankara ıslanınca kirli aynalara dönüşür. Sudaki yansımanı öpüyorum, dağılıyorum. Seni tanımıyorum, kim olduğunu bilmiyorum. Bilmemek, ne büyük saadet. 10 dakikalık birlikteliğimiz artık düşen damlaların gıdıklamadığı kaldırım pürüssüzlüğüyle sona eriyor. Yuvasından ilk kez atlayan yırtıcı kuşlar gibi dağılıveriyoruz kafe şemsiyesinin altından. **Sırtını bana dönüp bir adım atıyorsun. 54 kasın çalışıyor şu an, gidiyorsun. Her adım attığında 54 yerimden bıçaklanıyorum.**

Her adım attığında 54 yerimden bıçaklanıyorum.

Ağlamaklı gülüyorum. Sana sırtımı dönüp bir adım da ben atıyorum. Kendi yalnızlığımın kasvet kokan yollarını arşınıyorum. Oysa yarın haberler küresel ısınmadan dolayı tutunacak buz bulmak için 656 kilometrelerce yüzmek zorunda kalan bir kutup ayısının Ankara'da bir kafe şemsiyesinin altında ağlarken görüldüğünü yayınlayacaklar.

“Ey zavallı milletim dinle! Şu anda, hepimiz burada seni kurtarmak için toplanmış bulunuyoruz. Çünkü ey milletim, senin hakkında, az gelişmiştir, geri kalmıştır gibi söylentiler dolaşıyor. Ey sevgili milletim! Neden böyle yapıyorsun? Neden az geliyorsun? Niçin bizden geri kalıyorsun? Bizler bu kadar çok gelişirken geri kaldığın için hiç utanmıyor musun? Hiç düşünmüyor musun ki, sen neden geri kalıyorsun diye durmadan düşünmek yüzünden, Biz de istediğimiz kadar ilerleyemiyoruz. Bu milletin hali ne olacak diye hayati kendimize zehir ediyoruz. Fakir fukaranın hayatını anlatan zengin yazarlarımıza gece kulüplerinde içtikleri viskileri zehir oluyor. Zengin takımının hayatını gözlerimizin önüne sermeye çalışan meteliksiz yazarlarımız da aslında şu fakir milleti düşündükleri için, küçük meyhanelerinde ağız tadıyla içemiyorlar. Ey şu fakir milletim! Aslında seni anlatmıyoruz. Sefil ruhlarımızın korkak karanlığını anlatıyoruz. İşte onun için sana yanaşamıyoruz. Senin yanında bir sığıntı gibi yaşıyoruz. Hiç utanmıyor muyuz? Hiç utanmıyoruz.”

Oyunlarla Yaşayanlar -1975

Oğuz ATAY

(12 Ekim 1934 - 13 Aralık 1977)